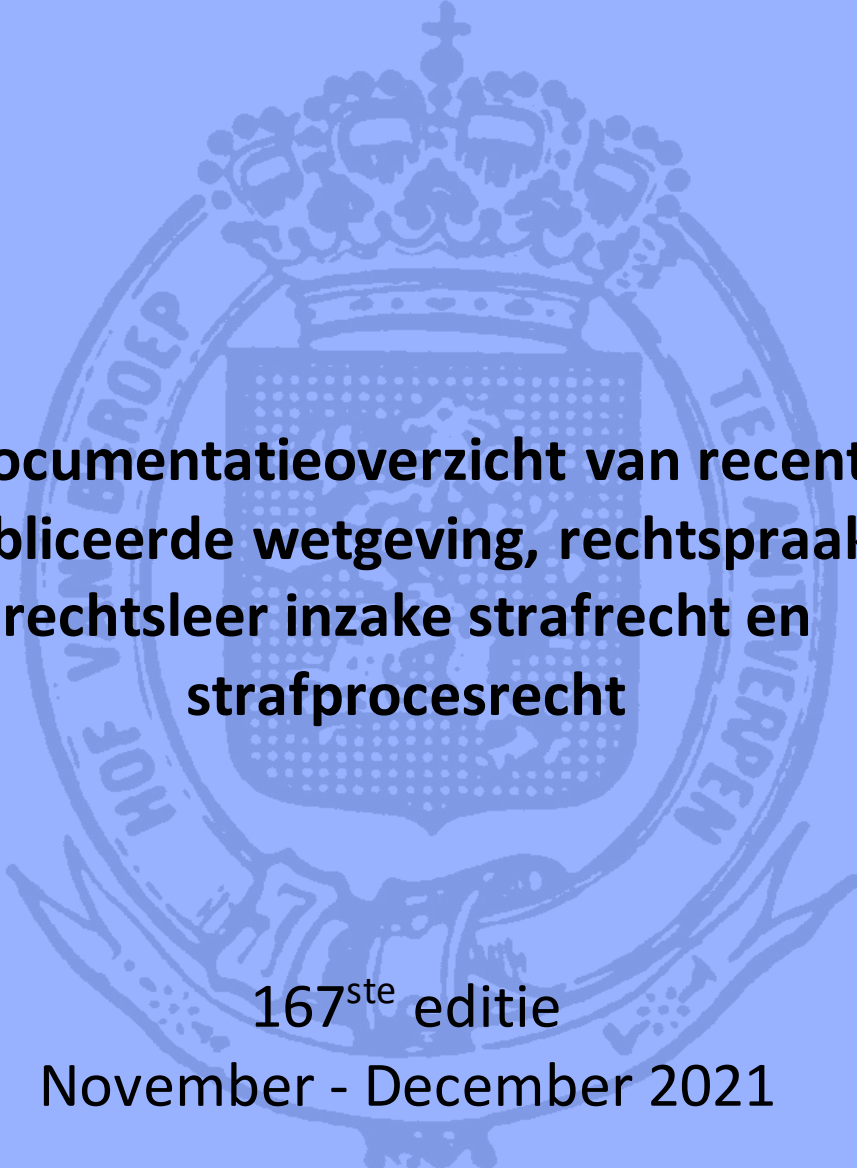

Hof van Beroep te Antwerpen
Sector V: Strafrecht – Strafkamers ten gronde
Sector VI: Strafrecht – K.I.

**Documentatieoverzicht van recent
gepubliceerde wetgeving, rechtspraak en
rechtsleer inzake strafrecht en
strafprocesrecht**

167ste editie

November - December 2021

Colofon

Documentatieoverzicht Strafrecht – Strafprocesrecht

Gerechtigd jaar 2021 - 2022 – Editie 167

Editie afgesloten op: 31 december 2021

Publicatiedatum: 11 januari 2022

© Caroline VAN DEUREN

Referendaris Hof van Beroep te Antwerpen

Waalse Kaai 35A

2000 Antwerpen

Tel : 03/247.97.03

Fax :03/247.97.24

E-mail: caroline.vandeuren@just.fgov.be

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	2
---------------------------	----------

1. WETGEVING	10
---------------------------	-----------

1.1. BELGISCHE REGELGEVING.....	10
--	-----------

Wet van 28 november 2021 om justitie menselijker, sneller en straffer te maken, <i>BS</i> 30 november 2021.	10
--	----

1.2. EUROPESE REGELGEVING	12
--	-----------

1.3. OVERZICHTEN VAN WETGEVING.....	12
--	-----------

1.4. BELANGRIJKE WETSONTWERPEN EN –VOORSTELLEN.....	12
--	-----------

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, teneinde de vreemdelingen die van hun vrijheid kunnen worden beroofd, recht te geven op bijstand door een advocaat tijdens hun verhoor, <i>Parl.St. Kamer 2021-2022, 2322/001</i>	12
--	----

Wetsvoorstel teneinde de misdaad van ecocide in het Strafwetboek op te nemen, <i>Parl.St. Kamer 2021-2022, 2356/001</i>	12
--	----

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis teneinde een informatierecht voor slachtoffers in te stellen, <i>Parl.St. Kamer 2021-2022, 2398/001</i>	13
---	----

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek, teneinde strafverzwaring in te voeren bij geweldpleging tegen voetbalstewards en veiligheidsverantwoordelijken, <i>Parl.St. Kamer 2021-2022, 2403/001</i>	13
---	----

2. RECHTSPRAAK	13
-----------------------------	-----------

2.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSPRAAK.....	13
--	-----------

2.2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS.....	14
---	-----------

EHRM 7 september 2021 (Djordjevic t. Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int	14
--	----

Trefwoorden: Verbeurdverklaring - Confiscatie van een gebouw, als extra straf, is geen onevenredige maatregel in de strijd tegen georganiseerde misdaad

EHRM 9 november 2021 (Ignat t. Roemenië), www.hudoc.echr.coe.int	14
---	----

Trefwoorden: Veroordeling na vrijspraak in eerste aanleg en zonder getuigen in hoger beroep opnieuw te horen leidt i.c. niet tot schending artikel 6 EVRM

EHRM 25 november 2021 (Sassi en Benchellali t. Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int	15
--	----

Trefwoorden: Strafrechtelijke procedures en veroordelingen zijn niet gebaseerd op inlichtingen verzameld gedurende de detentie van klagers in Guantánamo Bay.....

EHRM 25 november 2021 (Mucha t. Slowakije), www.hudoc.echr.coe.int	16
---	----

Trefwoorden: Veroordeling door dezelfde rechters die de ‘plea-bargain’ overeenkomsten van de medeplegers hadden goedgekeurd – Veroordeling mede gebaseerd op verklaringen van deze medeplegers – onafhankelijk gerecht - Schending artikel 6 EVRM

2.3. HOF VAN JUSTITIE.....	16
-----------------------------------	-----------

Hof van Justitie 6 oktober 2021 (C136/20), www.eur-lex.europa.eu	16
--	----

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Kaderbesluit 2005/214/JBZ – Tenuitvoerlegging van geldelijke sancties – Beginsel van wederzijdse erkenning – Artikel 5, lid 1 – Strafbare feiten die leiden tot erkenning en tenuitvoerlegging van sanctiebeslissingen

zonder toetsing van de dubbele strafbaarheid – Artikel 5, lid 3 – Strafbare feiten waarvoor de lidstaat de erkenning en de tenuitvoerlegging van sanctiebeslissingen afhankelijk kan stellen van de dubbele strafbaarheid – Toetsing door de tenuitvoerleggingsstaat van de juridische kwalificatie die de beslissingsstaat aan het strafbare feit heeft gegeven in het bij de sanctiebeslissing gevoegde certificaat	17
Hof van Justitie 21 oktober 2021 (C-282/20), www.curia.europa.eu	17
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn 2012/13/EU – Recht op informatie in strafprocedures – Artikel 6, lid 3 – Recht van verdachten of beklaagden om in kennis te worden gesteld van hun rechten – Artikelen 47 en 48 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Nationale wetgeving die niet voorziet in een procedure om na een voorbereidende terechtzitting inhoudelijke onnauwkeurigheden en leemten in het geschrift dat de tenlastelegging bevat te verhelpen.....	17
Hof van Justitie 26 oktober 2021 (C-428/21 PPU en C-429/21 PPU), www.curia.europa.eu ..	19
Trefwoorden: EAB - Aanvullende toestemming voor uitbreiding van de strafbare feiten – Verhoor opgeëiste persoon in uitvoerende of uitvaardigende lidstaat.....	19
Hof van Justitie 11 november 2021 (C-852/19 PPU), www.curia.europa.eu	20
Trefwoorden: Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees onderzoeksbevel – Doorzoeking van een woning en een kantoor – Rechtsmiddel tegen nationale onderzoeksmaatregel.....	20
Hof van Justitie (Grote Kamer) 16 november 2021 (C-479/21 PPU), www.curia.europa.eu ..	21
Trefwoorden: Overlevering – Europees aanhoudingsbevel – Brexit – Terugtrekkingsakkoord – Handels- en samenwerkingsovereenkomst – Toepasselijkheid op Ierland	21
Hof van Justitie (Grote Kamer) 23 november 2021 (C-564/19), www.eur-lex.europa.eu	22
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn 2010/64/EU – Artikel 5 – Kwaliteit van vertolking en vertaling – Richtlijn 2012/13/EU – Recht op informatie in strafprocedures – Artikel 4, lid 5 en artikel 6, lid 1 – Recht op informatie over de beschuldiging – Recht op vertolking en vertaling – Richtlijn 2016/343/EU – Recht op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht – Artikel 48, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 267 VWEU – Artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU – Ontvankelijkheid – Hogere voorziening in het belang van de wet tegen een beslissing waarbij een prejudiciële verwijzing wordt gelast – Tuchtprocedure – Bevoegdheid van de hogere rechter om het verzoek om een prejudiciële beslissing onwettig te verklaren.....	22
Hof van Justitie (Grote Kamer) 30 november 2021 (C-3/20), www.eur-lex.europa.eu	25
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie – Lid van een orgaan van de Europese Centrale Bank – President van de centrale bank van een lidstaat – Immunitet tegen strafrechtelijke vervolging – Tenlastelegging in verband met activiteiten die worden verricht in het kader van de in de lidstaat uitgeoefende functie	25
Hof van Justitie 16 december 2021 (C-203/20), www.eur-lex.europa.eu	27
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Werkingssfeer – Artikel 51 – Ten uitvoer brengen van het Unierecht – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Bevoegdheid van het Hof – Verwijzing vóór de uitvaardiging van een Europees aanhoudingsbevel – Ontvankelijkheid – Beginsel ne bis in idem – Artikel 50 – Begrippen ‚vrijspraak‘ en ‚veroordeling‘ – Amnestieregeling in de uitvaardigende lidstaat – Definitieve beslissing tot beëindiging van de strafvervolging – Intrekking van de amnestieregeling – Nietigverklaring van de beslissing tot beëindiging van de strafvervolging – Hervatting van de vervolging – Noodzaak van een beslissing die is gegeven na een beoordeling van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de betrokkene – Richtlijn 2012/13/EU – Recht op informatie in strafprocedures – Werkingssfeer – Begrip ‚strafprocedure‘ – Wetgevingsprocedure voor de vaststelling van een resolutie tot intrekking van een amnestieregeling – Gerechtelijke procedure tot toetsing van de verenigbaarheid van deze resolutie met de nationale grondwet.	27
2.4. HOF VAN CASSATIE	29
A. BEROEPEN TEGEN VONNISSEN EN ARRESTEN VAN CORRECTIONELE KAMERS	29
Hof van Cassatie 10 maart 2020 (P.19.1245.N), www.juportal.be	29
Trefwoorden: 1. Geldboete - Vaststelling van het bedrag - Verzachtende omstandigheden - Precaire financiële toestand beklaagde - Motiveringsplicht – Voorwaarden.....	29

2. Werkstraf - Afwijzing van de werkstraf - Opleggen van andere straffen - Motiveringsplicht - Draagwijdte.....	29
3. Uitstel van tenuitvoerlegging - Afwijzing van het uitstel van tenuitvoerlegging - Motiveringsplicht - Draagwijdte.....	29
Hof van Cassatie 10 maart 2020 (P.19.1200.N), www.juportal.be	29
Trefwoorden: Douane en accijnzen - Invoer - Douaneschuld - Onttrekking aan het douanetoezicht - Begrip.....	30
Hof van Cassatie 26 mei 2020 (P.20.0323.NF), www.juportal.be	30
Trefwoorden: Werking in de tijd - Legaliteitsbeginsel - Opeenvolging van drie strafwetten in de tijd - Toepassing van de mildere strafwet - Voorwaarden - Draagwijdte - Gevolg.....	30
Hof van Cassatie 27 mei 2020 (P.20.0418.F), www.juportal.be	31
Trefwoorden: Strafzaken - Veroordeling bij verstek - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Ontvankelijk en gedaan verklaard verzet - Hoger beroep zonder bestaansreden - Arrest dat het hoger beroep onvankelijk verklaart en het verstekvonnis bevestigt - Onwettigheid.....	31
Hof van Cassatie 27 mei 2020 (P.20.0146.F), www.juportal.be	31
Trefwoorden: 1. Hof van assisen - Regelmatigheid van de rechtspleging - Middelen bedoeld in artikel 235bis Wetboek van Strafvordering - Bevoegdheid van de voorzitter van het hof van assisen - Onderscheid met de gemeenrechtelijke gerechten - Personen in een verschillende rechtstoestand - Invloed op de verplichting om aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen.....	31
2. Procedurewetten - Onmiddellijke toepassing op de hangende rechtsgedingen - Aangevoerd verschil in behandeling - Onderscheid dat niet voortvloeit uit de wet maar uit de werking in de tijd van de gevolgen ervan - Invloed op de verplichting om aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen.....	32
3. Artikel 6.3.d - Lijst van de te verhoren getuigen - Verzoek verworpen door de voorzitter - Nieuw verzoek gedurende het debat - Bevoegdheid.....	32
4. Hof van assisen - Verzoek tot het verrichten van onderzoekshandelingen - Verwerping door de voorzitter - Nieuw verzoek gedurende het debat - Ontvankelijkheid.....	32
5. Genocide - Moreel bestanddeel - Bijzonder opzet.....	32
Hof van Cassatie 3 juni 2020 (P.20.0302.F), www.juportal.be	34
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Vertegenwoordigingsbevoegdheid - Vermoeden - Aard.....	34
2. Strafzaken - Vertegenwoordigingsbevoegdheid - Proceshandelingen die de lastgeving van de advocaat te boven gaan - Onderzoek door het strafgerecht.....	34
3. Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Vertegenwoordiging van de beklaagde door de advocaat voor het gerecht in hoger beroep - Proceshandelingen die zijn lastgeving te boven gaan - Betwisting van de veroordeling via een burgerrechtelijke procedure tot ontkenning van de advocaat - Recht op een nieuw onderzoek van zijn zaak.....	34
Hof van Cassatie 14 oktober 2020 (P.20.0578.F), www.juportal.be	35
Trefwoorden: 1. Hoven en rechtbanken - Rechtsmacht - Strafrechter die een beklaagde veroordeelt zonder dat de zaak aanhangig werd gemaakt - Machtsoverschrijding.....	35
2. Rechtsmiddelen - Strafzaken - Hoger beroep - Evocatie - Eerste rechter die niet geadieerd is - Onmogelijkheid tot evocatie.....	35
Hof van Cassatie 27 oktober 2020 (P.20.0599.N), www.juportal.be	35
Trefwoorden: Strafwet - Toepassing in de tijd - Terugwerkende kracht van de mildere strafwet - Wijziging van een uitvoeringsbesluit - Afwezigheid van een mildere strafwet - Wijziging van de reglementering betreffende de inschrijving van voertuigen.....	35
Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.21.0327.N), <i>T.Strafr.</i> 2021, afl. 6, 380-381.....	35
Trefwoorden: Rechtsmiddelen - Strafzaken - Verzet - Betekening aan de rechtspersoon - Weigeren in ontvangst te nemen - Informatieverplichting.....	36
Hof van Cassatie 14 september 2021 (P.21.0469.N), onuitgeg.....	36
Trefwoorden: 1. Veroordelend vonnis - Verwijzing in de kosten - Begrotingsfonds voor Juridische Tweedelijnsbijsstand - Rechtspersoon - Schuldig verklaard maar geen straf opgelegd.....	36
2. Veroordelend vonnis - Rechtsplegingsvergoeding - Rechtspersoon - Schuldig verklaard maar geen straf opgelegd.....	36
3. Rechtsplegingsvergoeding - Eenzelfde gerechtelijke band.....	36
Hof van Cassatie 12 oktober 2021 (P.21.0937.N), www.juportal.be	37

Trefwoorden: Hoger beroep – Vorm – Termijn – Vervaltermijn – Appellant is een persoon tegen wie een interneringsmaatregel wordt gevorderd – Grievensformulier buiten termijn – Beoordeling – Art. 6.1 EVRM – Recht van toegang tot de rechter	37
Hof van Cassatie 26 oktober 2021 (P.21.0716.N), www.juportal.be	40
Trefwoorden: Recht van verdediging - Recht op dubbele aanleg - Grondslag - Gevolg.....	40
Hof van Cassatie 2 november 2021 (P.21.0910.N), www.juportal.be	40
Trefwoorden: Covid 19 – Wettelijke basis – Strafbaarheid	40
Hof van Cassatie 2 november 2021 (P.21.0708.N), www.juportal.be	41
Trefwoorden: Hoger beroep – Grievensformulier – Precies verweer	41
Hof van Cassatie 2 november 2021 (P.21.0717.N), www.juportal.be	41
Trefwoorden: Samenstelling zetel - Begrip; ‘tweede maal kennis nemen van dezelfde zaak’	41
Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.0894.N), www.juportal.be	42
Trefwoorden: Begrotingsfonds juridische tweedelijnsbijstand – Bijdrage – Niet per aanleg.....	42
Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.1008.N), www.juportal.be	42
Trefwoorden: Rechten van verdediging – Recht op bijstand van een advocaat – Cautieplicht – Verhoor – Begrip – Beoordeling – Rekening houden met werkelijke inhoud en context van gestelde vragen en afgelede verklaringen – Huiszoeking – Inbeslagneming.....	43
Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.0342.N), www.juportal.be	43
Trefwoorden: Hoger beroep - Grievensformulier - Verplichte vermeldingen - Arrest GwH 16 mei 2019 - 2019/67 - Lector en gevolgen.....	44
Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.0970.N), www.juportal.be	45
Trefwoorden: Incrimatieperiode - Beoordeling door de rechter.....	45
Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.0962.N), www.juportal.be	46
Trefwoorden: Rechtvaardiging en verschoning - Onoverkomelijke dwaling: begrip - Schulduitsluitend - ‘Onduidelijke strafwet’	46
Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.0615.N), www.juportal.be	46
Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Omvang – Schadevergoedingsvordering uit misdrijf – Drempel van €10.000 – Hoofdsom en intresten – Vergoedende intresten moeten daarbij geteld worden	46
Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.0804.N), www.juportal.be	47
Trefwoorden: Vlaamse Codex Wonen – Inbreuken - Sociale Woning - Verplichting ‘Hoofdverblijfplaats & Domiciliëring’ - Discretionaire bevoegdheid van de rechter.....	47
Hof van Cassatie 16 november 2021 (P.21.1019.N), www.juportal.be	48
Trefwoorden: Witwas – Vaststellen van basis misdrijf ogv gegevens strafdossier.....	48
Hof van Cassatie 23 november 2021 (P.21.0888.N), www.juportal.be	48
Trefwoorden: Internering – Voorwaarden - Feiten die de fysieke of psychische integriteit van derden aantasten of bedreigen.....	49
Hof van Cassatie 23 november 2021 (P.21.0720.N), www.juportal.be	49
Trefwoorden: 1. Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Te late aangifte - Door wie?.....	49
2. Hoger beroep – Termijn – Laattijdig – Gevolg voor volgappel OM.....	49
Hof van Cassatie 30 november 2021 (P.21.0989.N), www.juportal.be	50
Trefwoorden: Onbekwaam verklaarden - Bewindvoerder mede te dagvaarden - Doel - Geen sanctioneerbaar vormvoorschrift.....	50
Hof van Cassatie 30 november 2021 (P.21.1045.N), www.juportal.be	50
Trefwoorden: Tabakwet - Verbod op sponsoring - Begrip.....	51
Hof van Cassatie 7 december 2021 (P.21.0740.N), www.juportal.be	51
Trefwoorden: Hoger beroep - Grievensformulier - Betwisting over de schuld - Gevolgen.....	51
Hof van Cassatie 16 december 2021 (P.21.1578.N), www.juportal.be	51
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Verzoek voorlopige invrijheidstelling – Correctionele rechtbank verzuimt uitspraak te doen – Hof van beroep – Rechtzetting	52
B. BEROEPEN TEGEN ARRESTEN VAN DE K.I.....	52
Hof van Cassatie 10 maart 2020 (P.20.0259.N), www.juportal.be	52

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel - Weigeringsgrond - Bevoegdheid van de Belgische rechter om zelf kennis te nemen van de feiten - Hoofdverblijfplaats van de betrokkene in België - Voorlopige inschrijving in wachtregister - Beoordeling - Voorwaarden.....	52
Hof van Cassatie 12 mei 2020 (P.20.0471.N), www.juportal.be	53
Trefwoorden: 1. Vreemdelingenwet - Artikel 71 - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Raadkamer - Territoriale bevoegdheid - Plaats waar de vreemdeling wordt aangetroffen - Begrip.....	53
2. Territoriale bevoegdheid - Vreemdelingen - Vreemdelingenwet - Artikel 71 - Beroep bij de rechterlijke macht - Raadkamer - Verblijfplaats van de vreemdeling of plaats waar hij wordt aangetroffen - Tegenstrijdige beslissingen van onderzoeksgerechten - Geschil van rechtsmacht - Regeling van rechtsgebied - Gevolg.....	53
Hof van Cassatie 12 mei 2020 (P.20.0464.N), www.juportal.be	54
Trefwoorden: Artikel 5.1.f EVRM - Recht op vrijheid en veiligheid - Vreemdelingenwet - Artikelen 7, 71 en 72 - Vreemdeling die het voorwerp uitmaakt van een bevel om het grondgebied te verlaten - Opsluiting - Verlenging van de maatregel - Voorwaarden voor de verlenging - Tijdelijke onmogelijkheid tot verwijdering van de vreemdeling - Corona-epidemie - Draagwijdte - Gevolg.....	54
Hof van Cassatie 13 mei 2020 (P.20.0377.FN), www.juportal.be	54
Trefwoorden: Observatie en infiltratie - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toezicht in toepassing van artikel 235ter Wetboek van Strafvordering - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid.....	54
Hof van Cassatie 27 mei 2020 (P.20.0522.F), www.juportal.be	55
Trefwoorden: 1. Huiszoeking - Woonplaats - Art. 15 GW - Art. 1 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht - Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome - Art. 15 De gecoördineerde Grondwet 1994	55
2. Vonnissen en arresten – Verschrijving – Begrip.....	55
3. Voorlopige hechtenis – Bevel tot aanhouding – Verschrijving – Identiteit van de in verdenking gestelde – Verbetering.....	55
Hof van Cassatie 27 mei 2020 (P.20.0516.F), www.juportal.be	56
Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel - Uitvoerbaarverklaring - Gronden van verplichte weigering - Onderzoeksgerechten - Geen conclusie die zich beroept op een gevaar voor de gezondheid, gelet op de Covid-19-pandemie, of op de bevoegdheid van de Belgische gerechten om van de in de uitvaardigende staat berechte feiten kennis te nemen - Motiveringsplicht - Omvang.....	56
2. Europese Unie - Hof van Justitie van de Europese Unie - Nationaal rechtscollege - Verplichting om de vraag te stellen - Voorwaarden	56
Hof van Cassatie 9 juni 2020 (P.20.0103.N), www.juportal.be	57
Trefwoorden: Vonnissen en arresten - Vaststellingen betreffende het verloop van de rechtszitting - Mededeling van het openbaar ministerie - Authentieke bewijswaarde - Draagwijdte.....	57
Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.1370.N), www.juportal.be	57
Trefwoorden: 1. Drugwet - Huiszoeking 'Heterdaad' - Vraag van de politie of het magis irrelevant.....	58
2. Drugwet - Lokalen 'bewaren en opslaan' - Bezit.....	58
Hof van Cassatie 16 november 2021 (P.21.1410.N), www.juportal.be	58
Trefwoorden: Weerspanningheid - Kan een auto een wapen zijn?.....	58
Hof van Cassatie 23 november 2021 (P.21.1408.N), www.juportal.be	59
Trefwoorden: Bewijs - Uitlokking in de VS.....	59
Hof van Cassatie 30 november 2021 (P.21.1165.N), www.juportal.be	60
Trefwoorden: Beslissingen vatbaar voor Cassatieberoep - Bevoegdheidsgeschillen: Geschil tussen een rechter en een griffier, en tussen griffiers onderling.....	60
Hof van Cassatie 30 november 2021 (P.21.1186.N), www.juportal.be	60
Trefwoorden: Onderzoek - Psychiatrisch deskundigenonderzoek - Aanwezigheid van een tolk – Art. 6 EVRM.....	60
Hof van Cassatie 30 november 2021 (P.21.1483.N), www.juportal.be	60
Trefwoorden: Omzetting voorlopige hechtenis in elektronisch toezicht.....	61
Hof van Cassatie 14 december 2021 (P.21.1556.N), www.juportal.be	61
Trefwoorden: Tolk – Eed.....	61

C.	ANDERE ARRESTEN VAN HET HOF VAN CASSATIE	62
	Hof van Cassatie 14 juni 2021 (C.20.0418.N), www.juportal.be	62
	Trefwoorden: Burgerlijke zaken – Onrechtmatig bewijs – Gebruik.....	62
	Hof van Cassatie 26 oktober 2021 (P.21.1282.N), www.juportal.be	62
	Trefwoorden: Verzoek tot onttrekking – Gewettigde verdenking – Gepensioneerd magistraat heeft hoedanigheid van burgerlijke partij	62
	Hof van Cassatie 16 november 2021 (P.21.1152.N), www.juportal.be	63
	Trefwoorden: Herziening – Art. 443, eerste lid, 3° Sv. – Begrip.....	63
	2.5. GRONDWETTELIJK HOF	64
	Grondwettelijk Hof 18 november 2021 (158/2021), www.const-court.be	64
	Trefwoorden: Telecommunicatie - Elektronische communicatie - Vooraf betaalde belkaart - Identificatie van de eindgebruiker - Identificatieplicht - 1. Machtiging aan de Koning - 2. Recht op eerbiediging van het privéleven / Vrijheid van vestiging en vrij verrichten van diensten / Vrijheid van meningsuiting - 3. Vermoeden van toerekenbaarheid aan de als gebruiker geïdentificeerde persoon - 4. Toegang van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten tot de identificatiegegevens.....	64
	Grondwettelijk Hof 18 november 2021 (159/2021), www.const-court.be	65
	Trefwoorden: Strafrechtspleging - Strafvuotoeringsrechtbank - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Veroordeling bij verstek - Verzet - Ongedaan verzet - Rechtsmiddelen.....	65
	Grondwettelijk Hof 25 november 2021 (172/2021), www.const-court.be	65
	Trefwoorden: Strafrecht - Politie over het wegverkeer - Strafvordering - Verval van het recht tot sturen - Verstekvonnis - Verzet dat ontvankelijk wordt verklaard - Rechtsgevolgen van het verzet.....	65
	2.6. RAAD VAN STATE.....	66
	2.7. HOVEN VAN BEROEP.....	66
A.	CORRECTIONELE KAMERS	66
	Gent 2 januari 2019, <i>RW</i> 2021-2022, afl. 12, 469-472.	66
	Trefwoorden: Oplichting – Listige kunstgrepen – Vereniging van mede-eigenaars – Procedure van de syndicus tegen de vereniging van mede-eigenaars – Raadsman van de syndicus die aan een andere advocaat de opdracht geeft de vereniging van mede-eigenaars te vertegenwoordigen – Afwezigheid van begeleidend omstandigheden waaruit een bedrieglijk opzet blijkt	66
	Gent 9 maart 2021, <i>TGR</i> 2021, afl. 1, 38-39.	66
	Trefwoorden: Ontvankelijkheid hoger beroep – Saisine - Grievenformulier.....	66
	Luik 17 juni 2021, <i>JLMB</i> 2021, afl. 38, 1713-1715.	67
	Trefwoorden: 1. Infractions diverses – Port public de faux nom – Usage d’un faux prénom – Incrimination (non).....	67
	2. Escroquerie et tromperie – Circonstance aggravante – Abus de la vulnérabilité de la victime – Notion.....	67
	Antwerpen 30 maart 2021, <i>Limb.Rechtsl.</i> 2021, afl. 3, 273-274.	67
	Trefwoorden: Strafvordering – Rechtstreekse dagvaarding burgerlijke partij – Onontvankelijk – Enkel hoger beroep van burgerlijke partij – Ook strafvordering aanhangig in graad van beroep – Samenstelling zetel in graad van beroep – Collegiale zetelsamenstelling – Openbaar	67
	Ministerie.....	67
	Antwerpen 5 mei 2021, <i>Limb.Rechtsl.</i> 2021, afl. 3, 275-276.	67
	Trefwoorden: Strafrecht – Strafvuotoering – Tenuitvoerlegging buitenlandse geldelijke sanctie – Wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen in strafzaken – Wet 5 augustus 2006 – Rechtsmiddel tegen vonnis van rechtbank van eerste aanleg – Enkel voorziening in cassatie.....	68
	Luik 19 oktober 2021, <i>JLMB</i> 2021, afl. 41, 1849-1866.	68
	Trefwoorden: 1. Infractions diverses – Entrave méchante à la circulation – Éléments constitutifs – Interruption de la circulation en cours (non) – Intention de rendre la circulation dangereuse (non).....	68
	2. Infraction - Causes de justification et d’excuse – Grève – Droits de l’homme – Liberté d’expression – Liberté de réunion – Restrictions – Proportionalité – Pas d’atteinte aux libertés syndicales	68
	Brussel 27 oktober 2021, <i>JLMB</i> 2021, afl. 41, 1866-1880.	69

Trefwoorden: Infraction - Concours d'infraction - Délit collectif – Double du maximum de la peine la plus forte – Maximum de vingt années d'emprisonnement – Pas d'incidence de la récidive – Jugement des faits par des juridictions distinctes – Pas d'incidence.....	69
B. KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELING.....	69
Gent 2 januari 2019, <i>RW</i> 2021-2022, afl. 12, 472-473.	69
Trefwoorden: Onderzoek in strafzaken – Telefoontap – Verzoek tot kennisname van de opnames van de niet voor het publiek toegankelijke communicatie op basis van art. 90septies, § 6, tweede lid Sv. – Neerlegging van een verzoekschrift tijdens de regeling van de rechtspleging – Niet-toepasselijkheid van de in art. 127, § 3 Sv. bedoelde termijn.....	69
Luik 1 april 2021, <i>JLMB</i> 2021, afl. 38, 1736-1738.	70
Trefwoorden: Presse - Délit de presse – Menace par écrit diffusé sur internet – Compétence – Cour d'assises.....	70
C. BURGERLIJKE KAMERS EN KORTGEDING	70
2.8. RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG	70
A. CORRECTIONELE KAMERS	70
Corr. Luik (afd. Luik) 10 april 2019, <i>RDP</i> 2021, afl. 11, 1070-1080.	70
Trefwoorden: Recevabilité des poursuites – Droits de l'homme – Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales – Article 6 – Article 6, § 1 ^{er} – Droit à un procès équitable – Audition du suspect préalable à l'exercice de l'action publique – Absence d'audition et non-comparution de l'inculpé devant les juridictions d'instruction – Carences de l'enquête – Conséquences – Irrecevabilité de l'action publique.....	70
Corr. West-Vlaanderen (afd. Kortrijk) 8 mei 2019, <i>TGR</i> 2021, afl. 1, 34-35.	71
Trefwoorden: Betekening in strafzaken – Rechtspersoon – Art. 34 Ger.W.	71
Corr. West-Vlaanderen (afd. Kortrijk) 26 juni 2019, <i>TGR</i> 2021, afl. 1, 35-36.	71
Trefwoorden: Aanranding van de eerbaarheid – Zoen op de mond.....	71
Corr. West-Vlaanderen (afd. Kortrijk) 13 november 2019, <i>TGR</i> 2021, afl. 1, 37.	71
Trefwoorden: Aanranding van de eerbaarheid – Zoen op de mond.....	71
Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Gent) 28 oktober 2020, <i>NC</i> 2021, afl. 5, 443-449.....	71
Trefwoorden: Laster – Immunité tijdens pleidooi – Lasterlijke aangifte – Mededelingen aan de pers – Kwaadwillig opzet – Rechten van verdediging.....	71
Corr. Limburg (afd. Hasselt) 19 januari 2021, <i>Limb.Rechtsl.</i> 2021, afl. 2, 122-127.	72
Trefwoorden: 1. Strafrecht – Belaging – Eenmalige gedraging – Niet-aflatende of steeds terugkerende gevolgen.....	72
2. Strafrecht – Aanranding van de eerbaarheid – Seksuele integriteit – Collectief bewustzijn – Gedraging van zekere ernst – Voetenfetisjisme.....	72
Corr. West-Vlaanderen (afd. Kortrijk) 22 maart 2021, <i>TGR</i> 2021, afl. 1, 18-21.	73
Trefwoorden: Opzettelijke slagen en verwondingen met het volledig verlies van een orgaan tot gevolg – Burgerlijke afhandeling – Vooraf bestaande toestand – Afwijzing kapitalisatiemethode.....	73
Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Gent) 22 april 2021, <i>TGR</i> 2021, afl. 2, 114-116.	73
Trefwoorden: Verzet – Tijdigheid – Geestesstoornis – Overmacht – Rechtsgeldigheid van de betekening – Internering.....	73
Corr. West-Vlaanderen (afd. Kortrijk) 21 mei 2021, <i>TGR</i> 2021, afl. 2, 116-119.....	73
Trefwoorden: COVID-19 maatregelen – MB 23 maart 2020 – Artikel 187 Wet Civiele Veiligheid – Strafrechtelijke legaliteitsbeginsel – Bevoegheidsdelegatie – Onontvankelijkheid van de strafvordering – Geen misdrijf.....	73
Corr. Antwerpen (afd. Mechelen) 26 mei 2021, <i>NJW</i> 2021, afl. 450, 122-127.	74
Trefwoorden: Strafrecht – aanzetten tot haat of geweld jegens een groep – wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie – drukpersmisdrijf – vrijheid van meningsuiting – Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.....	74
Corr. Henegouwen (afd. Bergen) 25 oktober 2021, <i>JLMB</i> 2021, afl. 41, 1880-1887.....	74
Trefwoorden: 1. Viol – Élément moral – Faute intentionnelle – Preuve - Matières pénales.....	74
2. Viol – Élément matériel – Absence de consentement – Présomption de consentement (non) – Preuve - Matières pénales.....	75

B. RAADKAMER.....	75
C. BURGERLIJKE KAMERS EN VOORZITTER IN KORTGEDING	75
2.9. HOVEN VAN ASSISEN.....	75
2.10. BUITENLANDSE RECHTSpraak.....	75
<u>3. RECHTSLEER</u>	<u>75</u>
3.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSLEER.....	75
3.2. BOEKEN	75
A. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	76
B. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT IN DE BIBLIOTHEEK.....	76
3.3. BIJDAGEN IN BOEKEN OF TIJDSCHRIFTEN (INCLUSIEF NOTEN).....	76
A. BIJDAGEN I.V.M. INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	76
B. BIJDAGEN I.V.M. ALGEMEEN STRAFRECHT.....	76
C. BIJDAGEN I.V.M. BIJZONDER STRAFRECHT.....	76
D. BIJDAGEN I.V.M. STRAFPROCESRECHT	77
E. GEMENGDE OF ANDERE BIJDAGEN	78
F. STRAFRECHT IN HET BUITENLAND	78
3.4. BELANGRIJKE EVOLUTIES IN ANDERE RECHTSTAKKEN OF BELANGRIJKE ARTIKELEN OVER HET RECHT	78
3.5. VARIA.....	79

1. Wetgeving

1.1. Belgische regelgeving

Wet van 28 november 2021 om justitie menselijker, sneller en straffer te maken, *BS* 30 november 2021.

Toelichting: De Belgische wetgever komt met een omvangrijke verzamelwet om justitie menselijker, sneller en straffer te maken. Goed voor 143 artikels die wijzigingen aanbrengen in 25 wetten en wetboeken m.b.t. justitie.

Enkele van de belangrijkste wijzigingen voor de strafsector:

- het Wetboek van Strafvordering

De aanpassingen zijn divers. Zo wordt voorzien in een uitbreiding van de toegang van de procureur des Konings tot het Centraal Aanspreekpunt van de Nationale Bank van België ('het CAP'). Momenteel is een bevraging van het CAP door de procureur des Konings alleen mogelijk wanneer de informatie betrekking heeft op terrorisme, witwassen en bepaalde gevallen van fiscale fraude. Deze beperkingen worden opgeheven waardoor de procureur des Konings meer mogelijkheden ten aanzien van andere misdrijven. Dezelfde trouwens als een onderzoeksrechter.

Daarnaast worden ook de onderzoeksbevoegdheden van de SUO-magistraat uitgebreid in het strafrechtelijk uitvoeringsonderzoek. Zo krijgt de SUO-magistraat (of de gevorderde politiedienst) bijvoorbeeld op autonome wijze (d.w.z. zonder tussenkomst van het COIV of de ontvangers van de FOD Financiën) toegang tot het CAP.

- het Strafwetboek

Het gaat alleen om wijzigingen om de terminologie in overeenstemming te brengen met het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen.

- de Uitleveringswet van 15 maart 1874

De Uitleveringswet wordt aangepast in navolging van de Overeenkomst tussen de EU, IJsland en Noorwegen over de procedures voor overlevering tussen de lidstaten van EU en IJsland en Noorwegen van 28 juni 2006. Die is op 1 november 2019 in werking getreden en moet de overlevering van verdachten en veroordeelden in het kader van de strafprocedure vergemakkelijken. De bestaande versie van de Uitleveringswet van 1874, die van toepassing is binnen de betrekkingen met een derde land buiten de Europese Unie, was niet verenigbaar met een overleveringsprocedure zoals bedoeld in de overeenkomst

- de drugswet ('de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen')

De wetgever voert een nieuwe autonome straf in: het tijdelijke verbod om zich in één of meerdere Belgische havens te begeven voor personen die veroordeeld zijn voor een drugmisdrijf (zoals opgesomd in de wet van 24 februari 1991). De rechter bepaalt autonoom de termijn van het tijdelijk verbod, die niet langer dan twintig jaar mag zijn, en dient de termijn uitdrukkelijk te motiveren.

Het havenverbod omvat zowel een plaats- als een beroepsverbod gezien het kan worden opgelegd als autonome straf voor eenieder die in de haven komt of werkt. Maar alleen in het kader van bewezen druggerelateerde feiten. Het havenverbod zal niet opgelegd kunnen worden wanneer de rechtbank de feiten herkwatificeert tot bijvoorbeeld bendevoering of diefstal.

- het Gerechtelijk Wetboek

De wetgever wil ook misbruik van de wrakingsprocedure aanpakken. De mogelijkheid om een boete op te leggen wegens een kennelijk onontvankelijk of kennelijk ongegrond verzoek tot wraking van een rechter, wordt daarom ingeschreven in het Gerechtelijk Wetboek.

- de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer

De wetgever wil met een aantal wijzigingen de beroepsprocedure bij het bevel tot betalen stroomlijnen. Nu het bevel tot betalen steeds meer wordt gebruikt, en er dus ook meer en meer beroep tegen wordt aangetekend, bleek in de praktijk dat sommige bepalingen in de wet niet zo duidelijk waren, wat leidt tot controverse in de rechtspraak en tot rechtsonzekerheid. Zo is voortaan bijvoorbeeld uitdrukkelijk bepaald dat de betaling van het bevel tot betalen tot gevolg heeft dat de strafvordering vervalst. Daarnaast is verduidelijkt dat het verzoekschrift minimaal moet gemotiveerd zijn, omdat er nu vrij veel verzoekschriften geen enkele reden voor het beroep geven. Er wordt ook verduidelijkt welke gegevens zeker moeten worden vermeld.

- de wet van 29 maart 2004 betreffende de samenwerking met het Internationaal Strafhof en de internationale straftribunalen

Het betreft hier een hele reeks taalkundige verbeteringen en aanpassingen voor een betere interne samenhang van de wettekst. Maar er zijn ook inhoudelijke wijzigingen vooral met het oog op procedurele efficiëntie.

- de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens

De wetgever voert een verbod in om wapens die in België voorhanden worden gehouden in strijd met de Wapenwet, legaal te verwerven of voorhanden te hebben.

- de wet van 5 augustus 2006 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie

Tal van aanpassingen om de wet in overeenstemming te brengen met Verordening (EU) 2018/1805 inzake de wederzijdse erkenning van bevroezingsbevelen en confiscatiebevelen.

- de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering

De Verzamelwet zorgt ervoor dat de beslissing van de onderzoeks- of vonnisgerechten over de beklaagde, beschuldigde of in verdenking gestelde te laten doorlopen tot de definitieve beslissing van de Kamer voor de Bescherming van de Maatschappij. Nu is dat uiterlijk tot aan de eerste zitting.

- de wet van 4 februari 2018 houdende de opdrachten en de samenstelling van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring

De internationale opdrachten van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring (COIV) worden gewijzigd naar aanleiding van supranationale ontwikkelingen.

1.2. Europese regelgeving

- Nihil

1.3. Overzichten van wetgeving

- Nihil

1.4. Belangrijke wetsontwerpen en –voorstellen

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, teneinde de vreemdelingen die van hun vrijheid kunnen worden beroofd, recht te geven op bijstand door een advocaat tijdens hun verhoor, *Parl.St.* Kamer 2021-2022, 2322/001.

Toelichting: Op grond van diverse wettelijke bepalingen geldt in strafzaken expliciet dat eenieder die van zijn vrijheid werd of kan worden beroofd, het recht heeft te worden bijgestaan door een advocaat. In het kader van de vreemdelingenbetwistingen wordt dat recht daarentegen niet erkend, hoewel bepaalde procedures tot vrijheidsberoving kunnen leiden.

Dit wetsvoorstel beoogt derhalve om in dergelijke betwistingen de betrokkene het recht te geven te worden bijgestaan door een advocaat, wanneer vrijheidsberoving mogelijk is. Een en ander komt tegemoet aan de eisen van de Raad van Europa en aan het recht van de Europese Unie ter zake.

Wetsvoorstel teneinde de misdaad van ecocide in het Strafwetboek op te nemen, *Parl.St.* Kamer 2021-2022, 2356/001.

Toelichting: Met dit wetsvoorstel wordt beoogd het begrip “ecocide” in het Belgische Strafwetboek op te nemen.

Dit concept van een transversale en autonome misdaad beoogt de vernietiging van het milieu door middel van het strafrecht te bestrijden. Dit concept wordt reeds erkend in de nationale strafwetboeken van 10 landen. Het maatschappelijk middenveld en academici pleiten nu voor de opnemng van een vijfde internationale misdaad, namelijk ecocide, in het Statuut van Rome. Daartoe heeft een panel van onafhankelijke deskundigen op 22 juni 2021 een juridische definitie van ecocide gepubliceerd als “onwettige of willekeurige handelingen die worden gepleegd in de wetenschap dat er een reële kans bestaat dat zij grote of langdurige ernstige schade toebrengen aan het milieu”. Dit is de definitie die wij in dit wetsvoorstel gebruiken.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis teneinde een informatierecht voor slachtoffers in te stellen, *Parl.St.* Kamer 2021-2022, 2398/001.

Toelichting: In tegenstelling tot beslissingen betreffende de strafuitvoering van veroordeelden, bestaat er momenteel geen wettelijke regeling voor het inlichten van het slachtoffer wanneer er beslissingen worden genomen over de voorlopige hechtenis van de verdachte van feiten jegens hem of haar. Sommige gerechtelijke arrondissementen beschikken wel over bepaalde richtlijnen hieromtrent, maar dat is niet in alle arrondissementen het geval en de richtlijnen verschillen meestal ook van elkaar.

Dit wetsvoorstel beoogt een slachtoffervriendelijker strafrecht tot stand te brengen door een uniform informatierecht voor slachtoffers te creëren inzake beslissingen die genomen worden over de voorlopige hechtenis van de verdachte. Er moet echter ook rekening worden gehouden met de rechten van de dader, waardoor het toepassingsgebied van het informatierecht van slachtoffers beperkt zal zijn tot die strafbare feiten die een aantasting of bedreiging van de fysieke en/of psychische integriteit uitmaken.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek, teneinde strafverzwaring in te voeren bij geweldpleging tegen voetbalstewards en veiligheidsverantwoordelijken, *Parl.St.* Kamer 2021-2022, 2403/001.

Toelichting: Stewards en veiligheidsverantwoordelijken bij voetbalwedstrijden en -evenementen worden regelmatig slachtoffer van supportersgeweld. Terwijl zij evenzeer instaan voor de orde en de veiligheid rond het voetbalgebeuren, bevinden zij zich tot nu toe in juridisch opzicht in een zwakkere positie dan politieagenten: zij beschikken immers niet over politionele bevoegdheden en wie tegen hen geweld pleegt, wordt niet zwaarder gestraft dan bij geweldplegingen tegen gewone burgers.

Dit wetsvoorstel strekt ertoe om aan de stewards en veiligheidsverantwoordelijken een bijkomende bescherming te geven door geweld dat tegen hen gepleegd wordt met een strafverzwarringsgrond te bekleden, naar analogie met geweldsmisdrijven ten aanzien van andere personen die een opdracht van functionele openbare dienst of algemeen belang vervullen en die verplicht zijn om contact te hebben met het publiek.

2. Rechtspraak

2.1. Overzichten van rechtspraak

- KUTY, F., COLETTE-BASECQZ, N., DELHAISE, E., NEDERLANDT, O., KENNES, L., VANDERMEERSCH, D., “Chronique semestrielle de jurisprudence 2/2021”, *RDJ* 2021, afl. 12, 1087-1229.

2.2. Europees Hof voor de rechten van de mens

EHRM 7 september 2021 (Djordjevic t. Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int.

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-212543>

Trefwoorden: Verbeurdverklaring - Confiscatie van een gebouw, als extra straf, is geen onevenredige maatregel in de strijd tegen georganiseerde misdaad

Samenvatting: Artikel 1 Protocol 1 EVRM. Artikel 8 EVRM. Een gerechtelijk onderzoek heeft vastgesteld dat een aantal vrouwen een reeks inbraken heeft gepleegd in opdracht van een criminele organisatie die werd geleid door klager. Een onderzoeksrechter heeft vervolgens de inbeslagname van twee woningen bevolen. Gebouw A, verworven door de klager en zijn metgezel in 1990 en waarin het echtpaar woonde, en gebouw B, waarvan klager sinds 1998 de enige eigenaar was. Klager is veroordeeld voor het herhalingsdelict van criminele samenzwering. Het vonnis gelastte onder meer de confiscatie van gebouw A. Klager en zijn metgezel hebben beroep aangetekend tegen de confiscatie van eigendom. Bij uitspraak heeft het hof van beroep de confiscatie van gebouw A vernietigd en de confiscatie van gebouw B gelast.

Het Hof constateert dat de confiscatie was bevolen op grond van een toegankelijke, nauwkeurige en voorzienbare rechtsgrondslag. Het Hof heeft al erkend dat bij confiscatie een deel van het vermogen van een persoon betrokken kan zijn, zonder dat de in beslag genomen goederen noodzakelijkerwijs het voorwerp zijn van het strafbare feit, het middel om het te plegen, of er rechtstreeks voordeel uit te halen. In de onderhavige zaak merkt het Hof op dat de nationale rechtbank slechts een gedeeltelijke confiscatie van de onroerende goederen van klager heeft gelast en rekening heeft gehouden met de omvang van de winst die werd behaald door de criminele organisatie die klager leidde. Het Hof merkt op dat de klager in staat was geweest zijn zaak voldoende voor te leggen. Gelet hierop en de ruime beoordelingsvrijheid van de verwerende Staat, met name in het kader van een misdaadpreventiebeleid, oordeelt het Hof dat de betwiste confiscatie niet onevenredig is aan het nagestreefde doel van algemeen belang. Dit onderdeel van de klacht is kennelijk ongegrond en wordt afgewezen. De klacht met betrekking tot artikel 8 is ook kennelijk ongegrond. Het Hof merkt op dat er geen bewijs is dat de klager in de geconfisqueerde goederen woonde toen de onderhavige zaak door de nationale rechtbanken werd beoordeeld. Verder was klager eigenaar van een ander onroerend goed, gelegen in de directe omgeving van het in beslag genomen onroerend goed, waarin hij onderdak kon bieden aan zijn familieleden.

EHRM 9 november 2021 (Ignat t. Roemenië), www.hudoc.echr.coe.int.

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-212969>

Trefwoorden: Veroordeling na vrijspraak in eerste aanleg en zonder getuigen in hoger beroep opnieuw te horen leidt i.c. niet tot schending artikel 6 EVRM

Samenvatting: Artikel 6 EVRM. De klager doet een beroep op artikel 6 EVRM en stelt dat zijn strafproces oneerlijk is geweest. De klager was in eerste aanleg vrijgesproken wegens medeplichtigheid aan beïnvloeding, namelijk het faciliteren van het leven van een gedetineerde in ruil voor geld. Het nationale hof vernietigde deze uitspraak en oordeelde dat de rechtbank bewijsmateriaal onjuist had geïnterpreteerd, met name videobeelden van een poging tot een geldwissel en telefoon transcripten tussen de klager en een voormalig gedetineerde die betrokken was bij de geldwissel.

De klager werd in hoger beroep veroordeeld tot een gevangenisstraf van een jaar en vier maanden.

Met een beroep op artikel 6 EVRM stelt de klager dat het strafproces tegen hem oneerlijk is omdat het nationale hof hem heeft veroordeeld op basis van hetzelfde bewijsmateriaal dat de rechtbank ertoe had gebracht hem vrij te spreken, en zonder deze getuigen opnieuw te horen.

Het Hof overweegt dat de klager voldoende in de gelegenheid is gesteld zijn verweren te voeren en dat het verschil in eerste en tweede aanleg betrekking heeft op de beoordeling van het bewijs en niet zozeer op de betrouwbaarheid van de betreffende getuigen. Het Hof oordeelt daarom dat deze zaak moet worden onderscheiden van andere zaken waarin verdachten in laatste aanleg worden veroordeeld terwijl ze in eerste aanleg zijn vrijgesproken, zonder dat de verdachte of belastende getuigen opnieuw worden gehoord. Het Hof concludeert dat sprake is van een eerlijk proces en dat artikel 6 EVRM niet is geschonden.

(bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa, afl. 12, www.rechtspraak.nl)

EHRM 25 november 2021 (Sassi en Benchellali t. Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int .

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-213828>

Trefwoorden: Strafrechtelijke procedures en veroordelingen zijn niet gebaseerd op inlichtingen verzameld gedurende de detentie van klagers in Guantánamo Bay

Samenvatting: Artikel 6 EVRM. Klagers zaten in detentie op de Amerikaanse marinebasis Guantánamo Bay alvorens zij werden repatrieerd naar Frankrijk. Tijdens hun detentie op Guantánamo Bay in 2002 werden zij op drie momenten bezocht door agenten in het kader van een “driepartijenmissie”. In juli 2004 werden de klagers repatrieerd naar Frankrijk. Bij aankomst werden zij direct in hechtenis genomen. Volgens de klagers zijn hun verklaringen, afgelegd tijdens hun detentie op Guantánamo Bay in het kader van de “driepartijenmissie” gebruikt voor de strafprocedure en hun veroordeling in Frankrijk.

Het Hof merkt, met betrekking tot het verloop van de procedure in Frankrijk, op dat de klagers 13 keer zijn verhoord terwijl zij in hechtenis zaten. Daarbij hebben de klagers de vragen over hun achtergrond en motieven gedetailleerd beantwoord. Uit de informatie in het dossier blijkt niet dat de Franse autoriteiten tijdens de verhoren op de hoogte waren van de inhoud van de in Guantánamo Bay verzamelde informatie. Daarnaast konden de klagers gedurende de hele procedure hun argumenten naar voren brengen en gebruik maken van de rechtsmiddelen die volgens de Franse wet tot hun beschikking stonden.

Het Hof merkt op dat de verklaringen van de klagers opgenomen in het kader van de “driepartijenmissie” tijdens hun detentie op Guantánamo Bay in het dossier zijn toegelaten,

zodat deze openstonden voor discussie tussen de partijen. Dit is gebeurd na behandeling van een prejudiciële beslissing omtrent het verzoek tot geheimhouding van die stukken. Daarnaast merkt het Hof op dat gelet op alle stukken in het dossier de nationale rechter zich, bij de veroordeling van de klagers, in lange gemotiveerde beslissingen heeft gebaseerd op ander belastend bewijs voornamelijk berustend op verzamelde informatie elders en op de gedetailleerde verklaringen van de klagers afgelegd bij de politie en gedurende het gerechtelijk onderzoek. De nationale rechter heeft zich dus niet gebaseerd op de verklaringen zoals afgelegd in Guantánamo Bay. Nu de verklaringen die zijn afgelegd tijdens de “driepartijenmissie” in Guantánamo Bay niet zijn gebruikt als basis voor de strafprocedure of om de klagers te veroordelen is het Hof van oordeel dat de procedure tegen de klagers over het algemeen eerlijk is geweest. Er is dus geen sprake van een schending van artikel 6 EVRM.

(bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa, afl. 12, www.rechtspraak.nl)

EHRM 25 november 2021 (Mucha t. Slowakije), www.hudoc.echr.coe.int.

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-213853>

Trefwoorden: Veroordeling door dezelfde rechters die de ‘plea-bargain’ overeenkomsten van de medeplegers hadden goedgekeurd – Veroordeling mede gebaseerd op verklaringen van deze medeplegers – onafhankelijk gerecht - Schending artikel 6 EVRM

Samenvatting: Artikel 6 EVRM. Klager, een Slovaaks onderdaan, is in Slowakije veroordeeld tot een gevangenisstraf van 23 jaar voor diverse feiten gepleegd binnen de georganiseerde misdaad. De veroordeling was mede gebaseerd op getuigenverklaringen afgelegd door leden van de betreffende criminele organisatie (medeplegers) die een plea-bargain overeenkomst hadden gesloten. De veroordeling van klager is vervolgens uitgesproken door dezelfde rechters die de plea-bargain overeenkomsten van de mededaders hadden beoordeeld en daarbij al uitspraken hadden gedaan over de rol van klager bij specifieke strafbare feiten. De klacht van klager heeft betrekking op het feit dat dezelfde rechters zowel klager hebben veroordeeld als de plea-bargain afspraken van zijn mededaders hebben beoordeeld. Klager stelt dat de onafhankelijkheid van de betreffende rechters niet is gewaarborgd en zijn onschuldpresumptie is geschonden. Het hof overweegt dat de twijfels van de verdachte wat betreft een onafhankelijke en onpartijdige behandeling van zijn zaak terecht zijn nu dezelfde combinatie van rechters in de zaken van de medeverdachten de plea-bargain overeenkomsten hebben beoordeeld en al hadden geoordeeld dat klager verantwoordelijk was voor specifieke strafbare feiten.

(bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa, afl. 12, www.rechtspraak.nl)

2.3. Hof van Justitie

Hof van Justitie 6 oktober 2021 (C136/20), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62020CJ0136&qid=1637227113220&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Kaderbesluit 2005/214/JBZ – Tenuitvoerlegging van geldelijke sancties – Beginsel van wederzijdse erkenning – Artikel 5, lid 1 – Strafbare feiten die leiden tot erkenning en tenuitvoerlegging van sanctiebeslissingen zonder toetsing van de dubbele strafbaarheid – Artikel 5, lid 3 – Strafbare feiten waarvoor de lidstaat de erkenning en de tenuitvoerlegging van sanctiebeslissingen afhankelijk kan stellen van de dubbele strafbaarheid – Toetsing door de tenuitvoerleggingsstaat van de juridische kwalificatie die de beslissingsstaat aan het strafbare feit heeft gegeven in het bij de sanctiebeslissing gevoegde certificaat

Samenvatting: het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Dient de regel van artikel 5, lid 1, van [kaderbesluit 2005/214] aldus te worden uitgelegd dat indien de beslissingsstaat een van de in dat lid opgesomde gedragingen heeft vermeld, de tenuitvoerleggingsstaat geen enkele discretionaire ruimte meer heeft om de tenuitvoerlegging te weigeren en dus verplicht is de beslissing uit te voeren?

2) Indien de vorige vraag ontkennend wordt beantwoord, kan de autoriteit van de tenuitvoerleggingsstaat zich dan op het standpunt stellen dat de in de beslissing van de beslissingsstaat vermelde gedraging niet overeenkomt met de gedraging die in de opsomming is omschreven?

Het Hof (Eerste kamer) verklaart voor recht:

Artikel 5, lid 1, van kaderbesluit 2005/214/JBZ van de Raad van 24 februari 2005 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op geldelijke sancties, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009, moet aldus worden uitgelegd dat de autoriteit van de tenuitvoerleggingsstaat, buiten de gronden tot weigering van de erkenning of tenuitvoerlegging waarin dit kaderbesluit uitdrukkelijk voorziet, in beginsel niet kan weigeren om een onherroepelijke beslissing waarbij een geldelijke sanctie wordt opgelegd te erkennen en ten uitvoer te leggen wanneer de autoriteit van de beslissingsstaat het betrokken strafbare feit in het in artikel 4 van dat kaderbesluit bedoelde certificaat heeft aangemerkt als vallende onder een van de categorieën van strafbare feiten waarvoor volgens dat artikel 5, lid 1, geen toetsing van de dubbele strafbaarheid plaatsvindt.

Hof van Justitie 21 oktober 2021 (C-282/20), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=247868&pageIndex=0&doclang=nl&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=22421805>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn 2012/13/EU – Recht op informatie in strafprocedures – Artikel 6, lid 3 – Recht van verdachten of beklaagden om in kennis te worden gesteld van hun rechten – Artikelen 47 en 48 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Nationale wetgeving die

niet voorziet in een procedure om na een voorbereidende terechtzitting inhoudelijke onnauwkeurigheden en leemten in het geschrift dat de tenlastelegging bevat te verhelpen

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Is een bepaling van nationaal recht, te weten artikel 248, lid 3, [NPK], die niet voorziet in enige procedurele regeling op grond waarvan het mogelijk is om na de eerste terechtzitting in een strafzaak (voorbereidende terechtzitting) inhoudelijke onnauwkeurigheden en leemten in het geschrift dat de tenlastelegging bevat te verhelpen die inbreuk maken op het recht van de verdachte op informatie over de beschuldiging, verenigbaar met artikel 6, lid 3, van richtlijn 2012/13 en met artikel 47 van het [Handvest]?

2) Indien deze vraag ontkennend wordt beantwoord, zou het dan met bovengenoemde bepalingen [van richtlijn 2012/13] en met artikel 47 van het [Handvest] in overeenstemming zijn dat de nationale wettelijke regeling inzake de wijziging van de tenlastelegging aldus wordt uitgelegd dat de openbare aanklager voornoemde inhoudelijke onnauwkeurigheden en leemten in het geschrift dat de tenlastelegging bevat op de terechtzitting waar de zaak ten gronde wordt behandeld op zodanige wijze kan verhelpen dat het recht van de verdachte op informatie over de beschuldiging actief en daadwerkelijk wordt beschermd, of zou het met diezelfde Unierechtelijke bepalingen in overeenstemming zijn dat het in de nationale wettelijke regeling neergelegde verbod om de gerechtelijke procedure te schorsen en de zaak terug te verwijzen naar de openbare aanklager opdat deze een nieuw geschrift dat de tenlastelegging bevat opstelt, buiten toepassing wordt gelaten?”

Het Hof (Tiende kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 6, lid 3, van richtlijn 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie moeten aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een nationale wettelijke regeling die geen procedurele mogelijkheid biedt om na de voorbereidende terechtzitting in een strafzaak inhoudelijke onnauwkeurigheden en leemten in het geschrift dat de tenlastelegging bevat te verhelpen die inbreuk maken op het recht van de verdachte op gedetailleerde informatie over de beschuldiging.

2) Artikel 6, lid 3, van richtlijn 2012/13 en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie moeten aldus worden uitgelegd dat de verwijzende rechter aan de nationale wettelijke regeling inzake de wijziging van de tenlastelegging zoveel mogelijk een uitlegging moet geven die in overeenstemming is met die Unierechtelijke bepalingen en die de openbare aanklager in staat stelt om inhoudelijke onnauwkeurigheden en leemten in het geschrift dat de tenlastelegging bevat te verhelpen op de terechtzitting waar de zaak ten gronde wordt behandeld, en om daarbij de rechten van de verdediging van de verdachte actief en daadwerkelijk te beschermen. Enkel wanneer de verwijzende rechter van oordeel is dat het niet mogelijk is om die nationale wettelijke regeling aldus uit te leggen in overeenstemming met voornoemde Unierechtelijke bepalingen, behoort hij de nationale bepaling die verbiedt om de gerechtelijke procedure te schorsen en de zaak terug te

verwijzen naar de openbare aanklager opdat deze overgaat tot het opstellen van een nieuw geschrift dat de tenlastelegging bevat, buiten toepassing te laten.

Hof van Justitie 26 oktober 2021 (C-428/21 PPU en C-429/21 PPU), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=248142&pageIndex=0&doclang=NL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=26646110>

Trefwoorden: EAB - Aanvullende toestemming voor uitbreiding van de strafbare feiten – Verhoor opgeëiste persoon in uitvoerende of uitvaardigende lidstaat

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moet artikel 27, derde lid, aanhef en onder g, en vierde lid, [van kaderbesluit 2002/584], gelezen in het licht van het recht op effectieve rechterlijke bescherming, zo worden uitgelegd dat:

– een overgeleverde persoon zijn recht om te worden gehoord met betrekking tot een verzoek om toestemming voor uitbreiding van de feiten moet kunnen uitoefenen in de uitvaardigende lidstaat wanneer een rechterlijke autoriteit van die lidstaat hem hoort over eventuele afstand van de bescherming van het specialiteitsbeginsel als bedoeld in artikel 27, derde lid, aanhef en onder f, [van kaderbesluit 2002/584] of

– die persoon zijn recht om te kunnen worden gehoord moet kunnen uitoefenen in de lidstaat die hem eerder heeft overgeleverd bij de uitvoerende rechterlijke autoriteit in de procedure over het verlenen van toestemming voor uitbreiding van de feiten?

2) Indien een overgeleverde persoon zijn recht om te worden gehoord met betrekking tot de beslissing op een verzoek om toestemming voor uitbreiding van de feiten, als bedoeld in artikel 27, vierde lid, [van kaderbesluit 2002/584], moet kunnen uitoefenen in de lidstaat die hem eerder heeft overgeleverd, op welke wijze moet die lidstaat hem daartoe dan in staat stellen?”

het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moet artikel 28, derde lid, [van kaderbesluit 2002/584], gelezen in het licht van het recht op effectieve rechterlijke bescherming, zo worden uitgelegd dat:

– een persoon die is overgeleverd aan de uitvaardigende lidstaat en tegen wie een derde lidstaat nadien een [Europees aanhoudingsbevel] heeft uitgevaardigd wegens vóór die overlevering gepleegde feiten, zijn recht om te worden gehoord met betrekking tot het verzoek om toestemming voor verdere overlevering, als bedoeld in artikel 28, derde lid, [van kaderbesluit 2002/584], moet kunnen uitoefenen in de uitvaardigende lidstaat bij een

rechterlijke autoriteit van die lidstaat tijdens de procedure over de tenuitvoerlegging van het door de derde lidstaat uitgevaardigde [Europees aanhoudingsbevel]; of

– die persoon zijn recht om te worden gehoord moet kunnen uitoefenen in de lidstaat die hem eerder heeft overgeleverd bij de uitvoerende rechterlijke autoriteit tijdens de procedure over het verlenen van toestemming voor verdere overlevering?

2) Indien een overgeleverde persoon zijn recht om te worden gehoord met betrekking tot de beslissing op een verzoek tot toestemming voor verdere overlevering, als bedoeld in artikel 28, derde lid, [van kaderbesluit 2002/584], moet kunnen uitoefenen in de lidstaat die hem eerder heeft overgeleverd, op welke wijze moet die lidstaat hem daartoe dan in staat stellen?"

Bij beslissing van de president van het Hof van 30 juli 2021 zijn de zaken C-428/21 PPU en C-429/21 PPU gevoegd.

Het Hof (Eerste kamer) verklaart voor recht:

Artikel 27, lid 3, onder g), en lid 4, alsmede artikel 28, lid 3, van kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009, gelezen in het licht van het door artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie gewaarborgde recht op effectieve rechterlijke bescherming, moeten aldus worden uitgelegd dat een persoon die ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel aan de uitvaardigende rechterlijke autoriteit is overgeleverd, het recht heeft om door de uitvoerende rechterlijke autoriteit te worden gehoord wanneer die autoriteit door de uitvaardigende rechterlijke autoriteit is verzocht om toestemming krachtens deze bepalingen van dat kaderbesluit, welk gehoor kan plaatsvinden in de uitvaardigende lidstaat – in welk geval de rechterlijke autoriteiten van die lidstaat ervoor moeten zorgen dat het recht van de betrokkene om te worden gehoord naar behoren en daadwerkelijk wordt uitgeoefend – zonder dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit rechtstreeks deelneemt. Het is echter aan de uitvoerende rechterlijke autoriteit om ervoor te zorgen dat zij over voldoende gegevens beschikt, met name wat het standpunt van de betrokkene betreft, om met volledige kennis van zaken – en met volledige eerbiediging van de rechten van verdediging van de betrokkene – haar beslissing te kunnen nemen over het verzoek tot toestemming dat krachtens artikel 27, lid 4, of artikel 28, lid 3, van kaderbesluit 2002/584 is geformuleerd, en om in voorkomend geval de uitvaardigende rechterlijke autoriteit dringend om aanvullende gegevens te verzoeken.

Hof van Justitie 11 november 2021 (C-852/19 PPU), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=249062&pageIndex=0&doclang=nl&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=40136858>

Trefwoorden: Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees onderzoeksbevel – Doorzoeking van een woning en een kantoor – Rechtsmiddel tegen nationale

onderzoeksmaatregel

Samenvatting: Richtlijn 2014/41/EU. Artikel 47 EU Handvest. Tegen Gavanozov is in Bulgarije een strafprocedure ingeleid wegens delicten inzake btw. Bij die delicten blijken lege vennootschappen betrokken te zijn geweest, waaronder een in Tsjechië gevestigde vennootschap, alsook de vertegenwoordiger ervan, die thans getuige is in de strafprocedure. De verwijzende rechter in het hoofdgeding, heeft doorzoeking van het kantoor van de Tsjechische vennootschap, doorzoeking van de woning van de getuige, inbeslagneming van bepaalde documenten, indien zij daar worden aangetroffen, en het verhoor van de getuige per videoconferentie gelast. Aangezien die bewijzen in Tsjechië moeten worden verkregen, acht de verwijzende rechter het noodzakelijk een Europees onderzoeksbevel (EOB) uit te vaardigen.

De Bulgaarse wetgeving voorziet echter niet in rechtsmiddelen tegen de nationale onderzoeksmaatregel noch tegen een op grond daarvan uitgevaardigd EOB. Aangezien het nationale rechtsstelsel niet voorziet in een daadwerkelijk rechtsmiddel om de rechtmatigheid van doorzoeken en inbeslagnemingen aan te vechten, heeft het EHRM herhaaldelijk geoordeeld dat die lidstaat de minimumnormen van artikel 13 EVRM schendt. Is in die context het feit dat in de uitvaardigende lidstaat niet in enig rechtsmiddel is voorzien verenigbaar met richtlijn 2014/41/ en met het EU Handvest?

Hof: Artikel 14 van richtlijn 2014/41/EU, gelezen in samenhang met artikel 24, lid 7, van deze richtlijn en artikel 47 EU Handvest, moet aldus worden uitgelegd dat het in de weg staat aan de regeling van een lidstaat die een Europees onderzoeksbevel uitvaardigt die niet voorziet in een rechtsmiddel tegen de uitvaardiging van een Europees onderzoeksbevel strekkende tot uitvoering van doorzoeken en inbeslagnemingen alsmede tot het houden van een getuigenverhoor per videoconferentie.

Artikel 6 van richtlijn 2014/41, gelezen in samenhang met artikel 47 EU Handvest en artikel 4, lid 3, VEU, moet aldus worden uitgelegd dat het eraan in de weg staat dat de bevoegde autoriteit van een lidstaat een Europees onderzoeksbevel strekkende tot uitvoering van doorzoeken en inbeslagnemingen alsmede tot het houden van een getuigenverhoor per videoconferentie uitvaardigt, wanneer de regeling van die lidstaat niet voorziet in enig rechtsmiddel tegen de uitvaardiging van een dergelijk Europees onderzoeksbevel.

Hof van Justitie (Grote Kamer) 16 november 2021 (C-479/21 PPU), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=249323&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=793976>

Trefwoorden: Overlevering – Europees aanhoudingsbevel – Brexit – Terugtrekkingsakkoord – Handels- en samenwerkingsovereenkomst – Toepasselijkheid op Ierland

Samenvatting: Kaderbesluit 2002/584/JBZ. Protocol (nr. 21) bij het VEU. Artikel 50 VEU. Artikel 217 VWEU.

Jegens S.D. en S.N. zijn Europese aanhoudingsbevelen uitgevaardigd door een rechterlijke autoriteit van het VK. Ze zijn allebei aangehouden in Ierland. Het Hof wordt verzocht om vast

te stellen of Ierland verplicht is om door het VK uitgevaardigde Europese aanhoudingsbevelen ten uitvoer te leggen, ook al heeft die staat zich uit de Europese Unie teruggetrokken.

Op het eerste gezicht lijken de bepalingen van het terugtrekkingsakkoord van 2020 en de handels- en samenwerkingsovereenkomst van 2021 de tenuitvoerlegging van de betrokken aanhoudingsbevelen te omvatten.

Protocol (nr. 21) bij het VEU en het VWEU, dat is vastgesteld in het kader van het Verdrag van Lissabon van 2007 en dat van kracht is sinds 1 december 2009, bepaalt echter dat Ierland niet gebonden is door de maatregelen van de Unie op het gebied van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, tenzij die lidstaat daartoe uitdrukkelijk opteert. Ierland heeft niet verklaard te willen deelnemen aan de desbetreffende bepalingen van het akkoord en de overeenkomst. Bijgevolg moet worden onderzocht of Ierland, als gevolg van de terugtrekking van het VK uit de Unie, had moeten verklaren te willen deelnemen aan de bepalingen inzake het Europees aanhoudingsbevel om die van toepassing te laten zijn. Dat hangt er dan weer van af of protocol nr. 21 op die bepalingen van toepassing is.

Protocol nr. 21 is echter niet van toepassing indien de Europese Unie dat akkoord en die overeenkomst terecht heeft gebaseerd op haar externe bevoegdheden tot het sluiten van een terugtrekkingsakkoord (artikel 50, lid 2, VEU) en een associatieovereenkomst (artikel 217 VWEU), in plaats van op een bevoegdheid die verband houdt met de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht. In dit verband is het van cruciaal belang dat die twee overleveringsregelingen, met name voor Ierland, geen nieuwe verplichtingen in het leven roepen, maar slechts bestaande verplichtingen verlengen.

(bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa, www.rechtspraak.nl)

Hof: Artikel 50 VEU, artikel 217 VWEU en Protocol (nr. 21 moeten aldus worden uitgelegd dat artikel 62, lid 1, onder b) Terugtrekkingsakkoord, gelezen in samenhang met artikel 185, vierde alinea, en artikel 632 Handels- en samenwerkingsovereenkomst, is bindend voor Ierland.

Persbericht: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2021-11/cp210205en.pdf>

Hof van Justitie (Grote Kamer) 23 november 2021 (C-564/19), www.eur-lex.europa.eu
--

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A62019CJ0564&qid=1640272182198>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn 2010/64/EU – Artikel 5 – Kwaliteit van vertolking en vertaling – Richtlijn 2012/13/EU – Recht op informatie in strafprocedures – Artikel 4, lid 5 en artikel 6, lid 1 – Recht op informatie over de beschuldiging – Recht op vertolking en vertaling – Richtlijn 2016/343/EU – Recht op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht – Artikel 48, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 267 VWEU – Artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU – Ontvankelijkheid – Hogere voorziening in het belang van de wet tegen een beslissing waarbij een prejudiciële verwijzing wordt gelast – Tuchtprocedure –

Bevoegdheid van de hogere rechter om het verzoek om een prejudiciële beslissing onwettig te verklaren

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) a) Dienen artikel 6, lid 1, VEU en artikel 5, lid 2, van richtlijn 2010/64 aldus te worden uitgelegd dat de lidstaten, ter waarborging van het recht op een eerlijk proces van verdachten die de procestaal niet beheersen, een register of registers van onafhankelijke, naar behoren gekwalificeerde vertalers en tolken moeten aanleggen, of – bij gebreke daarvan – op een andere manier dienen te waarborgen dat de adequaatheid van de vertolking in gerechtelijke procedures kan worden gecontroleerd?

b) Indien de vorige vraag bevestigend moet worden beantwoord en in de onderhavige zaak bij gebreke van een vertolking van afdoende kwaliteit niet kan worden vastgesteld of de verdachte in kennis is gesteld van het voorwerp van de tenlastelegging of beschuldiging, dienen artikel 6, lid 1, VEU en artikel 4, lid 5, en artikel 6, lid 1, van richtlijn 2012/13 dan aldus te worden uitgelegd dat de strafprocedure in die omstandigheden niet kan worden voortgezet bij verstek?

2) a) Dient het beginsel van onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, zoals dit voortvloeit uit artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU, artikel 47 van het [Handvest] en de rechtspraak van het Hof, aldus te worden uitgelegd dat dit beginsel wordt geschonden wanneer de met het centrale bestuur van de gerechten belaste, door het Hongaarse parlement benoemde voorzitter van de [OBH], die uitsluitend door het parlement ter verantwoording kan worden geroepen en kan worden ontslagen, de positie van president van een gerecht – die onder meer bevoegd is om de zaken te verdelen, tuchtrechtelijke procedures tegen rechters in te leiden en rechters te beoordelen – vervult door middel van een tijdelijke benoeming, met omzeiling van een sollicitatieprocedure en met het stelselmatig negeren van het advies van de daartoe bevoegde, ter waarborging van de rechterlijke autonomie in het leven geroepen lichamen?

b) Indien de voorgaande vraag bevestigend moet worden beantwoord en de rechter bij wie een bepaalde zaak aanhangig is gemaakt, redelijke gronden heeft om te vrezen dat hij ten onrechte zal worden benadeeld wegens zijn gerechtelijke en administratieve werkzaamheden, dient het voornoemde beginsel dan aldus te worden uitgelegd dat een eerlijk proces niet is gewaarborgd?

3) a) Dient het beginsel van onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, zoals dit voortvloeit uit artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU, artikel 47 van het [Handvest] en de rechtspraak van het Hof, aldus te worden uitgelegd dat het zich verzet tegen de sinds 1 september 2018 bestaande situatie waarin – in tegenstelling tot de daarvoor al tientallen jaren bestaande praktijk – Hongaarse rechters een lagere bezoldiging ontvangen dan leden van de staande magistratuur die op hetzelfde niveau en in dezelfde functie werkzaam zijn en dezelfde anciënniteit hebben, en waarbij de bezoldiging van de rechters, rekening houdend met de economische situatie van het land ook in het algemeen niet in overeenstemming is met het belang van de door hen verrichte taken, in het bijzonder gelet op de praktijk van personen in hogere managementfuncties om discretionaire bonussen toe te kennen?

b) Indien de vorige vraag bevestigend moet worden beantwoord, dient het beginsel van rechterlijke onafhankelijkheid dan aldus te worden uitgelegd dat het recht op een eerlijk proces in die omstandigheden niet kan worden gewaarborgd?"

De volgende twee aanvullende prejudiciële vragen werden ook nog voorgelegd aan het Hof:

4) a) Dient artikel 267 [VWEU] aldus te worden uitgelegd dat het zich verzet tegen nationale rechtspraak waarbij de hoogste nationale rechterlijke instantie van de betrokken lidstaat, in een procedure die erop is gericht de eenheid van de nationale rechtspraak te bevorderen, een beschikking van een lagere rechter waarmee de prejudiciële procedure wordt ingeleid, onrechtmatig verklaart zonder dat wordt afgedaan aan de rechtsgevolgen van de betrokken beschikking?

b) Indien de [vierde vraag, onder a)], bevestigend moet worden beantwoord, dient artikel 267 [VWEU] dan aldus te worden uitgelegd dat de verwijzende rechter moet voorbijgaan aan andersluidende beslissingen van de hogere rechter en aan in het belang van de rechtseenheid gewezen principiële beslissingen?

c) Indien de [vierde vraag, onder a)], ontkennend moet worden beantwoord, kan dan de geschorste strafprocedure gedurende de lopende prejudiciële verwijzingsprocedure worden hervat?

5) Dient het beginsel van onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, zoals dit voortvloeit uit artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU, artikel 47 van het Handvest en de rechtspraak van het Hof, in het licht van artikel 267 VWEU aldus te worden uitgelegd dat het met dit beginsel onverenigbaar is dat tegen een rechter een tuchtprocedure wordt ingeleid omdat hij prejudiciële verwijzingsprocedure heeft ingeleid?"

Het Hof (Grote kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 267 VWEU moet aldus worden uitgelegd dat dit artikel eraan in de weg staat dat de hoogste rechterlijke instantie van een lidstaat na een hogere voorziening in het belang van de wet vaststelt dat een verzoek om een prejudiciële beslissing dat een lagere rechterlijke instantie op grond van die bepaling aanhangig heeft gemaakt bij het Hof, onrechtmatig is op grond dat de gestelde vragen niet relevant en niet noodzakelijk zijn voor de beslechting van het hoofdgeding, zonder dat evenwel wordt afgedaan aan de rechtsgevolgen van de in dat verzoek vervatte beslissing. Deze lagere rechterlijke instantie is op grond van het beginsel van voorrang van het Unierecht verplicht om een beslissing van de hoogste rechterlijke instantie van de betrokken lidstaat naast zich neer te leggen.

2) Artikel 267 VWEU moet aldus worden uitgelegd dat het eraan in de weg staat dat tegen een nationale rechter een tuchtprocedure wordt ingeleid op grond dat hij het Hof om een prejudiciële beslissing heeft verzocht krachtens die bepaling.

3) Artikel 5 van richtlijn 2010/64/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 oktober 2010 betreffende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures, moet

aldus worden uitgelegd dat het de lidstaten ertoe verplicht concrete maatregelen te nemen om te verzekeren dat de kwaliteit van de verstrekte vertolking en de opgestelde vertalingen voor de verdachte of beklaagde toereikend is om de tegen hem ingebrachte beschuldiging te kunnen begrijpen en dat deze vertolking door de nationale rechterlijke instanties kan worden gecontroleerd.

Artikel 2, lid 5, van richtlijn 2010/64, artikel 4, lid 5, en artikel 6, lid 1, van richtlijn 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures, gelezen in het licht van artikel 48, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, moeten aldus worden uitgelegd dat zij eraan in de weg staan dat een persoon bij verstek wordt veroordeeld wanneer hij wegens een ontoereikende vertolking niet in een taal die hij begrijpt in kennis is gesteld van de tegen hem ingebrachte beschuldiging, of wanneer de kwaliteit van de verstrekte vertolking niet kan worden bepaald en het dus onmogelijk is om vast te stellen dat hij in een taal die hij begrijpt in kennis is gesteld van de tegen hem ingebrachte beschuldiging.

Hof van Justitie (Grote Kamer) 30 november 2021 (C-3/20), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A62020CJ0003&qid=1640272182198>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie – Lid van een orgaan van de Europese Centrale Bank – President van de centrale bank van een lidstaat – Immuniteit tegen strafrechtelijke vervolging – Tenlastelegging in verband met activiteiten die worden verricht in het kader van de in de lidstaat uitgeoefende functie

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Zijn artikel 11, onder a), en artikel 22, eerste alinea, van het [Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten] van toepassing op het ambt van lid van de Raad van bestuur van de [ECB] dat wordt uitgeoefend door de president van de centrale bank van een lidstaat, namelijk de president van de centrale bank van Letland, AB?

2) Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, waarborgen deze bepalingen deze persoon dan ook nog steeds immuniteit tegen een strafrechtelijke procedure nadat hij het ambt van president van de centrale bank van een lidstaat, en dus ook het ambt van lid van de Raad van bestuur van de ECB, heeft neergelegd?

3) Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, heeft deze immuniteit dan enkel betrekking op de ‚vrijstelling van rechtsvervolging’ als bedoeld in artikel 11, onder a), van het [Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten], of strekt zij zich mede uit tot strafrechtelijke vervolging, daaronder begrepen de betekening van een tenlastelegging en de bewijsverkrijging? Indien de immuniteit geldt voor strafrechtelijke vervolging, heeft deze omstandigheid dan invloed op de mogelijkheid om bewijzen te gebruiken?

4) Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, staat artikel 11, onder a), van het [Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten], gelezen in samenhang met artikel 17 van dat protocol, dan toe dat de persoon die verantwoordelijk is voor de procedure, of in het betreffende stadium van de procedure de rechtsprekende formatie, in het kader van die procedure beoordeelt of de Unie belang heeft bij die procedure en, indien dit het geval is – dat wil zeggen indien de aan verdachte ten laste gelegde handelingen verband houden met de uitoefening van zijn ambt bij een instelling van de Unie – de betrokken instelling, de [ECB], verzoekt om de immuniteit van de betrokkene op te heffen?

5) Dient het bestaan van een belang van de Unie bij de toepassing van de bepalingen van het [Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten] altijd rechtstreeks verband te houden met besluiten die de betrokkene heeft genomen of handelingen die hij heeft verricht bij de uitvoering van taken binnen een instelling van de Unie? Kan een dergelijke ambtenaar het voorwerp zijn van een handeling in een strafrechtelijke procedure wanneer de tegen hem uitgebrachte tenlastelegging geen verband houdt met zijn taken bij een instelling van de Unie, maar met activiteiten die hij heeft verricht in het kader van zijn taken binnen een lidstaat?"

Het Hof (Grote kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 22 van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie, gelezen in het licht van artikel 130 VWEU en artikel 7 van Protocol nr. 4 betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank, moet aldus worden uitgelegd dat de president van de centrale bank van een lidstaat de in artikel 11, onder a), van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie bedoelde vrijstelling van rechtsvervolging geniet voor hetgeen hij heeft gedaan in zijn officiële hoedanigheid als lid van een orgaan van de Europese Centrale Bank.

2) Artikel 11, onder a), van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie, gelezen in samenhang met artikel 22 van dit protocol, moet aldus worden uitgelegd dat de president van de centrale bank van een lidstaat na de neerlegging van zijn ambt de in artikel 11, onder a), van dat protocol bedoelde vrijstelling van rechtsvervolging blijft genieten voor hetgeen hij in zijn officiële hoedanigheid heeft gedaan.

3) Artikel 11, onder a), van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie, gelezen in samenhang met de artikelen 17 en 22 van dit protocol, moet aldus worden uitgelegd dat de voor de strafrechtelijke procedure verantwoordelijke nationale autoriteit – te weten de autoriteit die belast is met de strafvervolging dan wel de bevoegde strafrechter, naargelang van het stadium van de procedure – bevoegd is om in eerste instantie te beoordelen of het eventuele strafbare feit dat de president van een nationale centrale bank heeft gepleegd in zijn hoedanigheid van lid van een orgaan van de Europese Centrale Bank, een handeling is die deze president heeft verricht bij de uitvoering van zijn taken binnen dat orgaan, maar dat die autoriteit gehouden is om in geval van twijfel overeenkomstig het beginsel van loyale samenwerking het advies van de Europese Centrale Bank in te winnen en zich naar dat advies te voegen. Het staat daarentegen uitsluitend aan

de Europese Centrale Bank om, wanneer zij wordt verzocht de immunititeit van die president op te heffen, te beoordelen of die opheffing van immunititeit in strijd is met de belangen van de Europese Unie, onder voorbehoud van de eventuele toetsing van deze beoordeling door het Hof.

4) Artikel 11, onder a), van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immunities van de Europese Unie moet aldus worden uitgelegd dat de bij deze bepaling verleende vrijstelling van rechtsvervolgning zich niet verzet tegen elk onderdeel van de strafvervolgning, met name onderzoeksmaatregelen, bewijsgaring en betekening van de tenlastelegging. Indien reeds in het stadium van het door de nationale autoriteiten gevoerde onderzoek en vóór de aanhangigmaking bij een rechterlijke instantie wordt vastgesteld dat de persoon tegen wie het onderzoek is ingesteld mogelijkerwijs vrijstelling van rechtsvervolgning geniet voor de strafrechtelijk vervolgte handelingen, moeten die autoriteiten de betrokken instelling van de Europese Unie evenwel verzoeken om de immunititeit op te heffen. De vrijstelling van rechtsvervolgning staat er niet aan in de weg dat de tijdens het onderzoek verzamelde bewijzen worden gebruikt in andere gerechtelijke procedures.

5) Artikel 11, onder a), en artikel 17 van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immunities van de Europese Unie moeten aldus worden uitgelegd dat de vrijstelling van rechtsvervolgning niet geldt wanneer de persoon die deze vrijstelling geniet, in een strafrechtelijke procedure wordt beschuldigd van handelingen die hij niet heeft verricht bij de uitvoering van de taken die hij vervult voor een instelling van de Europese Unie.

Hof van Justitie 16 december 2021 (C-203/20), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A62020CJ0203&qid=1640272182198>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Werkingsfeer – Artikel 51 – Ten uitvoer brengen van het Unierecht – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Bevoegdheid van het Hof – Verwijzing vóór de uitvaardiging van een Europees aanhoudingsbevel – Ontvankelijkheid – Beginsel ne bis in idem – Artikel 50 – Begrippen ‚vrijspraak’ en ‚veroordeling’ – Amnestieregeling in de uitvaardigende lidstaat – Definitieve beslissing tot beëindiging van de strafvervolgning – Intrekking van de amnestieregeling – Nietigverklaring van de beslissing tot beëindiging van de strafvervolgning – Hervatting van de vervolging – Noodzaak van een beslissing die is gegeven na een beoordeling van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de betrokkene – Richtlijn 2012/13/EU – Recht op informatie in strafprocedures – Werkingsfeer – Begrip ‚strafprocedure’ – Wetgevingsprocedure voor de vaststelling van een resolutie tot intrekking van een amnestieregeling – Gerechtelijke procedure tot toetsing van de verenigbaarheid van deze resolutie met de nationale grondwet.

Samenvatting: het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Verzet, gelet op artikel 50 van het [Handvest], het beginsel ne bis in idem zich tegen de uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel in de zin van kaderbesluit [2002/584], wanneer de strafprocedure definitief is afgesloten bij een rechterlijke beslissing tot vrijspraak of tot beëindiging van de procedure, indien die beslissing is vastgesteld op basis van een amnestieregeling die door de wetgever is ingetrokken nadat de beslissing definitief is geworden, en in de nationale rechtsorde is bepaald dat de intrekking van een dergelijke amnestieregeling leidt tot nietigverklaring van de beslissingen van overheidsinstanties die zijn vastgesteld en gemotiveerd op grond van amnestie- en gratieregelingen, en dat de juridische belemmeringen voor strafvervolging die gebaseerd waren op een aldus ingetrokken amnestieregeling verdwijnen, zonder dat daartoe een rechterlijke beslissing is vereist of een specifieke gerechtelijke procedure moet worden gevolgd?

2) Is een bepaling van een nationale wet op grond waarvan de beslissing van een nationale rechterlijke instantie tot beëindiging van de strafprocedure, die naar nationaal recht het karakter heeft van een definitieve beslissing die de vrijspraak tot gevolg heeft en op grond waarvan de strafprocedure definitief is beëindigd naar aanleiding van de overeenkomstig een nationale wet verleende amnestie, rechtstreeks en zonder beslissing van een nationale rechterlijke instantie nietig wordt verklaard, verenigbaar met het recht op een onpartijdig gerecht, zoals gewaarborgd door artikel 47 van het [Handvest], met het recht om niet tweemaal in een strafrechtelijke procedure voor hetzelfde strafbaar feit te worden berecht of gestraft, zoals gewaarborgd door artikel 50 van het [Handvest], en met artikel 82 [VWEU]?

3) Is een bepaling van nationaal recht die het toezicht door de Ústavný súd Slovenskej republiky op de resolutie van de Národná rada Slovenskej republiky tot intrekking van een amnestieregeling of individuele gratieregelingen overeenkomstig artikel 86, onder i), van de [gewijzigde grondwet], beperkt tot de loutere beoordeling van de grondwettigheid ervan, zonder rekening te houden met door de Europese Unie vastgestelde bindende handelingen, met name het [Handvest], het [VWEU] en het [VEU], verenigbaar met het beginsel van loyale samenwerking in de zin van artikel 4, lid 3, VEU en de artikelen 267 en 82 VWEU, met het recht op een onpartijdig gerecht, zoals gewaarborgd door artikel 47 van het Handvest, en met het recht om niet tweemaal in een strafrechtelijke procedure voor hetzelfde strafbaar feit te worden berecht of gestraft, zoals gewaarborgd door artikel 50 van het Handvest?”

Het Hof (Derde kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 50 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie moet aldus worden uitgelegd dat het zich niet verzet tegen de uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel tegen een persoon wiens strafrechtelijke vervolging aanvankelijk bij een definitieve rechterlijke beslissing is beëindigd op grond van een amnestieregeling en is hervat na de vaststelling van een wet waarbij die amnestieregeling is ingetrokken en die rechterlijke beslissing nietig is verklaard, voor zover laatstgenoemde beslissing werd vastgesteld vóór enige beoordeling van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de betrokkene.

2) Richtlijn 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures moet aldus worden uitgelegd dat zij

niet van toepassing is op een wetgevingsprocedure tot intrekking van een amnestieregeling, noch op een gerechtelijke procedure die ertoe strekt te toetsen of die intrekking in overeenstemming is met de nationale grondwet.

2.4. Hof van Cassatie

A. Beroepen tegen vonnissen en arresten van correctionele kamers

Hof van Cassatie 10 maart 2020 (P.19.1245.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200310.2N.4/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Geldboete - Vaststelling van het bedrag - Verzachtende omstandigheden - Precaire financiële toestand beklagde - Motiveringsplicht – Voorwaarden

2. Werkstraf - Afwijzing van de werkstraf - Opleggen van andere straffen - Motiveringsplicht - Draagwijdte

3. Uitstel van tenuitvoerlegging - Afwijzing van het uitstel van tenuitvoerlegging - Motiveringsplicht - Draagwijdte

Samenvatting: 1. Uit de wetsgeschiedenis van de artikelen 163, derde en vierde lid, 195, tweede en zesde lid en 211 Wetboek van Strafvordering blijkt niet dat de wetgever een bijzondere motiveringsverplichting in het leven heeft willen roepen wat betreft het bepalen van de geldboete (1). (1) Zie Cass. 12 december 2017, AR P.16.1104.N, AC 2017, nr. 705; N.C. 20108, 394 noot L. CLAES.

2. De tekst van artikel 37quinquies, § 3, tweede lid, Strafwetboek of de wetsgeschiedenis ervan verzetten zich er niet tegen dat de rechter zijn afwijzende beslissing voor een werkstraf motiveert door tegen de beklagde één of meerdere andere straffen uit te spreken en de keuze voor die straf of straffen en hun maat te motiveren overeenkomstig artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering.

3. De verplichting van artikel 8, § 1, vierde lid, Probatiewet om de weigering probatie-uitstel van tenuitvoerlegging te verlenen met redenen te omkleden overeenkomstig artikel 195 Wetboek van Strafvordering geldt enkel indien de beklagde om probatie-uitstel van tenuitvoerlegging heeft verzocht; een verzoek om uitstel impliceert geen verzoek om probatie-uitstel.

Hof van Cassatie 10 maart 2020 (P.19.1200.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200310.2N.8/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Douane en accijnzen - Invoer - Douaneschuld - Onttrekking aan het douanetoezicht - Begrip

Samenvatting: Onttrekking aan het douanetoezicht in de zin van art. 203.1 CDW is elk handelen of nalaten dat tot gevolg heeft dat de bevoegde douaneautoriteiten, al is het maar tijdelijk, de toegang tot de onder douanetoezicht staande goederen wordt belemmerd en de door de douanewetgeving voorgeschreven controles niet kunnen verrichten; de rechter kan het begrip bestemmingswijziging en zodoende de strafbaarstelling vervat in artikel 257 §3 AWDA bepalen aan de hand van het toepassingsgebied van artikel 203.1 CDW.

Hof van Cassatie 26 mei 2020 (P.20.0323.NF), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200526.2N.6/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Werking in de tijd - Legaliteitsbeginsel - Opeenvolging van drie strafwetten in de tijd - Toepassing van de mildere strafwet - Voorwaarden - Draagwijdte - Gevolg

Samenvatting: Krachtens artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2, tweede lid, Strafwetboek mag geen zwaardere straf worden opgelegd dan deze die ten tijde van het begaan van het strafbare feit van toepassing was; indien bijgevolg de voorwaarden voor strafverzwaring op het ogenblik van het plegen van het misdrijf minder streng zijn dan deze op het ogenblik van de berechting, moeten in beginsel de eerst vermelde voorwaarden worden toegepast; dit vereist wel dat uit de gewijzigde regelgeving blijkt dat zij het resultaat is van een gewijzigd inzicht van de wetgever over de voorwaarden voor strafverzwaring; ook het legaliteitsbeginsel in strafzaken, zoals dat voortvloeit uit artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en de artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet, verbiedt de retroactieve toepassing van de strafwet in het nadeel van de beklaagde; degene die een gedrag aanneemt, moet immers in staat zijn om vooraf op afdoende wijze te kunnen inschatten wat het strafrechtelijke gevolg van dat gedrag zal zijn; bijgevolg kan een beklaagde niet worden onderworpen aan een strengere strafwet dan degene die hij kende of diende te kennen op het moment waarop hij de hem verweten handeling stelde (1). (1) Zie Cass 9 april 2019, AR 18.1208.N, AC 2019, nr. 220; Cass. 30 januari 2019, AR P.18.0879.F, AC 2019, nr. 60 en concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.. In dit arrest, in het arrest AR P18.0880.F van dezelfde datum en in de arresten AR P.18.0894.F en AR P.18.0637.F van 20 maart 2019 en AR P.18.1224.F van 3 april 2019, oordeelde het Hof dat de wet van 6 maart 2018 ter verbetering van de verkeersveiligheid 'een foutieve formulering' bevatte die werd rechtgezet bij wet van 2 september 2018, terwijl het Hof thans gewag maakt van 'een niet gewijzigd inzicht' van de wetgever om tot dezelfde conclusie te komen; Cass. 8 november 2005, AR P.05.0915.N, AC 2005, nr. 572 en concl. van advocaat-generaal P. DUINSLAEGER.

Hof van Cassatie 27 mei 2020 (P.20.0418.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200527.2F.1/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Strafzaken - Veroordeling bij verstek - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Ontvankelijk en gedaan verklaard verzet - Hoger beroep zonder bestaansreden - Arrest dat het hoger beroep ontvankelijk verklaart en het verstekvonnis bevestigt - Onwettigheid

Samenvatting: Krachtens artikel 187, § 4, Wetboek van Strafvordering (1) wordt de bij verstek uitgesproken veroordeling nietig verklaard ten gevolge van het ontvankelijk en gedaan verklaard verzet; hieruit volgt dat het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen die veroordeling zijn bestaansreden verliest ten gevolge van het vonnis dat het verzet ontvankelijk verklaart (2) en dat het latere arrest van het hof van beroep dat dit hoger beroep ontvankelijk verklaart en het verstekvonnis bevestigt, onwettig is (3). (1) Zoals vervangen door art. 83 van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie (zgn. "Potpourri II-wet"). (2) Zie Cass. 17 mei 1977, AC 1977, 954; noot (en verw.) onder Cass. 22 maart 1965, Pas. 1965, I, 771: « l'appel du ministère public pourra toutefois conserver un effet, en ce sens que si le ministère public interjette ultérieurement appel du jugement rendu sur l'opposition, le prévenu pourra être condamné par le juge d'appel à une peine plus grave que la peine infligée par le jugement rendu par défaut ». (3) Zie Cass. 16 maart 2010, AR P.09.1837.N, AC 2010, nr. 187; Cass. 11 december 2002, AR P.02.0818.F, AC 2002, nr. 665; Cass. 9 november 1976, AC 1977, 284-286. Wanneer daarentegen "het openbaar ministerie in hoger beroep is gekomen van een bij verstek gewezen beslissing tot veroordeling van de beklaagde en deze tijdens de buitengewone termijn tegen deze beslissing in verzet is gekomen, mag de rechter in hoger beroep de zaak beslechten zolang het verzet van de beklaagde niet ontvankelijk is verklaard" (Cass. 19 december 1972, AC 1973, 411 e.v., inz. 416, noot 1, en 439, aangehaald in M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 8ste uitg., 2017, dl. II, p. 1532).

Hof van Cassatie 27 mei 2020 (P.20.0146.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200527.2F.3/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Hof van assisen - Regelmaticheid van de rechtspleging - Middelen bedoeld in artikel 235bis Wetboek van Strafvordering - Bevoegdheid van de voorzitter van het hof van assisen - Onderscheid met de gemeenrechtelijke gerechten - Personen in een verschillende rechtstoestand - Invloed op de verplichting om aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen

2. Procedurewetten - Onmiddellijke toepassing op de hangende rechtsgedingen - Aangevoerd verschil in behandeling - Onderscheid dat niet voortvloeit uit de wet maar uit de werking in de tijd van de gevolgen ervan - Invloed op de verplichting om aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen

3. Artikel 6.3.d - Lijst van de te verhoren getuigen - Verzoek verworpen door de voorzitter - Nieuw verzoek gedurende het debat - Bevoegdheid

4. Hof van assisen - Verzoek tot het verrichten van onderzoekshandelingen - Verwerping door de voorzitter - Nieuw verzoek gedurende het debat – Ontvankelijkheid

5. Genocide - Moreel bestanddeel - Bijzonder opzet

Samenvatting: 1. Artikel 278bis Wetboek van Strafvordering (1) vertrouwt de beoordeling van de in artikel 235bis Wetboek van Strafvordering bedoelde middelen, die de partijen aan de feitenrechter kunnen voorleggen, toe aan de voorzitter van het hof en niet meer aan het hof (2) zelf, terwijl voor de gemeenrechtelijke gerechten de rechtbank en niet de voorzitter over die middelen uitspraak doet; dat onderscheid wordt niet gemaakt tussen beschuldigen die zich in dezelfde toestand bevinden en waarop verschillende regels van toepassing zouden zijn, maar tussen justitiabelen die zich in verschillende juridische toestanden bevinden die zonder onderscheid gelden voor alle personen die tot de betrokken categorieën behoren; er bestaat dus geen grond om een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof (3). (1) Ingevoegd door art. 46 van de wet van 5 mei 2019 houdende diverse bepalingen in strafzaken en inzake eredienszaken, en tot wijziging van de wet van 28 mei 2002 betreffende de euthanasie en van het Sociaal Strafwetboek, BS 24 mei 2019, in werking getreden op 3 juni 2019. (2) In de zin van art. 216octies Wetboek van Strafvordering, namelijk “de voorzitter en de twee assessoren”. (3) Voor andere toepassingen van dit beginsel, zie Cass. 5 juni 2019, AR P.19.0346.F, AC 2019, nr. 351, met noot M.N.B. (betreffende de veralgemeende correctionaliseerbaarheid van de misdaden); Cass. 23 september 2015, AR P.14.0238.F, AC 2015, nr. 546 (wat betreft art. 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering “Antigoon”); Cass. 15 februari 2011, AR P.10.1665.N, AC 2011, nr. 134, met concl. van advocaat-generaal Duinslaeger (betreffende de mogelijkheid van een onmiddellijk cassatieberoep tegen een arrest dat uitspraak doet overeenkomstig art. 235ter Wetboek van Strafvordering, maar niet tegen een arrest dat uitspraak doet overeenkomstig art. 235quater van datzelfde wetboek).

2. Een vraag is geen prejudiciële vraag in de zin van artikel 26 Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof en dient dus niet aan dat hof te worden gesteld wanneer de aangevoerde discriminatie niet voortvloeit uit de wet maar uit de werking in de tijd van de gevolgen van de wijziging of de opheffing van die wet, en met name wanneer de daarin geuite kritiek niet berust op de in de prejudiciële vraag vermelde wettelijke bepalingen maar op de in artikel 3 Gerechtelijk Wetboek vastgelegde regel inzake de onmiddellijke toepassing van de procedurewetten op de hangende rechtsgedingen (1). (1) Zie Cass. 5 juni 2019, AR P.19.0346.F, AC 2019, nr. 351 (betreffende een voorgestelde prejudiciële vraag die voortvloeit uit de werking in de tijd van de gevolgen van een vernietigingsarrest van het Grondwettelijk Hof).

3. Wanneer de voorzitter van het hof van assisen een verzoek tot het verhoren van getuigen afwijst dat overeenkomstig artikel 278 Wetboek van Strafvordering is ingediend, kan het hof (1) achteraf, tijdens de debatten, niet opnieuw over hetzelfde verzoek uitspraak doen, aangezien de met toepassing van de voormelde bepaling gewezen beslissing niet voor hoger beroep vatbaar is en enkel de voorzitter, in de bij artikel 281 Wetboek van Strafvordering bepaalde omstandigheden, bevoegd is om de maatregelen en verhoren te bevelen die hij voor de waarheidsvinding nuttig acht. (1) In de zin van art. 216octies Wetboek van Strafvordering, namelijk “de voorzitter en de twee assessoren”.

4. Noch de artikelen 6.1 en 6.3.d EVRM, noch enige andere bepaling vereisen dat de beslissing die de voorzitter overeenkomstig artikel 278 Wetboek van Strafvordering heeft genomen, door een ander rechtscollege opnieuw kan worden onderzocht of dat de beschuldigde gedurende het debat voor het hof van assisen een verzoek moet kunnen indienen met het oog op het verrichten van onderzoekshandelingen die verband houden met die welke reeds door de voorzitter zijn geweigerd (1). (1) Zie Cass. 27 april 2011, AR P.11.0019.F, AC 2011, nr. 281 (7de middel), met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge*, 8ste uitg., 2017, dl. II, p. 1421, noot 50.

5. De bestanddelen van de misdaad van genocide worden omschreven in artikel 136bis Strafwetboek, een bepaling die de draagwijdte van artikel 6 van het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof niet beperkt en dus niet miskent; het bijzonder moreel bestanddeel dat ten aanzien van de dader van de genocide is vereist, bestaat in het voornemen om, door de vermelde daden te plegen en in een mate die het enkele moreel bestanddeel van die daden te boven gaat, een nationale, etnische of godsdienstige groep of rassengroep als zodanig geheel of gedeeltelijk uit te roeien (1). (1) Het OM heeft erop gewezen dat het bestreden arrest de schuldigverklaring van de eiser aan de misdaad van genocide naar recht verantwoordt, inzonderheid voor wat betreft “het opzet om, geheel of gedeeltelijk, een nationale, etnische of godsdienstige groep of rassengroep uit te roeien”, d.i. het bijzonder opzet bepaald in art. 136bis, alsook voor wat betreft de omstandigheid dat de feiten deel uitmaakten van de genocide op de Tutsi-bevolking, die in Rwanda heeft plaatsgevonden vanaf 6 april 1994, in de veronderstelling dat die laatste vaststelling vereist is. Immers, de vraag of de misdaad van genocide, bepaald in art. 136bis Strafwetboek, inhoudt dat deze deel moet uitmaken van een systematisch plan of beleid (“contextueel bestanddeel”), zoals de eiser aanvoert, blijft een omstreden kwestie (zie S. VERELST, noot in M. DE BUSSCHER e.a., *Duiding Strafrecht, Larcier*, 2018, p. 219-220). Art. 136bis Strafwetboek verwijst niet naar het Statuut van Rome, in tegenstelling tot art. 136quater van hetzelfde wetboek, dat betrekking heeft op de oorlogsmisdrijven. Luidens art. II van het Verdrag inzake de voorkoming en de bestraffing van genocide, opgenomen in art. 136bis Strafwetboek, dat uitdrukkelijk verwijst naar voormeld verdrag, alsook naar art. 6 van het Statuut van Rome, wordt onder die misdaad verstaan “één van de [in de bepaling opgesomde] handelingen, gepleegd met de bedoeling om, geheel of gedeeltelijk, een nationale, etnologische, godsdienstige of rassengroep uit te roeien”. De eiser verweet het arrest niet daarenboven vast te stellen dat hij zich ervan bewust was geweest dat zijn handelingen deel uitmaakten van een systematisch plan of genocidair beleid, dat “het gedrag deel uitmaakte van een kennelijke reeks soortgelijke gedragingen die gericht waren tegen die [Tutsi-]bevolkingsgroep, of op zichzelf beschouwd een dergelijke uitroeiing tot

gevolg kon hebben”, “contextueel bestanddeel”, “specifieke voorbedachtheid” die niet worden vereist door art. 136bis Strafwetboek maar, voor wat betreft de “génocide par meurtre” (“genocide door doden”), wel door art. 6.a.4 van de “Bestanddelen van misdaden” van het Statuut van Rome, zoals bedoeld in art. 9 van dat Statuut. Luidens art. 2 van de wet van 25 mei 2000 houdende instemming met het Statuut van Rome van het Internationaal Strafgerechtshof, gedaan te Rome, op 17 juli 1998, zal dat Statuut weliswaar “volkomen gevolg hebben”. Dit belet een bij dat Statuut aangesloten Staat echter geenszins om in zijn nationaal recht de misdaad van genocide ruimer te omschrijven dan de definitie die daarvan wordt gegeven in de voormelde “Bestanddelen van misdaden”; aldus kunnen die bestanddelen geenszins de toepassing van art. 136bis van het Belgisch Strafwetboek inperken; aangezien de misdaad van genocide dat “contextueel” bestanddeel niet vereist, hoefde het arrest zijn beslissing om die misdaad jegens de eiser bewezen te verklaren in dat opzicht dus niet te verantwoorden. (M.N.B.)

Hof van Cassatie 3 juni 2020 (P.20.0302.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200603.2F.5/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Vertegenwoordigingsbevoegdheid - Vermoeden – Aard

2. Strafzaken - Vertegenwoordigingsbevoegdheid - Proceshandelingen die de lastgeving van de advocaat te boven gaan - Onderzoek door het strafgerecht

3. Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Vertegenwoordiging van de beklaagde door de advocaat voor het gerecht in hoger beroep - Proceshandelingen die zijn lastgeving te boven gaan - Betwisting van de veroordeling via een burgerrechtelijke procedure tot ontkentenis van de advocaat - Recht op een nieuw onderzoek van zijn zaak

Samenvatting: 1. Krachtens artikel 440, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek geldt de verklaring van de advocaat op zich reeds als vermoeden van zijn volmacht om een partij in een procedure te vertegenwoordigen; dat vermoeden kan voor de strafrechten niet worden omgekeerd, aangezien de artikelen 848 en 849 Gerechtelijk Wetboek niet van toepassing zijn (1). (1) Zie concl. “in substantie” OM in Pas. 2020, nr. 354.

2. Uit de omstandigheid dat een advocaat, zowel in strafzaken als in burgerlijke zaken, desgevallend proceshandelingen moet stellen die zijn lastgeving te boven gaan, kan niet worden afgeleid dat hij hiervan rekenschap moet afleggen voor het strafgerecht waarvoor hij pleit of heeft gepleit (1). (1) Zie concl. “in substantie” OM in Pas. 2020, nr. 354.

3. Het recht op een eerlijk proces impliceert niet het recht, voor de beklaagde die een tegen hem in hoger beroep uitgesproken veroordeling betwist, om zijn zaak opnieuw door het strafgerecht te doen onderzoeken via een burgerrechtelijke procedure tot ontkentenis van de advocaat die hem heeft vertegenwoordigd in het debat dat met de veroordeling werd afgesloten (1). (1) Zie concl. “in substantie” OM in Pas. 2020, nr. 354.

Hof van Cassatie 14 oktober 2020 (P.20.0578.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201014.2F.7/FR?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Hoven en rechtbanken – Rechtsmacht – Strafrechter die een beklagde veroordeelt zonder dat de zaak aanhangig werd gemaakt – Machtsoverschrijding

2. Rechtsmiddelen – Strafzaken – Hoger beroep – Evocatie – Eerste rechter die niet geadeerd is – Onmogelijkheid tot evocatie

Samenvatting: 1. en 2. Wanneer de rechter in eerste aanleg een persoon veroordeelt hoewel niet blijkt dat de zaak bij hem aanhangig werd gemaakt, is er sprake van machtsoverschrijding, daar de rechter zich aldus uitspreekt over een strafvordering die niet werd ingesteld. De appelrechter kan in dat geval het beroepen vonnis slechts tenietdoen wegens machtsoverschrijding, zonder zich bij wijze van evocatie te kunnen uitspreken over de grond van de zaak.

[Nederlandse vertaling door de redactie van Rechtskundig Weekblad (afl. 17)].

Hof van Cassatie 27 oktober 2020 (P.20.0599.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201027.2N.3/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Strafwet – Toepassing in de tijd – Terugwerkende kracht van de mildere strafwet – Wijziging van een uitvoeringsbesluit – Afwezigheid van een mildere strafwet – Wijziging van de reglementering betreffende de inschrijving van voertuigen

Samenvatting: Artikel 2, tweede lid, Strafwetboek bepaalt dat indien de straf, ten tijde van het vonnis bepaald, verschilt van die welke ten tijde van het misdrijf was bepaald, de minst zware straf wordt toegepast; de in deze bepaling vervatte regel van de toepassing van de mildere strafwet is niet van toepassing wanneer een uitvoeringsbesluit wordt vervangen door een ander uitvoeringsbesluit zonder dat de wet zelf wordt gewijzigd; de reden daarvoor is dat het ongewijzigd inzicht van de wetgever op het vlak van de bestraffing blijkt uit het ongewijzigd blijven van de strafbepaling en dat een wijziging van een uitvoeringsbesluit, dat door zijn aard tijdelijk en veranderlijk is, daaraan geen afbreuk doet (1). (1) Cass. 7 juni 2016, AR P.15.0135.N, AC 2016, nr. 377; Cass. 20 november 2007, AR P.07.1109.N, AC 2007, nr. 567; Cass. 10 december 1991, AR nr. 4910, AC 1991-1992, nr. 193.

Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.21.0327.N), *T.Strafr.* 2021, afl. 6, 380-381.

Hyperlink:

Trefwoorden: Rechtsmiddelen – Strafzaken – Verzet – Betekening aan de rechtspersoon – Weigeren in ontvangst te nemen – Informatieverplichting

Samenvatting: Artikel 33, eerste lid Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de betekening geschiedt aan de persoon wanneer het afschrift van de akte aan de geadresseerde zelf ter hand wordt gesteld. Artikel 33, derde lid Ger.W. voegt daaraan toe dat indien de geadresseerde weigert om het afschrift in ontvangst te nemen, de gerechtsdeurwaarder de weigering vaststelt op het origineel en de betekening wordt geacht aan de persoon te zijn gedaan. Hieruit volgt dat het enkele gegevens dat de persoon aan wie het exploit van betekening wordt overhandigd, weigert om voor ontvangst te tekenen, deze betekening niet onregelmatig maakt.

Artikel 6.1 EVRM vereist dat het exploit waarbij de verstekbeslissing aan de beklagde wordt betekend, hem informeert over het recht om tegen die beslissing verzet aan te tekenen en over de termijn om dat te doen.

Met noot: VANDEUREN, J., “Het bewijs van kennisname van de betekening van een verstekvonnis en de naleving van de informatieplicht”, *T.Strafr.* 2021, afl. 6, 375-380.

Hof van Cassatie 14 september 2021 (P.21.0469.N), onuitgeg.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Veroordelend vonnis – Verwijzing in de kosten – Begrotingsfonds voor Juridische Tweedelijnsbijstand – Rechtspersoon – Schuldig verklaard maar geen straf opgelegd

2. Veroordelend vonnis – Rechtsplegingsvergoeding – Rechtspersoon – Schuldig verklaard maar geen straf opgelegd

3. Rechtsplegingsvergoeding – Eenzelfde gerechtelijke band

Samenvatting: 1. Artikel 162, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat ieder veroordelend vonnis uitgesproken tegenover de beklagde en tegen de personen die voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijk zijn, hen verwijst in de kosten. Deze bepaling is op grond van artikel 211 Wetboek van Strafvordering van toepassing op de hoven van beroep. Artikel 4, § 3, eerste lid, Wet Begrotingsfonds Juridische Tweedelijnsbijstand bepaalt dat behalve indien hij van de juridische tweedelijnsbijstand of rechtsbijstand geniet of indien de rechter oordeelt dat hij zich op het vlak van zijn bestaansmiddelen in een situatie bevindt waarbij hij een beroep zou kunnen doen op juridische tweedelijnsbijstand of op rechtsbestand, iedere door een strafgerecht veroordeelde verdachte, in verdenkinggestelde, beklagde, beschuldigde, of voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijke persoon, wordt veroordeeld tot een bijdrage aan het Fonds.

Artikel 91, tweede lid, Tarief Strafzaken bepaalt dat in elke criminele, correctionele en politiezaak door de rechter aan iedere veroordeelde een vergoeding van 50,00 euro wordt opgelegd.

De rechtspersoon die schuldig is verklaard aan een misdrijf, maar aan wie overeenkomstig artikel 5, tweede lid, Strafwetboek in zijn hier toepasselijke versie geen straf is opgelegd, is een beklagde tegen wie een veroordelend vonnis is uitgesproken in de zin van artikel 162, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, een door een strafgerecht veroordeelde persoon in de zin van artikel 4, § 3, eerste lid, Wet Begrotingsfonds Juridische Tweedelijnsbijstand en een veroordeelde in de zin van artikel 91, tweede lid, Tarief Strafzaken.

2. Artikel 162bis, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat ieder veroordelend vonnis uitgesproken tegen de beklagde en tegen de personen die voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijk zijn hen veroordeelt tot het betalen aan de burgerlijke partij van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek.

Een veroordelend vonnis in de zin van artikel 162bis, eerste lid, Wetboek van Strafvordering vereist een veroordeling op de burgerlijke rechtsvordering van een burgerlijke partij tegenover een beklagde of een burgerrechtelijk aansprakelijke partij. Dat een beklagde overeenkomstig artikel 5, tweede lid, Strafwetboek in zijn hier toepasselijke versie schuldig werd verklaard aan een misdrijf maar hem geen straf werd opgelegd, is zonder belang.

3. Uit artikel 162bis, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek volgt dat de strafrechter die uitspraak doet over de burgerlijke rechtsvordering ambtshalve elke in het ongelijk gestelde partij dient te veroordelen tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding aan de in het gelijkgestelde partij.

Artikel 1022, vijfde lid, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat wanneer binnen eenzelfde gerechtelijke band meerdere partijen de rechtsplegingsvergoeding ten laste van één of meer in het ongelijk gestelde partijen genieten, het bedrag ervan maximum het dubbel bedraagt van de maximale rechtsplegingsvergoeding waarop de begunstigde die gerechtigd is om de hoogste vergoeding te eisen aanspraak kan maken. Ze wordt door de rechter tussen de partijen verdeeld.

De beperking van artikel 1022, vijfde lid, Gerechtelijk Wetboek geldt enkel ten aanzien van de partij die in het ongelijk is gesteld. Zijn meerdere partijen in het ongelijk gesteld dan geldt die beperking enkel voor elk van hen afzonderlijk.

Hof van Cassatie 12 oktober 2021 (P.21.0937.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211012.2N.10/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Hoger beroep – Vorm – Termijn – Vervaltermijn – Appellant is een persoon tegen wie een interneringsmaatregel wordt gevorderd – Grievenformulier buiten termijn – Beoordeling – Art. 6.1 EVRM – Recht van toegang tot de rechter

Samenvatting: Krachtens artikel 203, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering vervalt het recht van hoger beroep van een beklaagde indien de verklaring van hoger beroep niet is gedaan uiterlijk dertig dagen na de uitspraak van een op tegenspraak gewezen vonnis.

Artikel 204 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat een beklaagde tevens op straffe van verval van het hoger beroep binnen dezelfde termijn als voor het afleggen van de in artikel 203 bedoelde verklaring van hoger beroep en op dezelfde griffie dan wel op de griffie van het appelgerecht een verzoekschrift of grievenformulier moet indienen, dat nauwkeurig de grieven bevat die tegen het vonnis worden ingebracht.

Volgens artikel 1, eerste lid, van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van beroep of van voorziening in cassatie van de gedetineerde of geïnterneerde personen kunnen in de gevangenis opgesloten personen de verklaringen van hoger beroep in strafzaken, en de verzoekschriften waarin nauwkeurig de grieven worden bepaald die tegen het vonnis worden ingebracht, doen aan de directeur van de instelling of zijn gemachtigde.

Uit deze bepalingen volgt dat het appelgerecht in beginsel verplicht is het hoger beroep van een beklaagde ingesteld door het afleggen van een verklaring aan de directeur van de gevangenis of zijn gemachtigde tegen een vonnis dat hem interneert, maar die heeft nagelaten tijdig een grievenschrift in te dienen en voor wie door zijn raadsman evenmin een dergelijk geschrift is ingediend, vervallen te verklaren.

Het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht van toegang tot de rechter, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, belet de lidstaten niet het instellen van rechtsmiddelen afhankelijk te maken van voorwaarden, voor zover die voorwaarden een wettig doel dienen en er een redelijke verantwoording bestaat tussen de opgelegde voorwaarden en het nagestreefde doel. Die voorwaarden mogen niet ertoe leiden dat het recht op het instellen van het rechtsmiddel in de kern wordt aangetast.

Met de verplichting voor de appellant op straffe van verval van het hoger beroep de grieven tegen de beroepen beslissing kenbaar te maken, beoogt de wetgever een doelmatiger behandeling van de strafzaken in hoger beroep, het vermijden van nutteloze werklast en kosten door het niet langer voorleggen van niet-betwiste beslissingen aan het appelgerecht en ten slotte de tegenpartijen en het appelgerecht in de gelegenheid te stellen te bepalen van welke beslissingen de appellant de hervorming wenst. Die verplichting, alsook de duidelijk in artikel 204 Wetboek van Strafvordering bepaalde verplichting om binnen de appeltermijn de grieven schriftelijk in te dienen zodat snel zekerheid bestaat over de draagwijdte van het hoger beroep, dienen een wettig doel, respecteren een redelijke verhouding tussen de opgelegde beperkingen en het nagestreefde doel en tasten het recht op hoger beroep in de kern niet aan.

Uit artikel 6.1 EVRM en het door die bepaling gewaarborgde recht van toegang tot de rechter:

- volgt voor de overheid in de regel niet de verplichting om een beklaagde die tijdens de procedure in eerste aanleg werd bijgestaan door een raadsman en die kennis heeft gekregen van de beroepen beslissing, alle vormvereisten voor het hoger beroep tegen die beslissing ter kennis te brengen. Dat geldt ook voor de op straffe van verval van het hoger beroep voorgeschreven verplichting om tijdig nauwkeurig bepaalde grieven in te dienen;

- volgt evenwel dat indien de appellant een persoon is tegen wie een interneringsmaatregel wordt gevorderd die dus overeenkomstig artikel 81, § 1, eerste lid, Interneringswet moet worden bijgestaan of vertegenwoordigd door een advocaat, en die appellant bovendien van zijn vrijheid is beroofd, de vervallenverklaring van het hoger beroep wegens het niet-indienen van een grievenformulier enkel kan worden uitgesproken als vaststaat dat de

appellant door de directeur van de gevangenis of zijn gemachtigde bij of ter gelegenheid van het instellen van het hoger beroep werd ingelicht over de verplichting tijdig een grievenformulier in te dienen dan wel op enig andere wijze ter zake werd ingelicht dan wel op dat ogenblik de bijstand genoot van een advocaat van wie mag worden aangenomen dat hij de appellant betreffende die formaliteit zal hebben geïnformeerd.

Het appelgerecht oordeelt onaantastbaar of aan die voorwaarde is voldaan. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen trekt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Het arrest oordeelt als volgt:

- de eiser tekende in de gevangenis hoger beroep aan tegen het vonnis dat hem heeft geïnterneerd;
- er werd door of namens de eiser geen door artikel 204 Wetboek van Strafvordering bedoeld grievenformulier ingediend;
- de eiser houdt voor dat hij geen kennis had van de verplichting om een grievenformulier in te dienen;
- de eiser werd tijdens de procedure in eerste aanleg van bij de aanvang bijgestaan door een raadsman;
- de raadsman die de eiser bijstond tijdens die procedure in eerste aanleg heeft op geen enkel ogenblik de beëindiging van zijn tussenkomst gemeld;
- pas in hoger beroep heeft de nieuwe raadsman van de eiser zijn tussenkomst gemeld;
- daaruit mag worden afgeleid dat de eiser gedurende de gehele strafprocedure en dus ook op het ogenblik van het beroepen vonnis de bijstand van een raadsman genoot en dat deze raadsman hem als een normaal zorgvuldig en vooruitziend dienstverlener heeft gewezen op de mogelijkheid van het instellen van een rechtsmiddel en op de ter zake geldende termijnen en voorschriften, waaronder de verplichting tot neerlegging van een grievenformulier;
- het gegeven dat het beroepen vonnis de eiser interneerde doet daaraan niets af, net omdat de eiser bijstand van een raadsman genoot wiens taak precies erin bestaat de belangen van zijn cliënt te verdedigen, rekening houdend met diens specifieke eigen situatie, daarin begrepen diens medische toestand;
- er zijn geen andere omstandigheden die toelaten vast te stellen dat de eiser zich wat betreft de verplichting om een grievenformulier ter griffie neer te leggen in een overmachtssituatie bevond.

Daaruit volgt dat het arrest de beslissing het hoger beroep van de eiser vervallen te verklaren wat betreft de beslissing op de strafvordering in wezen steunt op het oordeel dat de eiser op het ogenblik van het instellen van zijn hoger beroep en het tijdstip waarop het grievenformulier diende te worden ingediend nog steeds de bijstand genoot van de raadsman die hem in de procedure voor de eerste rechter bijstond. Het arrest kan evenwel uit de enkele omstandigheid dat de raadsman die de eiser bijstond voor de eerste rechter de beëindiging van die bijstand niet heeft gemeld en dat de tussenkomst van een nieuwe raadsman pas is gemeld in de procedure voor het appelgerecht, niet afleiden dat de eiser, zijnde een in de gevangenis opgesloten beklagde van wie het beroepen vonnis de internering had bevolen, op het ogenblik van het instellen van zijn hoger beroep tegen die beslissing door het afleggen van een verklaring aan de gevangenisdirecteur of zijn gemachtigde en op het ogenblik waarop hij een grievenformulier diende in te dienen, de bijstand

genoot van een raadsman. De beslissing eisers hoger beroep wat betreft de beslissing op de strafvordering vervallen te verklaren, is dan ook niet naar recht verantwoord.

Hof van Cassatie 26 oktober 2021 (P.21.0716.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211026.2N.2/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Recht van verdediging - Recht op dubbele aanleg - Grondslag - Gevolg

Samenvatting: Het recht op een dubbele aanleg volgt niet uit artikel 202 Wetboek van Strafvordering.

Het enkele gegeven dat een beklaagde recht heeft op een behandeling van zijn zaak in twee aanleggen, heeft niet tot gevolg dat eender welke miskennis van het recht op een eerlijk proces of het recht van verdediging tijdens de procedure in eerste aanleg te aanzien is als onherstelbaar of als zodanig moet worden gesanctioneerd. Of er sprake is van een onherstelbare miskennis van die rechten moet immers worden beoordeeld op basis van het strafproces in zijn geheel. Bijgevolg kan een dergelijke miskennis tijdens de procedure in eerste aanleg worden geredieerd door de behandeling van de zaak in hoger beroep, ter gelegenheid waarvan de beklaagde zijn verweer onverkort kan laten gelden. De appelrechter kan bij de beoordeling van de draagwijdte van die miskennis dan ook rekening houden met de rechten en mogelijkheden waarover de beklaagde heeft beschikt in het kader van de appelprocedure.

Hof van Cassatie 2 november 2021 (P.21.0910.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211102.2N.6/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Covid 19 – Wettelijke basis – Strafbaarheid

Samenvatting: Het middel voert schending aan van de artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet en de artikelen 182 en 187 van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid (hierna Wet Civiele Veiligheid): met het oordeel dat er geen wettelijke basis is voor de bestraffing van een inbreuk op het verbod om zich onnodig op de openbare weg en in openbare plaatsen te bevinden, omschreven in artikel 8 van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken (hierna MB 23 maart 2020), zoals hier van toepassing, verantwoord de appelrechters hun beslissing niet naar recht; de coronapandemie moet worden beschouwd als een voor de civiele veiligheid bedreigende omstandigheid waardoor de minister, bevoegd voor Binnenlandse Zaken, bevoegd is om maatregelen uit te vaardigen in de zin van artikel 182 Wet Civiele Veiligheid, waarbij de weigering of het verzuim zich te

gedragen naar die maatregelen strafbaar wordt gesteld op grond van artikel 187 van diezelfde wet; het verbod van niet-essentiële verplaatsingen moet wel degelijk worden beschouwd als een maatregel zoals bedoeld in de artikelen 182 en 187 Wet Civiele Veiligheid.

Hof van Cassatie 2 november 2021 (P.21.0708.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211102.2N.1/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Hoger beroep – Grievenformulier – Precies verweer

Samenvatting: Uit artikel 149 Grondwet volgt dat in de mate waarin een appellant in een grievenformulier niet alleen zijn grieven aanduidt, maar ook een duidelijke eis, exceptie of verweer formuleert, de appelrechter daarop moet antwoorden. Daarentegen verplicht noch artikel 149 Grondwet noch enig algemeen rechtsbeginsel de rechter te antwoorden op een aanvoering die geen precies verweer bevat of waaruit de appellant geen rechtsgevolg voor de te nemen beslissing afleidt. Dat die aanvoering het voorwerp uitmaakt van een grief die de saisine van de appelrechter bepaalt, speelt daarbij geen rol.

Het arrest (p. 30) stelt vast dat de eiser II in zijn grievenformulier de volgende grief heeft laten gelden: “Procedure: De dataretentiewet in het licht van het arrest van het Hof van Justitie dd. 6 oktober 2020”.

Met die beperkte, louter in algemene bewoordingen geformuleerde aanvoering heeft de eiser II in zijn grievenformulier geen precies verweer gevoerd, noch daaruit enig rechtsgevolg afgeleid voor de door de appelrechters te nemen beslissing. Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt evenmin dat de eiser II die aanvoering heeft gepreciseerd of enig rechtsgevolgeruit heeft afgeleid in een voor de appelrechters genomen conclusie. Aldus bevat de vermelde grief geen verweer dat het arrest dient te beantwoorden.

Hof van Cassatie 2 november 2021 (P.21.0717.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211102.2N.2/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Samenstelling zetel - Begrip; ‘tweede maal kennis nemen van dezelfde zaak’

Samenvatting: Artikel 292, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek bepaalt: “Nietig is het vonnis, gewezen door een rechter die vroeger bij het uitoefenen van een ander rechterlijk ambt kennis heeft genomen van de zaak”.

Het enkele gegeven dat een raadsheer in een correctionele kamer van het hof van beroep mee oordeelt over de gegrondheid van de strafvordering, terwijl hij in het kader van dezelfde strafvordering voorheen als lid van de correctionele rechtbank heeft geoordeeld

over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling van dezelfde beklaagde, houdt niet in dat die raadsheer een tweede maal kennisneemt van dezelfde zaak in de zin van de vermelde bepaling.

Uit dat enkele gegeven kan evenmin schending van artikel 6.1 EVRM of miskenning van het recht op een onpartijdige rechterlijke instantie worden afgeleid. Dat is slechts anders indien uit de beslissing van de correctionele rechtbank blijkt dat deze zich daadwerkelijk een mening heeft gevormd over de grond van de zaak.

Dat de correctionele kamer van het hof van beroep zich uitspreekt met eenparigheid van haar leden zoals bedoeld in artikel 211bis Wetboek van Strafvordering, doet aan het voorgaande geen afbreuk.

Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.0894.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.3/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Begrotingsfonds juridische tweedelijnsbijstand – Bijdrage – Niet per aanleg

Samenvatting: Artikel 4, § 3, eerste lid, van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand (hierna het Fonds) bepaalt: “Behalve indien hij van de juridische tweedelijnsbijstand of rechtsbijstand geniet, of indien de rechter oordeelt dat hij zich op het vlak van zijn bestaansmiddelen in een situatie bevindt waarbij hij beroep zou kunnen doen op juridische tweedelijnsbijstand of op rechtsbijstand wordt iedere door een strafgerecht veroordeelde verdachte, in verdenkinggestelde, beklaagde, beschuldigde of voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijke persoon, veroordeeld tot het betalen van een bijdrage aan het Fonds.” Het derde lid bepaalt: “Het rechtscollege vereffent het bedrag van de bijdrage aan het Fonds in de eindbeslissing die in de kosten verwijst.”

Uit deze bepaling volgt dat de verplichting voor een strafgerecht dat een beklaagde heeft veroordeeld bovendien ook nog te veroordelen tot de betaling van een bijdrage aan het Fonds niet geldt per aanleg. Noch uit de tekst van deze bepaling noch uit de wetsgeschiedenis ervan kan worden afgeleid dat het appelgerecht dat een beroepen beslissing bevestigt dat een beklaagde heeft veroordeeld en hem tevens heeft verplicht tot de betaling van een bijdrage aan het Fonds, hem voor de procedure in hoger beroep nogmaals zou kunnen of moeten veroordelen tot de betaling van een bijdrage aan het Fonds.

Het bestreden vonnis dat het beroepen vonnis, behoudens het verlenen van uitstel van tenuitvoerlegging van de helft van de geldboete opgelegd voor de telastlegging B, bevestigt in al zijn bestreden beschikkingen en dus ook wat betreft de veroordeling tot betaling van een bijdrage van 20,00 euro aan het Fonds en dat de eiser voor de procedure in hoger beroep nogmaals veroordeelt tot betaling van een bijdrage van 20,00 euro aan het Fonds, schendt de vermelde bepaling.

Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.1008.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.10/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Rechten van verdediging – Recht op bijstand van een advocaat – Cautieplicht – Verhoor – Begrip – Beoordeling – Rekening houden met werkelijke inhoud en context van gestelde vragen en afgelegde verklaringen – Huiszoeking – Inbeslagneming

Samenvatting: Het recht op een eerlijk proces, gewaarborgd door artikel 6.1 EVRM zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, verleent aan een persoon die als verdachte van een misdrijf wordt verhoord in de regel het recht op de naleving van de cautieplicht en het recht op bijstand van een raadsman.

Een verhoor van een verdachte zoals hier bedoeld, is de geleide ondervraging van die verdachte over misdrijven die hem ten laste kunnen worden gelegd, door een daartoe bevoegde persoon geacteerd in een proces-verbaal in het kader van een opsporings- of gerechtelijk onderzoek, met als doel de waarheid te vinden.

Niet elke dialoog tussen een politieambtenaar en een persoon die wordt verdacht in het kader van een opsporings- of gerechtelijk onderzoek waaraan die politieambtenaar zijn medewerking verleent, is te beschouwen als een dergelijk verhoor. Om dat uit te maken is de rechter niet gebonden door de bewoordingen van het proces-verbaal dat de neerslag van die dialoog bevat. Het gebruik van het woord “verhoor” of van formele uitdrukkingen of kennisgevingen die gewoonlijk in de weergave van een verhoor worden vermeld, is dan ook niet determinerend.

Daarentegen moet de rechter in de eerste plaats acht slaan op de werkelijke inhoud en context van de gestelde vragen en afgelegde verklaringen, zoals die blijken uit het proces-verbaal en zo nodig uit andere gegevens van het strafdossier.

Een gesprek dat beperkt is tot de noodzakelijke dialoog tussen politieambtenaren die met een huiszoeking zijn belast en de persoon bij wie deze onderzoeksmaatregel wordt uitgevoerd, is geen verhoor in de hier bedoelde zin. Het enkele feit dat de politieambtenaren aan die persoon kennis geven van hun hoedanigheid of van het doel van de huiszoeking of dat zij bepaalde tijdstippen zoals deze van het begin en het einde van de onderzoeksmaatregel noteren, volstaat dan ook niet om te besluiten tot het bestaan van een dergelijk verhoor. Hetzelfde geldt voor het enkele feit dat die persoon aan de politieambtenaren zijn identiteit of hoedanigheid ter kennis brengt.

Geen enkele bepaling vereist dat naar aanleiding van een vraag tot toestemming tot huiszoeking of ter gelegenheid van een huiszoeking of een inbeslagneming, de verdachte wordt bijgestaan door een advocaat of hem de kans wordt geboden zich van de bijstand van een advocaat te verzekeren.

Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.0342.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.12/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Hoger beroep - Grievenformulier - Verplichte vermeldingen - Arrest GwH 16 mei 2019 - 2019/67 - Lectuur en gevolgen

Samenvatting: Krachtens artikel 204 Wetboek van Strafvordering bepaalt het verzoekschrift, op straffe van verval van het hoger beroep, nauwkeurig de tegen het vonnis ingebrachte grieven, met inbegrip van de procedurele grieven.

Artikel 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt:

“Behoudens de grieven opgeworpen zoals bepaald in artikel 204, kan de beroepsrechter slechts de grieven van openbare orde ambtshalve opwerpen die betrekking hebben op de substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen dan wel op:

- zijn bevoegdheid;
- de verjaring van de feiten die bij hem aanhangig zijn gemaakt;
- het gegeven dat de feiten die bij hem wat betreft de schuldvraag aanhangig zijn gemaakt, geen misdrijf zijn of de noodzaak om deze feiten te herkwalficeren of een niet te herstellen nietigheid die het onderzoek naar deze feiten aantasten”.

Uit de wetsgeschiedenis van deze bepalingen volgt dat de wetgever door het invoeren van de verplichting om de tegen het in eerste aanleg gewezen vonnis geformuleerde grieven nauwkeurig te bepalen, een doelmatiger behandeling van de strafzaken in hoger beroep beoogt en in het bijzonder nutteloze werklast en kosten wil vermijden door niet langer niet-betwiste beslissingen aan de appelrechter voor te leggen. De appellant wordt door de verplichting de grieven nauwkeurig te bepalen gedwongen na te denken over de wenselijkheid en de gevolgen van het instellen van het hoger beroep en de geïntimeerde kan dadelijk uitmaken welke beslissingen van het eerste vonnis worden betwist en waarover hij in hoger beroep verweer zal moeten voeren.

Uit de wetsgeschiedenis volgt tevens dat de appelrechter enkel de door de partijen in hun verzoekschrift of grievenformulier opgeworpen grieven mag onderzoeken, waarbij hij, zo daartoe grond bestaat, in de regel enkel de in artikel 210 Wetboek van Strafvordering bepaalde middelen van openbare orde mag opwerpen binnen zijn saisine zoals die voortvloeit uit die grieven.

In zijn arrest nr. 67/2019 van 16 mei 2019 oordeelde het Grondwettelijk Hof dat artikel 210 Wetboek van Strafvordering een schending inhoudt van artikel 13 Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 EVRM, in zoverre de appelrechter bij wie de schuldvraag niet aanhangig is, niet ambtshalve een middel van openbare orde kan opwerpen met betrekking tot het gegeven dat de feiten geen misdrijf zijn, wanneer dat een gevolg is van een “nieuw element” dat is opgedoken na de indiening van het verzoekschrift in hoger beroep. Het Grondwettelijk Hof steunt dit oordeel op de volgende motieven:

- in geval er een “nieuw element” opduikt waarvan alleen de appelrechter kennis zou kunnen hebben, met uitsluiting van de eerste rechter, en dat een weerslag kan hebben op de schuld, is de onmogelijkheid voor de appelrechter om een middel van openbare orde dat is afgeleid uit het gegeven dat de feiten geen misdrijf zijn, in de zin van artikel 210, tweede lid, derde streepje, Wetboek van Strafvordering, ambtshalve op te werpen buiten de grieven in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering, omdat de schuldigverklaring in het verzoekschrift in hoger beroep of in het grievenformulier niet is beoogd, onevenredig ten aanzien van het recht op toegang tot de rechter, in zoverre zij het hoger beroep in strafzaken uitholt, terwijl het bij de rechterlijke instantie aanhangig is gemaakt (B.15.1);
- die vaststelling geldt in de hypothese van een “nieuw element” wanneer dat “nieuw element” is opgevat als een element dat is opgedoken na de neerlegging van het

verzoekschrift in hoger beroep, waarvan alleen de appelrechter kennis zou kunnen hebben met uitsluiting van de eerste rechter, en dat bijgevolg als grondslag zou kunnen dienen voor een nieuw middel, dat in geen geval aan de eerste rechter had kunnen worden voorgelegd en dat het gegeven dat de feiten geen misdrijf zijn, zou kunnen aantonen en bijgevolg een weerslag zou kunnen hebben op de schuld, zelfs indien de schuldvraag in het verzoekschrift of in het grievenformulier niet is beoogd. Het onvoorzienbare karakter van dat “nieuw element” belet per definitie dat de appelland daarmee rekening heeft kunnen houden wanneer hij zijn grieven heeft bepaald (B.15.2, eerste alinea);

- het feit dat de schuldvraag in het verzoekschrift niet is beoogd, kan ten aanzien van dat “nieuw element”, dat intrinsiek onvoorzienbaar is en dat bijgevolg onmogelijk in eerste aanleg kon worden voorgelegd, niet betekenen dat de appelland ervan zou hebben afgezien zijn schuld te betwisten, noch dat de appelrechter niet ambtshalve kan beslissen dat hij niet schuldig is (B.15.2. tweede alinea).

Uit het voorgaande volgt dat wanneer de schuldvraag niet in het verzoekschrift of in het grievenformulier werd aangeduid en een nieuw element opduikt, de appelrechter enkel ambtshalve een middel van openbare orde kan opwerpen met betrekking tot het gegeven dat de bij hem aanhangig gemaakte feiten geen misdrijf zijn, als dat element voldoet aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

- het gegeven is opgedoken na het verstrijken van de beroepstermijn;
- enkel de appelrechter heeft van dat element kennis kunnen nemen, met uitsluiting van de eerste rechter;
- het opduiken van het element kon niet worden voorzien, zodat de appelland het niet in eerste aanleg heeft kunnen aanvoeren en daarmee evenmin rekening heeft kunnen houden in het verzoekschrift in hoger beroep of in het grievenformulier;
- het element blijkt voldoende waarschijnlijk of doorslaggevend te zijn om als grondslag voor een nieuw middel te kunnen dienen dat kan aantonen dat de feiten geen misdrijf zijn.

De appelrechter beoordeelt onaantastbaar of het aangevoerde “nieuw element” aan die voorwaarden voldoet. Het Hof gaat wel na of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten wettig heeft kunnen afleiden dat er al dan niet sprake is van een “nieuw element” in de voormelde zin.

Uit de enkele omstandigheid dat een bewijselement reeds bestond op het ogenblik van de vaststellingen van de verbalisanten, kan niet worden afgeleid dat de appelland het opduiken van dit element kon voorzien, het in eerste aanleg kon aanvoeren en daarmee rekening kon houden bij het bepalen van de grieven bij toepassing van artikel 204 Wetboek van Strafvordering. Dit laatste zal immers maar het geval zijn wanneer vaststaat dat de appelland uiterlijk tijdens de beroepstermijn op de hoogte was of minstens kon zijn van het bestaan van dat bewijselement.

Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.0970.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.9/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Incriminatieperiode - Beoordeling door de rechter

Samenvatting: Het staat aan het vonnisgerecht om indien in een dagvaarding, welke geldt als akte van aanhangigmaking van de strafvordering bij het vonnisgerecht, een incriminatieperiode als einddatum “heden” vermeldt, op basis van die akte van aanhangigmaking en de eraan ten grondslag liggende stukken van het strafdossier die einddatum te bepalen.

Uit geen enkele bepaling volgt dat het vonnisgerecht in een dergelijk geval als einddatum van de incriminatieperiode noodzakelijk de datum van het bevel tot dagvaarding moet aannemen.

Het Hof gaat wel na of het vonnisgerecht uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.0962.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.11/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Rechtvaardiging en verschoning - Onoverkomelijke dwaling: begrip - Schulduitsluitend - ‘Onduidelijke strafwet’

Samenvatting: Dwaling kan slechts schulduitsluitend zijn als ze onoverkomelijk is, wat betekent dat uit de omstandigheden kan worden afgeleid dat de persoon die zich op de dwaling beroept, heeft gehandeld zoals ieder redelijk en voorzichtig persoon in dezelfde situatie zou hebben gehandeld. De rechter beoordeelt in feite of de beklaagde zich in een toestand van onoverkomelijke dwaling bevond. Het Hof gaat wel na of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten kon afleiden dat er sprake is van onoverkomelijke dwaling. De omstandigheid dat de beklaagde voorhoudt dat de draagwijdte van de strafwet niet duidelijk is, levert als zodanig geen onoverkomelijke dwaling op.

Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.0615.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.1/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Omvang – Schadevergoedingsvordering uit misdrijf – Drempel van €10.000 – Hoofdsom en intresten – Vergoedende intresten moeten daarbij geteld worden

Samenvatting: Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat:

- de strafvordering werd aanhangig gemaakt door een op verzoek van het openbaar ministerie betekende dagvaarding op 11 januari 2019;
- de verweerster 1 zich burgerlijke partij heeft gesteld voor het vonnisgerecht op 25 april 2019 en de veroordeling van de eisers heeft gevorderd tot een bedrag van 10.000,00 euro, te vermeerderen met de interesten;

- de verweerster 1 in haar appelconclusie de veroordeling heeft gevraagd van de eisers tot betaling van een bedrag van 10.000,00 euro, te vermeerderen met de interesten vanaf de betekening van de initiële dagvaarding tot aan de dag van de effectieve betaling.

Volgens artikel 2, eerste lid, Tarief Rechtsplegingsvergoeding, zoals hier toepasselijk, bedraagt het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding voor in geld waardeerbare vorderingen van 5.000,01 tot 10.000,00 euro en van 10.000,01 euro tot 20.000,00 euro, respectievelijk 1.080,00 euro en 1.320,00 euro.

Volgens artikel 2, tweede lid, Tarief Rechtsplegingsvergoeding wordt voor de toepassing van dit artikel het bedrag van de vordering vastgesteld overeenkomstig onder meer artikel 557 Gerechtelijk Wetboek.

Volgens artikel 557 Gerechtelijk Wetboek wordt wanneer het bedrag van de vordering de volstreekte bevoegdheid bepaalt er onder verstaan de som die in de inleidende akte wordt geëist, met uitsluiting van de gerechtelijke interest en van de gerechtskosten alsook van de dwangsommen.

Uit deze bepalingen volgt dat voor het bepalen van de waarde van een schadevergoedingsvordering uit een misdrijf door een burgerlijke partij voor het strafrecht rekening wordt gehouden met de gevorderde hoofdsom en met de gevorderde vergoedende interesten, dit zijn de gevorderde interesten vervallen tussen de datum van het misdrijf en de datum waarop de burgerlijke partij haar in geld waardeerbare vordering voor het strafrecht heeft geformuleerd. Voor het bepalen van de waarde van die vordering wordt geen rekening gehouden met de gerechtelijke vergoedende interesten, dit zijn de interesten vanaf de datum waarop de burgerlijke partij haar voor de strafrechter in geld waardeerbare vordering heeft geformuleerd en de datum van de rechterlijke beslissing, noch met de gerechtelijke verwijlinteresten, zijnde de interesten vanaf de uitspraak.

De verweerster 1 heeft de veroordeling van de eisers gevorderd tot betaling van een schadevergoeding van 10.000,00 euro, te vermeerderen met de interesten vanaf de betekening van de initiële dagvaarding tot de datum van de effectieve betaling. Aldus vordert de verweerster 1 niet enkel de hoofdsom van 10.000,00 euro maar ook vergoedende interesten vanaf 11 januari 2019, zijnde de datum van de betekening van de dagvaarding op verzoek van het openbaar ministerie, tot 25 april 2019, zijnde de datum waarop zij zich burgerlijke partij heeft gesteld en haar in geld waardeerbare vordering heeft geformuleerd voor het strafrecht. Derhalve had die vordering een waarde gelegen tussen 10.000,01 euro en 20.000,00 euro en hebben de appelrechters terecht het basisbedrag aan rechtsplegingsvergoeding van 1.320,00 euro toegekend.

Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.0804.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.2/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Vlaamse Codex Wonen – Inbreuken - Sociale Woning - Verplichting 'Hoofdverblijfplaats & Domiciliering' - Discretionaire bevoegdheid van de rechter

Samenvatting: Artikel 92, § 3, 1°, Vlaamse Wooncode, thans artikel 6.20, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Wonen van 2021, bepaalt dat de huurder van een sociale woning de

verplichting moet naleven in de sociale huurwoning zijn hoofdverblijfplaats te hebben en er gedomicilieerd te zijn. Artikel 102bis, § 9, 1°, Vlaamse Wooncode bestraft met de erin bepaalde gevangenisstraf, werkstraf of geldboete hij die de verplichtingen van artikel 92, § 3, 1°, Vlaamse Wooncode niet nakomt. Artikel 6.52 Vlaamse Codex Wonen van 2021 heeft een gelijkaardige inhoud.

Artikel 2, § 1, 10°, Vlaamse Wooncode bepaalt dat voor de toepassing van de Vlaamse Wooncode de hoofdverblijfplaats de woning is waar een gezin of een alleenstaande effectief en gewoonlijk verblijft. Artikel 1.3, § 1, 21°, Vlaamse Codex Wonen van 2021 heeft dezelfde inhoud.

De rechter oordeelt onaantastbaar op basis van de gegevens van het strafdossier en de hem overgelegde gegevens of de huurder van een sociale woning zijn hoofdverblijfplaats heeft in de door hem gehuurde sociale woning, dit wil zeggen dat hij er effectief en gewoonlijk verblijft. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen.

Hof van Cassatie 16 november 2021 (P.21.1019.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.8/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Witwas – Vaststellen van basismisdrijf ogv gegevens strafdossier

Samenvatting: De witwasmisdrijven bedoeld in artikel 505, eerste lid, 3° en 4°, Strafwetboek betreffen de zaken bedoeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek, meer bepaald de vermogensvoordelen die rechtstreeks uit een misdrijf zijn verkregen, de goederen en waarden die in de plaats ervan zijn gesteld en de inkomsten uit de belegde voordelen.

Om iemand schuldig te verklaren aan de overtreding van artikel 505, eerste lid, 3° en 4°, Strafwetboek is vereist dat de wederrechtelijke herkomst of oorsprong van de zaken is bewezen. Het is niet vereist dat de rechter het precieze voorafgaand misdrijf kent, op voorwaarde dat hij op grond van de feitelijke gegevens elke rechtmatige herkomst of oorsprong kan uitsluiten.

Geen enkele bepaling verhindert de rechter die over de als witwas ten laste gelegde feiten oordeelt, het basismisdrijf vast te stellen op grond van de aan tegenspraak onderworpen gegevens van het strafdossier en dat misdrijf in zijn motivering ook te omschrijven. Daarmee doet de rechter geen uitspraak over niet bij hem aanhangige zaken.

Het recht van verdediging van een beklaagde wordt niet miskend wanneer een rechter zijn beslissing steunt op elementen waarvan de partijen, gelet op het verloop van het de bat, de aard van het ten laste gelegde misdrijf en de gegevens van het strafdossier, mochten verwachten dat de rechter deze in zijn oordeel zou betrekken en waarover zij tegenspraak hebben kunnen voeren.

Hof van Cassatie 23 november 2021 (P.21.0888.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.2/NL?HiLi=eNpLtDKwq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Internering – Voorwaarden - Feiten die de fysieke of psychische integriteit van derden aantasten of bedreigen

Samenvatting: Krachtens artikel 9, § 1, Interneringswet kan het onderzoekrecht of het vonnisrecht de internering van een persoon maar bevelen indien die een misdaad of een wanbedrijf heeft gepleegd die de fysieke of psychische integriteit van derden aantast of bedreigt.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat die wet tot doel heeft het toepassingsgebied van de interneringsmaatregel te beperken tot de enkele feiten die de fysieke of psychische integriteit van derden aantasten of bedreigen. Door het begrip bedreiging in te voeren, heeft de wet de internering mogelijk willen maken voor feiten die wijzen op de gevaarlijkheid van de pleger, zelfs als hij de fysieke of psychische integriteit van derden niet daadwerkelijk heeft aangetast of geen enkel slachtoffer heeft gemaakt.

De rechter oordeelt onaantastbaar of het gepleegde feit de fysieke of psychische integriteit van derden aantast of bedreigt. Het Hof gaat enkel na of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten geen gevolgen trekt die daarmee in geen enkel verband staan of op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hof van Cassatie 23 november 2021 (P.21.0720.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.25/NL?HiLi=eNpLtDKwq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Te late aangifte - Door wie?

2. Hoger beroep – Termijn – Laattijdig – Gevolg voor volgappel OM

Samenvatting: 1. Artikel 489bis, 4°, Strafwetboek bestraft de personen bedoeld in artikel 489 Strafwetboek die met het oogmerk om de faillietverklaring uit te stellen verzuimd hebben binnen de bij artikel 2 Faillissementswet, thans artikel XX.102 Wetboek economisch recht, bepaalde termijn aangifte te doen van het faillissement.

De in artikel 489 Strafwetboek bedoelde personen zijn onder meer de bestuurders, in rechte of in feite van vennootschappen of van rechtspersonen die zich in staat van faillissement bevinden.

Daaruit volgt dat volgens de wil van de wetgever ook een feitelijk bestuurder, dit is hij die zonder krachtens de wet of de statuten bestuurder te zijn van een vennootschap die vennootschap in werkelijkheid bestuurt, dader kan zijn van het door artikel 489bis, 4°, Strafwetboek bedoelde misdrijf en dus niet louter deelnemer. Een feitelijk bestuurder is dan ook ertoe gehouden de door artikel 489bis, 4°, Strafwetboek strafrechtelijk gesanctioneerde aangifteplicht te voldoen.

2. Volgens artikel 203, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bedraagt de termijn om hoger beroep aan te tekenen tegen een bij verstek gewezen vonnis dertig dagen na de dag van de betekening ervan aan de veroordeelde partij of aan haar woonplaats, termijn die kan worden verlengd wegens afstand. Volgens artikel 203, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering beschikt het openbaar ministerie over een bijkomende termijn van tien dagen om hoger beroep in te stellen, nadat de beklaagde hoger beroep heeft ingesteld.

Hoewel het door artikel 203, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering geregelde volgappel van het openbaar ministerie een zelfstandig hoger beroep is waarvan de ontvankelijkheid in beginsel niet afhangt van de ontvankelijkheid van het hoger beroep van de beklaagde, beschikt het openbaar ministerie evenwel niet over een dergelijk volgappel indien het hoger beroep van de beklaagde zelf laattijdig is. Een laattijdig hoger beroep van de beklaagde kan geen aanleiding geven tot een tijdig volgappel van het openbaar ministerie.

Hof van Cassatie 30 november 2021 (P.21.0989.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211130.2N.5/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Onbekwaam verklaarden - Bewindvoerder mede te dagvaarden - Doel - Geen sanctioneerbaar vormvoorschrift

Samenvatting: De in artikel 182, eerste lid, Wetboek van Strafvordering derde zin opgenomen verplichting om eveneens de bewindvoerder van een procespartij voor de correctionele rechtbank te dagvaarden, samen gelezen met artikel 6.1 en 6.3.a EVRM, strekt ertoe het recht van verdediging te vrijwaren van personen wiens patrimoniale belangen in het gedrang kunnen komen door hun vervolging, terwijl zij wegens hun gezondheidstoestand geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om zonder gerechtelijke beschermingsmaatregel die belangen zelf behoorlijk waar te nemen.

Uit niets blijkt dat die bepaling een vormvoorschrift bevat waarvan de niet-naleving zonder meer wordt gesanctioneerd met de niet-ontvankelijkheid van de strafvordering, de nietigheid van de akte van aanhangigmaking of de ongeldigheid van het veroordelend vonnis. Het staat integendeel aan de correctionele rechter, eventueel in hoger beroep, na te gaan of het verzuim om aan dat voorschrift te voldoen het recht van verdediging van de beklaagde onherstelbaar heeft aangetast en, indien dit niet het geval is, dat verzuim recht te zetten. Aldus belet het enkele feit dat de dagvaarding van de beschermde persoon niet eveneens is gedaan aan zijn bewindvoerder, de appelrechter niet om kennis te nemen van de strafvordering of de redenen van het beroepen vonnis over te nemen.

Hof van Cassatie 30 november 2021 (P.21.1045.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211130.2N.8/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Tabakwet - Verbod op sponsoring - Begrip

Samenvatting: Het verbod op sponsoring omvat onder meer iedere vorm van bijdrage aan personen, die het aanprijzen van een tabaksproduct tot doel of tot gevolg heeft. De fabrikant of verdeler van tabaksproducten die commerciële afspraken met detailhandelaars maakt waarbij deze laatsten met een beloning worden gestimuleerd om de tabaksproducten van die fabrikant of verdeler zodanig uit te stallen dat die producten meer zichtbaarheid krijgen, zodat de verkoop ervan wordt bevorderd, overtreedt dat verbod. Dit vereist niet de vaststelling dat de detailhandelaars met het uitstallen van die producten het reclameverbod op tabaksproducten overtreden of dat de commerciële afspraken hen daartoe aanzetten.

Hof van Cassatie 7 december 2021 (P.21.0740.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211207.2N.5/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Hoger beroep - Grievenformulier - Betwisting over de schuld - Gevolgen

Samenvatting: Volgens artikel 204, eerste lid, Wetboek van Strafvordering dient de appelland op straffe van verval van het hoger beroep binnen de beroepstermijn ter griffie een verzoekschrift in te dienen dat nauwkeurig de grieven bepaalt die tegen het vonnis worden ingebracht, met inbegrip van de procedurele grieven. Krachtens artikel 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, kan de beroepsrechter, behalve de in die bepaling vermelde grieven van openbare orde die hij ambtshalve dient op te werpen, slechts kennis nemen van de grieven die werden opgeworpen zoals bepaald in artikel 204.

Een grief als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing door de appelland van een afzonderlijke beslissing van het beroepen vonnis waarvan hij de hervorming door de appelrechter vraagt. Het is niet vereist dat de appelland de redenen vermeldt waarom die beslissing volgens hem moet worden hervormd.

Wanneer een beklagde die hoger beroep instelt in zijn grievenformulier vermeldt dat hij de beslissing over de schuld betwist, geeft hij aan dat hij alle bestanddelen van de beslissing over de schuld aanvecht. Dit houdt in dat hij daarmee ook de bewijsgegevens die een schuldigverklaring kunnen ondersteunen en bijgevolg ook de wettigheid en regelmatigheid van de bewijsvoering bedoelt, zonder dat hij hierover een afzonderlijke grief moet vermelden. De omstandigheid dat de beklagde uit de volgens hem gebleken onregelmatigheid van het bewijs heeft afgeleid dat de strafvordering niet ontvankelijk is, doet hieraan geen afbreuk en heeft niet tot gevolg dat hij hierover een afzonderlijke procedurele grief dient aan te voeren.

Hof van Cassatie 16 december 2021 (P.21.1578.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211216.2N.1/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Verzoek voorlopige invrijheidstelling – Correctionele rechtbank verzuimt uitspraak te doen – Hof van beroep – Rechtzetting

Samenvatting: Indien de correctionele kamer van het hof van beroep op het hoger beroep van een beklagde tegen een beslissing van de correctionele rechtbank die zijn op grond van artikel 27, § 1, 1°, Voorlopige Hechteniswet ingediend verzoek tot voorlopige invrijheidstelling ongegrond verklaart, deze beslissing nietig verklaart omdat het gehele strafdossier niet ter beschikking was en de correctionele kamer van het hof van beroep vervolgens uitspraak doet over het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling en de voorlopige hechtenis handhaaft, doet dit appelgerecht uitspraak krachtens de devolutieve werking van het hoger beroep van de verzoeker. De omstandigheid dat de correctionele kamer van het hof van beroep verklaart de zaak aan zich te trekken en in eerste en laatste aanleg uitspraak te doen, doet daaraan niets af en maakt die beslissing niet onwettig.

Artikel 5.4 EVRM verzet zich niet ertegen dat de correctionele kamer van het hof van beroep het verzuim van de correctionele rechtbank om uitspraak te doen over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling en de voorlopige hechtenis te handhaven zonder dat het volledige strafdossier voorhanden was, rechtzet door de beroepen beslissing te vernietigen en zelf uitspraak te doen over het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling, ditmaal terwijl het volledige strafdossier ter beschikking is. De rechtzetting van dit verzuim door het appelgerecht, dat uitspraak moet doen binnen de vijftien dagen na het instellen van het hoger beroep, belet niet dat de verzoeker recht heeft op een voorziening bij de rechter die op korte termijn oordeelt over de wettigheid van de gevangenhouding.

B. Beroepen tegen arresten van de K.I.

Hof van Cassatie 10 maart 2020 (P.20.0259.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200310.2N.22/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel - Weigeringsgrond - Bevoegdheid van de Belgische rechter om zelf kennis te nemen van de feiten - Hoofdverblijfplaats van de betrokkene in België - Voorlopige inschrijving in wachtregister - Beoordeling - Voorwaarden

Samenvatting: Het staat aan het onderzoeksgerecht dat moet beslissen over de verplichte weigeringsgrond van artikel 4, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel en meer bepaald de vraag of de Belgische gerechten bevoegd zijn om kennis te nemen van de feiten, onaantastbaar te oordelen of de betrokkene een persoon is met zijn hoofdverblijfplaats in het Rijk als bedoeld door artikel 7, § 1, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering; uit het enkel feit dat de betrokkene voorlopig is ingeschreven in het wachtregister als bedoeld

in artikel 1, § 1, eerste lid, 2°, van de Wet van 19 juli 1991 volgt niet dat hij zijn hoofdverblijfplaats heeft in België.

Hof van Cassatie 12 mei 2020 (P.20.0471.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200512.2N.13/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Vreemdelingenwet - Artikel 71 - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Raadkamer - Territoriale bevoegdheid - Plaats waar de vreemdeling wordt aangetroffen - Begrip

2. Territoriale bevoegdheid - Vreemdelingen - Vreemdelingenwet - Artikel 71 - Beroep bij de rechterlijke macht - Raadkamer - Verblijfplaats van de vreemdeling of plaats waar hij wordt aangetroffen - Tegenstrijdige beslissingen van onderzoeksgerechten - Geschil van rechtsmacht - Regeling van rechtsgebied - Gevolg

Samenvatting: 1. Volgens artikel 71, eerste lid, Vreemdelingenwet kan de vreemdeling die het voorwerp is van een maatregel van vrijheidsberoving genomen met toepassing van artikel 7 Vreemdelingenwet tegen die maatregel beroep instellen door een verzoekschrift in te dienen bij de raadkamer van de correctionele rechtbank van zijn verblijfplaats in het Rijk of van de plaats waar hij werd aangetroffen; onder verblijfplaats in de zin van artikel 71, eerste lid, Vreemdelingenwet wordt verstaan de plaats waar de vreemdeling effectief woont op het ogenblik waarop de bestuurlijke maatregel van vrijheidsberoving wordt genomen en niet de plaats van de instelling waar hij als gevolg van die beslissing wordt vastgehouden terwijl onder plaats waar de vreemdeling werd aangetroffen in de zin van artikel 71, eerste lid, Vreemdelingenwet, moet worden begrepen de plaats waar de vreemdeling tegen wie een maatregel van bestuurlijke vrijheidsberoving wordt genomen is onderschept maar dat is niet de plaats waar de vreemdeling na een oproeping door de dienst Vreemdelingenzaken is naar toe gegaan, of de plaats waar hij zich bevindt op het ogenblik van de beslissing van bestuurlijke vrijheidsberoving, of de plaats van de instelling waar de vreemdeling als gevolg van de beslissing tot bestuurlijke vrijheidsberoving wordt vastgehouden; indien evenwel een vreemdeling op het ogenblik waarop de beslissing tot bestuurlijke vrijheidsberoving wordt genomen, is opgesloten in een gevangenis krachtens een voorlopige hechtenis-beslissing of ter uitvoering van een straf, dan is die gevangenis een plaats waar hij wordt aangetroffen en desgevallend zijn verblijfplaats (1). (1) Over het begrip verblijfplaats zie Cass. 12 september 2012, AR P.12.1502.F, AC 2012, nr. 460; Cass. 27 juli 2010, AR P.10.1165.N, AC 2010, nr. 484; Cass. 26 november 2008, AR P.08.1616.F, AC 2008, nr. 674- over het begrip plaats van aantreffen zie Cass. 30 november 2016, AR P.16.1140.F, AC 2016, nr. 689 en concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in de Pas.; Cass. 21 september 2010, AR P.10.1490.N, AC 2010, nr. 536.

2. Wanneer er tegenstrijdigheid bestaat met betrekking tot de territoriale bevoegdheid tussen een beschikking van een raadkamer waartegen geen rechtsmiddel is aangewend en een arrest van een kamer van inbeschuldigingstelling dat door de verwerping van het

cassatieberoep definitief wordt, volgt daaruit dat er een geschil van rechtsmacht ontstaat dat de rechtsgang belemmert; het Hof dat een cassatieberoep verwerpt heeft alsdan de stand van de rechtspleging in overweging kunnen nemen en is bevoegd om het rechtsgebied te regelen (1). (1) R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, Kluwer, 6de editie 2014, p. 1725, nr. 4435.

Hof van Cassatie 12 mei 2020 (P.20.0464.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200512.2N.11/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Artikel 5.1.f EVRM - Recht op vrijheid en veiligheid - Vreemdelingenwet - Artikelen 7, 71 en 72 - Vreemdeling die het voorwerp uitmaakt van een bevel om het grondgebied te verlaten - Opsluiting - Verlenging van de maatregel - Voorwaarden voor de verlenging - Tijdelijke onmogelijkheid tot verwijdering van de vreemdeling - Corona-epidemie - Draagwijdte - Gevolg

Samenvatting: Krachtens artikel 7, vijfde lid, Vreemdelingenwet kan de Minister of zijn gemachtigde de opsluiting van een vreemdeling die het voorwerp uitmaakt van een bevel om het grondgebied te verlaten telkens met een periode van twee maanden verlengen wanneer de nodige stappen om de vreemdeling te verwijderen werden genomen binnen zeven werkdagen na zijn opsluiting, wanneer zij worden voortgezet met de vereiste zorgvuldigheid en wanneer de effectieve verwijdering van deze laatste binnen een redelijke termijn nog steeds mogelijk is; de omstandigheid dat het tijdelijk niet mogelijk is om een vreemdeling, aan wie bevel is gegeven het grondgebied te verlaten, te verwijderen naar zijn land van herkomst gelet op de met betrekking tot de corona-epidemie genomen maatregelen, houdt niet in dat een effectieve verwijdering van de vreemdeling binnen een redelijke termijn niet mogelijk is en dat de vasthoudingsmaatregel moet worden beëindigd.

Hof van Cassatie 13 mei 2020 (P.20.0377.FN), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200513.2F.5/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Observatie en infiltratie - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toezicht in toepassing van artikel 235ter Wetboek van Strafvordering - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

Samenvatting: De vaststelling door de kamer van inbeschuldigingstelling, in toepassing van artikel 235ter Wetboek van Strafvordering, van de regelmatigheid van de in het opsporingsonderzoek en in het gerechtelijk onderzoek toegepaste bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie, is een voorbereidende beslissing of een beslissing van onderzoek in de zin van artikel 420, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, en

houdt geen verband met de in het tweede lid van die bepaling vermelde gevallen; hieruit volgt dat het cassatieberoep dat tegen een dergelijke beslissing is ingesteld vóór de eindbeslissing over de lastens de beklagde ingestelde strafvordering, niet ontvankelijk is (1). (1) Zie Cass. (beschikking) 14 juli 2016, AR P.16.0787.F, arrest niet gepubliceerd, dat eraan herinnert dat "het onmiddellijk cassatieberoep tegen een dergelijke beslissing werd opgeheven door de artikelen 100 en 115 van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie" (zogenaamde "Potpourri II"-wet); Cass. 4 april 2017, AR P.16.0351.N (§3), AC 2017, nr. 243; het Grondwettelijk Hof heeft bij arrest nr.148/2017 van 21 december 2017 (§B.47 tot B.56), een middel van ongrondwettigheid verworpen dat met name tegen die bepalingen was gericht.

Hof van Cassatie 27 mei 2020 (P.20.0522.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200527.2F.7/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Huiszoeking - Woonplaats - Art. 15 GW - Art. 1 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht - Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome - Art. 15 De gecoördineerde Grondwet 1994

2. Vonnissen en arresten – Verschrijving – Begrip

3. Voorlopige hechtenis – Bevel tot aanhouding – Verschrijving – Identiteit van de inverdenkinggestelde – Verbetering

Samenvatting: 1. De gemeenschappelijke delen van een flatgebouw maken geen deel uit van de woning, in de zin van artikel 15 Grondwet, van de personen die in dat gebouw een flat bewonen (Cass. 14 januari 1987, AR 5516, AC 1986-87, nr. 283, R.W., 1986-87, p. 2784-2785, met noot A. VANDEPLAS, "Huiszoeking in een flatgebouw", en geciteerd in M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Chartre, Brugge, 8ste uitg., 2017, dl. I, p. 467 en 473, en noot 414, en in Chr. DE VALKENEER, Manuel de l'enquête pénale, Larcier, 2018, p. 521, noot 1249: « les 'communs' d'un immeuble à appartements multiples ne font pas partie du domicile, au sens de l'article 10 de la Constitution, des personnes qui occupent un appartement dans cet immeuble » (de auteur onderstreept evenwel dat de politieagenten de gemeenschappelijke delen niet door braak enz. kunnen betreden indien de toegang tot die delen is uitgerust met apparatuur die de vrije toegang belemmert).

2. De verschrijving die de rechter mag verbeteren, is een schrijffout, namelijk een onachtzaamheid die de wettigheid of de regelmatigheid van de beslissing niet aantast en waarvan de rechtzetting de in de verbeterde beslissing vastgelegde rechten of de door haar

bevolen maatregelen ongewijzigd laat (1). (1) Cass. 8 mei 2019, AR P.19.0439.F, AC 2019, nr. 272, en de verwijzingen in de voetnoten.

De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze in feite of een onjuiste vermelding in een beslissing een verschrijving is die hij mag verbeteren; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of die onverenigbaar zijn met het begrip verschrijving (1). (1) Cass. 8 mei 2019, AR P.19.0439.F, AC 2019, nr. 272, en de verwijzingen in de voetnoten.

3. Uit de samenhang tussen artikel 794, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, en de artikelen 16, § 6, 21, § 4, en 30 Voorlopige Hechteniswet volgt dat de identiteit van een partij die in het aanhoudingsbevel per vergissing werd vermeld, mag worden verbeterd; artikel 794, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek is van algemene toepassing, zonder uitzondering van het geval waarin de vergissing werd begaan naar aanleiding van de toetsing van de voorlopige hechtenis (1). (1) Cass. 8 mei 2019, AR P.19.0439.F, AC 2019, nr. 272, en de verwijzingen in de voetnoten. (wat betreft een vergissing in de beslissing van de raadkamer over de handhaving van de voorlopige hechtenis); Cass. 4 maart 2014, AR P.14.0335.N, AC 2014, nr. 175; Cass. 7 juni 2011, AR P.11.0999.N, AC 2011, nr. 387; Cass. 12 oktober 2010, AR P.10.1575.F, AC 2010, nr. 594; Cass. 13 december 2005, AR P.05.1567.N, AC 2005, nr. 670; Cass. 15 december 2004, AR P.04.1590.F, AC 2004, nr. 613; Cass. 26 maart 1996, AR P.96.0359.N, AC 1996, nr. 104; JEAN DE CODT, « L'erreur matérielle et sa rectification devant la juridiction répressive », noot onder Bruxelles, mis.acc., 17 september 2002, Rev.dr.pén.crim., 2003, p. 313 e.v.

Hof van Cassatie 27 mei 2020 (P.20.0516.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200527.2F.5/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel - Uitvoerbaarverklaring - Gronden van verplichte weigering - Onderzoeksgerechten - Geen conclusie die zich beroept op een gevaar voor de gezondheid, gelet op de Covid-19-pandemie, of op de bevoegdheid van de Belgische gerechten om van de in de uitvaardigende staat berechte feiten kennis te nemen - Motiveringsplicht - Omvang

2. Europese Unie - Hof van Justitie van de Europese Unie - Nationaal rechtscollege - Verplichting om de vraag te stellen - Voorwaarden

Samenvatting: 1. Bij gebrek aan conclusie van de persoon tegen wie het Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd en die zich beroept op de toepassing van artikel 4, 4° en 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel, waarbij hij respectievelijk wijst op de feitelijke omstandigheden die volgens hem verantwoorden waarom zijn overlevering aan de uitvaardigende lidstaat een gevaar voor zijn gezondheid zou vormen, en op de bevoegdheid van de Belgische gerechten om van de in die staat berechte feiten kennis te nemen, dienen de onderzoeksgerechten niet ambtshalve de redenen op te geven waarom die gronden van verplichte weigering tot tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel volgens hen

niet van toepassing zijn (1). (1) Het Hof, dat aldus vaststelt dat het middel “nieuw” en niet ontvankelijk is, hoefde niet eraan te herinneren: - met betrekking tot het eerste middel, dat, “gelet op het beginsel van wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten waarop het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten berust, de weigering tot overlevering moet worden verantwoord met omstandige gegevens die wijzen op een kennelijk gevaar voor de rechten van betrokkene, die het vermoeden van eerbiediging van die rechten, dat de uitvaardigende lidstaat geniet, kunnen weerleggen; het risico op schending van fundamentele rechten kan niet worden aangetoond op grond van loutere vermoedens of speculaties” (Cass. 10 augustus 2016, AR P.16.0889.N, AC 2016, nr. 443), noch, - met betrekking tot het tweede middel, dat “voor de toepassing van de weigeringsgrond vervat in artikel 4, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel niet alleen is vereist dat de strafvordering of de straf volgens de Belgische wet is verjaard, maar ook dat de Belgische gerechten bevoegd zijn om kennis te nemen van de feiten; de tweede voorwaarde heeft betrekking op de vervolgbaarheid in België van de feiten die aan het Europees aanhoudingsbevel ten grondslag liggen” (ibid.).

2. Artikel 267 VWEU verplicht een nationaal rechtscollege niet om een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie te stellen wanneer de interpretatie van de akte duidelijk is, wanneer de vraag niet relevant is voor de zaak waarvan het kennisneemt, wanneer de in het geding zijnde gemeenschapsbepaling reeds door het Hof van Justitie werd geïnterpreteerd of wanneer de correcte toepassing van het recht van de Europese Unie zo voor de hand ligt dat zij geen ruimte laat voor redelijke twijfel (1). (1) Cass. 11 maart 2015, AR P.14.1677.F, AC 2015, nr. 183, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas. ; HvJ 6 oktober 1982, Cilfit e.a. t. Ministero della Sanità, nr. C-283/81, Rec. C.J.U.E, 1982, p. 3415.

Hof van Cassatie 9 juni 2020 (P.20.0103.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200609.2N.3/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Vonnissen en arresten - Vaststellingen betreffende het verloop van de rechtszitting - Mededeling van het openbaar ministerie - Authentieke bewijswaarde - Draagwijdte

Samenvatting: Een vonnis of arrest kan vaststellingen bevatten betreffende het verloop van de rechtszitting; die vaststellingen, ook als ze niet zijn vermeld in het proces-verbaal van de terechtzitting, hebben authentieke bewijswaarde behoudens inschrijving wegens valsheid.

Hof van Cassatie 9 november 2021 (P.21.1370.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.20/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Drugwet - Huiszoeking 'Heterdaad' - Vraag van de politie of het mag is irrelevant

2. Drugwet - Lokalen 'bewaren en opslaan' - Bezit

Samenvatting: 1. Het staat aan het onderzoeksgerecht te oordelen of de voorwaarden voor het uitvoeren van een huiszoeking in een woning op basis van de vaststelling van heterdaad vervuld zijn. De omstandigheid dat de politie de bewoner van de woning voorafgaandelijk heeft gevraagd of hij toestemming wilde verlenen voor het uitvoeren van een huiszoeking of dat de politieambtenaren zelf twijfels zouden hebben gehad over het verenigd zijn van de voorwaarden voor de toepassing van de heterdaadprocedure zijn voor de door het onderzoeksgerecht te verrichten beoordeling niet relevant.

2. Artikel 6bis, derde lid, Drugwet bepaalt dat de officieren van gerechtelijke politie en de ambtenaren of beambten, daartoe aangewezen door de Koning, te allen tijde de lokalen mogen bezoeken welke dienen voor onder meer het bewaren of het opslaan van de in de Drugwet genoemde stoffen.

Uit die bepaling volgt dat een bevoegd opsporingsambtenaar een huiszoeking mag uitvoeren in een woning zo hij voorafgaandelijk beschikt over ernstige en objectieve aanwijzingen dat die woning wordt gebruikt voor het bewaren of het opslaan van in de Drugwet genoemde stoffen, of met andere woorden voor het bezit van dergelijke stoffen.

Hof van Cassatie 16 november 2021 (P.21.1410.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.18/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPaf4=>

Trefwoorden: Weerspannigheid - Kan een auto een wapen zijn?

Samenvatting: Het middel voert schending aan van de artikelen 269 en 271 Strafwetboek, alsmede miskennis van de bewijskracht van akten: het arrest neemt ten onrechte aan dat een voertuig een wapen is; het loutere feit dat de eiser met zijn voertuig is ingereeden op het politievoertuig kan niet worden gelijkgesteld met weerspannigheid met wapens; een voertuig wordt niet als wapen vermeld in de Wapenwet; uit geen enkel element van het strafdossier blijkt dat de eiser de intentie had om in te rijden op de agenten; het arrest miskent de bevindingen in het fotodossier waaruit blijkt dat er amper tot geen zichtbare schade aan het voertuig is.

Onder het begrip wapens in artikel 271 Strafwetboek vallen alle toestellen, werktuigen, gereedschappen of andere snijdende, stekende of kneuzende voorwerpen die men heeft ter hand genomen om te doden, te verwonden of te slaan, zelfs indien men er geen gebruik heeft van gemaakt en dit overeenkomstig de omschrijving van artikel 135 Strafwetboek. Het betreft een zeer brede definitie die ook slaat op tuigen die niet vallen onder de Wapenwet. Een wagen waarmee de bestuurder in de richting rijdt van politieambtenaren die een

stopteken hebben gegeven, kan wel degelijk een wapen zijn in de zin van de artikelen 135 en 271 Strafwetboek.

Hof van Cassatie 23 november 2021 (P.21.1408.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.33/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Bewijs - Uitlokking in de VS

Samenvatting: Het middel voert schending aan van artikel 30 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering: het arrest neemt ten onrechte het bestaan van ernstige aanwijzingen van schuld aan; de strafvordering is onontvankelijk, minstens hadden de appelrechters de nietigheid van het onregelmatig verkregen bewijs moeten vaststellen; de aanwijzingen van schuld zijn niet wettelijk verkregen; de feiten zijn uitgelokt door de Amerikaanse politiediensten.

Wanneer een inverdenkinggestelde de onontvankelijkheid van de strafvordering of de nietigheid van een onderzoekverrichting of van een ingezameld element en de daaruit voortvloeiende rechtspleging aanvoert om het bestaan te betwisten van ernstige aanwijzingen van schuld die de voorlopige hechtenis rechtvaardigen, dient het onderzoeksgerecht dat niet optreedt met toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering, een prima facie onderzoek van de opgeworpen onregelmatigheid uit te voeren.

Indien een in België gevoerd strafonderzoek is opgestart op basis van inlichtingen die zijn bezorgd door een buitenlandse politiedienst waarbij die inlichtingen enkel worden gebruikt om verder in België op autonome wijze bewijzen te verzamelen, dan staat het aan het onderzoeksgerecht in het kader van de beoordeling van de handhaving van de voorlopige hechtenis prima facie te onderzoeken of de inverdenkinggestelde aannemelijk maakt dat die inlichtingen onregelmatig zijn verkregen en in bevestigend geval of het gebruik van die onregelmatig verkregen inlichtingen niet strijdig is met het recht op een eerlijk proces van de inverdenkinggestelde dan wel indien die inlichtingen zijn verkregen in overeenstemming met het recht van die buitenlandse staat het gebruik ervan niet strijdig is met het recht op een eerlijk proces.

De eiser heeft voor het onderzoeksgerecht onder meer aangevoerd dat hij niet zou zijn overgegaan tot de hem verweten feiten indien die niet initieel zouden zijn uitgelokt door de politiediensten van de Verenigde Staten van Amerika (VSA).

Het arrest beantwoordt dit verweer onder meer met de vaststelling dat de van de Amerikaanse politiediensten afkomstige informatie slechts geldt ten titel van inlichtingen, op basis waarvan in België verder onderzoek werd gevoerd. Aldus stelt het arrest vast dat de door de Amerikaanse politiediensten aan België bezorgde informatie niet in aanmerking wordt genomen als zelfstandige ernstige aanwijzingen van schuld voor de aan de eiser verweten feiten, maar louter als inlichtingen die hebben toegelaten verder op autonome wijze bewijzen te verzamelen.

Het arrest oordeelt vervolgens dat uit niets blijkt dat de buitenlandse justitiële overheid – met name de bevoegde overheid van de VSA – hierbij niet zou hebben gehandeld

overeenkomstig de in de VSA geldende wettelijke bepalingen. Daarmee onderzoekt de kamer van inbeschuldigingstelling evenwel niet, ook niet prima facie, of het gebruik in België van de door de VSA verstrekte inlichtingen het recht van de inverdenkinggestelde op een eerlijk proces niet miskent. Bijgevolg is de beslissing dat het bevel tot aanhouding regelmatig is, welke mede is gesteund op dat oordeel, niet naar recht verantwoord. Het middel is in zoverre gegrond.

Hof van Cassatie 30 november 2021 (P.21.1165.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211130.2N.13/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Beslissingen vatbaar voor Cassatieberoep - Bevoegdheidsgeschillen: Geschil tussen een rechter en een griffier, en tussen griffiers onderling

Samenvatting: De beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling over de rechtsvraag of het aan de onderzoeksrechter dan wel aan de voorzitter van de raadkamer staat om de termijn bedoeld in artikel 127, § 3, Wetboek van Strafvordering te bepalen, is geen beslissing over een bevoegdheidsgeschil waartegen onmiddellijk cassatieberoep openstaat. Deze rechtsvraag kan immers geen aanleiding geven tot een geschil over rechtsmacht zoals hier bedoeld, maar enkel tot een beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling, die daarover in hoger beroep te oordelen heeft overeenkomstig haar bevoegdheid bepaald in artikel 61quinquies, § 4, Wetboek van Strafvordering. Tegen die laatste beslissing staat enkel cassatieberoep open binnen de termijn voor het instellen van cassatieberoep tegen de eindbeslissing over de strafvordering.

Er kan geen geschil inzake bevoegdheid bestaan tussen een rechter en een griffier, noch tussen griffiers onderling.

Hof van Cassatie 30 november 2021 (P.21.1186.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211130.2N.16/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Onderzoek - Psychiatrisch deskundigenonderzoek - Aanwezigheid van een tolk – Art. 6 EVRM

Samenvatting: Artikel 6 EVRM bepaalt niet dat in de fase van het vooronderzoek of van het gerechtelijk onderzoek het psychiatrisch deskundigenonderzoek steeds moet plaatsvinden in aanwezigheid van een tolk.

Hof van Cassatie 30 november 2021 (P.21.1483.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211130.2N.23/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Omzetting voorlopige hechtenis in elektronisch toezicht

Samenvatting: Het arrest oordeelt verder dat zich nieuwe omstandigheden hebben voorgedaan die voldoende ernstig en noodzakelijk zijn om de voorlopige hechtenis onder de modaliteit van het elektronisch toezicht om te zetten naar een voorlopige hechtenis uit te voeren in de gevangenis.

Die beslissing valt onder het toepassingsgebied van artikel 24bis, § 1, derde lid, Voorlopige Hechteniswet. Bijgevolg is het cassatieberoep ertegen niet ontvankelijk.

Hof van Cassatie 14 december 2021 (P.21.1556.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.14/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Tolk – Eed

Samenvatting: De verplichting van een gerechtsdeskundige, beëdigd vertaler of vertaler-tolk die niet in het nationaal register voor gerechtsdeskundigen en beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken is opgenomen om zijn verslag of vertaling op straffe van nietigheid te ondertekenen, waarbij die handtekening moet worden voorafgegaan door de in artikel 555/15, vierde lid, Gerechtelijk Wetboek bedoelde schriftelijke eed, is niet van toepassing op de tolk, bedoeld in artikel 555/15, derde lid, Gerechtelijk Wetboek.

Een door een tolk afgelegde eed is regelmatig, ook als die eed niet letterlijk wordt afgelegd in de door de wet voorgeschreven bewoordingen, voor zover de afgelegde eed eenzelfde betekenis heeft als de voorgeschreven eed en aan de tolk dezelfde verplichtingen oplegt.

De door artikel 47bis, § 6, 4), derde lid, Wetboek van Strafvordering voorgeschreven verplichting om in het proces-verbaal van verhoor melding te maken van de naam en hoedanigheid van de beëdigde tolk die zijn bijstand heeft verleend, is niet voorgeschreven op straffe van nietigheid.

Door de overname van de redenen van de schriftelijke vordering van het openbaar ministerie stelt het arrest (p. 3) vast dat het proces-verbaal van verhoor door de onderzoeksrechter de naam van de tolk vermeldt en door die laatste ook werd ondertekend, en dat de handtekening van de tolk op het proces-verbaal van verhoor door de politie overeenstemt met de handtekening van de tolk op het proces-verbaal van verhoor door de onderzoeksrechter. Aldus stelt het arrest vast dat de tolk die is opgetreden bij het verhoor door de politie dezelfde is als deze die is opgetreden bij het verhoor door de onderzoeksrechter en wiens naam in dat proces-verbaal wordt vermeld.

C. Andere arresten van het Hof van Cassatie

Hof van Cassatie 14 juni 2021 (C.20.0418.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210614.3N.2/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Burgerlijke zaken – Onrechtmatig bewijs – Gebruik

Samenvatting: Behoudens wanneer de wet uitdrukkelijk anders bepaalt, kan het gebruik van onrechtmatig verkregen bewijs in burgerlijke zaken slechts worden geweerd indien de bewijsverkrijging de betrouwbaarheid van het bewijs aantast of indien hierdoor het recht op een eerlijk proces in gevaar wordt gebracht; de rechter dient hierbij rekening te houden met al de omstandigheden van de zaak, waaronder de wijze waarop het bewijs werd verkregen, de omstandigheden waarin de onrechtmatigheid werd begaan, de ernst van de onrechtmatigheid en de mate waarin hierdoor het recht van de wederpartij werd geschonden, de bewijsnood van de partij die de onrechtmatigheid beging en de houding van de wederpartij (1). (1) Cass. 9 november 2018, ARC.17.0220.N-C.17.0318.N, AC 2018, nr. 620.

Hof van Cassatie 26 oktober 2021 (P.21.1282.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211026.2N.16/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Verzoek tot onttrekking – Gewettigde verdenking – Gepensioneerd magistraat heeft hoedanigheid van burgerlijke partij

Samenvatting: Het verzoek tot verwijzing van de zaak van een rechtscollege naar een ander rechtscollege wegens gewettigde verdenking is slechts ontvankelijk als de verdenking kan worden aangenomen ten aanzien van alle magistraten van het betrokken rechtscollege.

Uit het enkele feit dat een gepensioneerd magistraat van een hof van beroep de hoedanigheid heeft van burgerlijke partij in een gerechtelijk onderzoek volgt niet dat voor partijen en derden, objectief gezien, geen enkele raadsheer van dit hof van beroep nog op onafhankelijke en onpartijdige wijze kan oordelen over de door artikel 235bis Wetboek van Strafvordering bedoelde regelmatigheidscontrole. Het hof van beroep te Gent is samengesteld uit een groot aantal raadsheren en de betrokken ere-magistraat-burgerlijke partij heeft het korps sinds meerdere jaren verlaten, waaruit mag worden afgeleid dat het korps niet meer op dezelfde wijze is samengesteld als toen hij er nog actief was.

Uit de affectieve of minstens vriendschappelijke banden die er zouden kunnen hebben bestaan tussen de betrokken ere-magistraat-burgerlijke partij en de raadsheren die in het verleden samen met hem in de kamer van inbeschuldigingstelling hebben gezeteld, volgt geenszins dat de voorgehouden gewettigde verdenking, objectief gezien, moet worden aangenomen tegenover alle zetelende magistraten van het hof van beroep te Gent.

Ook uit de omstandigheid dat de betrokken ere-magistraat-burgerlijke partij zich in het verleden heeft ingezet voor de mensenrechten en dat hij over het betrokken gerechtelijk onderzoek in de media standpunt heeft ingenomen, kan niet worden afgeleid dat geen enkele zetelende magistraat van het Gentse hof van beroep, objectief gezien, nog op onafhankelijke en onpartijdige wijze uitspraak kan doen over de door artikel 235bis Wetboek van Strafvordering bedoelde rechtmatigheidscontrole.

Uit de samenlezing van de voormelde elementen kan evenmin worden afgeleid dat, objectief gezien, geen enkele zetelende magistraat van het hof van beroep te Gent nog op onafhankelijke en onpartijdige wijze uitspraak kan doen.

De in het verzoekschrift aangevoerde redenen zijn evenmin van aard om aan te nemen dat, objectief gezien, geen enkele zetelende magistraat van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen nog over dit gerechtelijk onderzoek op onafhankelijke en onpartijdige wijze kan oordelen. Noch uit het feit dat de betrokken ere-magistraat-burgerlijke partij in een zeer ver verleden rechter was in de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, noch uit het feit dat hij lang voorzitter is geweest van de commissie voor de bescherming van de maatschappij, die geen onderdeel was van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, noch uit het feit dat de betrokken ere-magistraat-burgerlijke partij jarenlang zetelend magistraat is geweest van het hof van beroep te Gent, noch uit het feit dat de betrokken ere-magistraat-burgerlijke partij zich in het verleden heeft ingezet voor de mensenrechten en dat hij over het betrokken gerechtelijk onderzoek in de media standpunt heeft ingenomen, noch uit de samenlezing van die elementen, kan worden afgeleid dat objectief gezien, geen enkele zetelende magistraat van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen op onafhankelijke en onpartijdige wijze over dit gerechtelijk onderzoek kan oordelen.

Het verzoek is kennelijk niet ontvankelijk.

Hof van Cassatie 16 november 2021 (P.21.1152.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.12/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Herziening – Art. 443, eerste lid, 3° Sv. – Begrip

Samenvatting: Op grond van artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering kan in criminele of in correctionele zaken de herziening worden aangevraagd van een in kracht van gewijsde gegane veroordeling wanneer er sprake is van een gegeven dat bij het onderzoek op de rechtszitting aan de rechter niet bekend was en waarvan de veroordeelde het bestaan niet heeft kunnen aantonen ten tijde van het geding en dat, op zichzelf of in verband met de vroeger geleverde bewijzen, met de uitspraak niet bestaanbaar schijnt, zodanig dat het ernstige vermoeden ontstaat dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid, hetzij tot een vrijspraak van de veroordeelde, hetzij tot het verval van de strafvordering, hetzij tot het ontslag van rechtsvervolging, hetzij tot de toepassing van een minder strenge strafwet.

2.5. Grondwettelijk Hof

Grondwettelijk Hof 18 november 2021 (158/2021), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-158n.pdf>

Trefwoorden: Telecommunicatie - Elektronische communicatie - Vooraf betaalde belkaart - Identificatie van de eindgebruiker - Identificatieplicht - 1. Machtiging aan de Koning - 2. Recht op eerbiediging van het privéleven / Vrijheid van vestiging en vrij verrichten van diensten / Vrijheid van meningsuiting - 3. Vermoeden van toerekenbaarheid aan de als gebruiker geïdentificeerde persoon - 4. Toegang van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten tot de identificatiegegevens

Samenvatting: In zake : het beroep tot vernietiging van de wet van 1 september 2016 « tot wijziging van artikel 127 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie en van artikel 16/2 van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst ».

Het Hof

- vernietigt artikel 2 van de wet van 1 september 2016 « tot wijziging van artikel 127 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie en van artikel 16/2 van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst », zij het slechts in zoverre het niet bepaalt welke identificatiegegevens worden verzameld en verwerkt en welke identificatiedocumenten in aanmerking komen;
- handhaaft de gevolgen van de vernietigde bepaling tot de inwerkingtreding van een wetskrachtige norm waarin die identificatiegegevens en identificatiedocumenten worden opgesomd en uiterlijk tot en met 31 december 2022;
- verwerpt het beroep voor het overige, onder voorbehoud van de in B.8.7.3, B.16.6, B.16.8.5, B.16.8.7, B.26.2, B.26.6 en B.30.4 vermelde interpretaties

Persbericht: De wet van 1 september 2016 schaft de anonimiteit van vooraf betaalde belkaarten af en maakt de identificatie van de eindgebruiker van een vooraf betaalde belkaart mogelijk op basis van de online banktransactie waarmee zij is aangekocht. Tegen die wet werd een beroep tot vernietiging ingesteld door drie verzoekers, die voornamelijk de schending van het recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven aanvoerden.

Op dat vlak verklaart het Hof de bestreden wet grondwettig, zij het onder voorbehoud van enkele interpretaties. Het vernietigt daarentegen de bestreden wet in zoverre de wet niet zelf bepaalt welke identificatiegegevens worden verzameld en verwerkt en welke identificatiedocumenten in aanmerking komen. De gevolgen van de vernietigde bepaling worden evenwel gehandhaafd tot de inwerkingtreding van een wettelijke regeling die deze identificatiegegevens en identificatiedocumenten opsomt. De handhaving geldt uiterlijk tot 31 december 2022. (Samenvatting)

(<https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-158n-info.pdf>)

Met noot: ROYER, S., « Verbod op anonieme belkaarten blijft overeind », *De Juristenkrant* 2021, afl. 438, 2-3.

Grondwettelijk Hof 18 november 2021 (159/2021), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-159n.pdf>

Trefwoorden: Strafrechtspleging - Strafvordering - Strafvordering - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Veroordeling bij verstek - Verzet - Ongedaan verzet - Rechtsmiddelen

Samenvatting: Bij vonnis van 11 september 2019, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 24 september 2019, heeft de Franstalige strafuitvoeringsrechtbank te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 187, § 6, 1°, in samenhang gelezen met artikel 187, § 9, van het Wetboek van strafvordering de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre de veroordeelde persoon, ten aanzien van wie de maatregel van invrijheidstelling bij verstek is herroepen en wiens verzet als ongedaan werd beschouwd, elke mogelijkheid verliest om zijn verweermiddelen te doen gelden ? ».

Het Hof zegt voor recht: De prejudiciële vraag behoeft geen antwoord.

Grondwettelijk Hof 25 november 2021 (172/2021), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-172n.pdf>

Trefwoorden: Strafrecht - Politie over het wegverkeer - Strafvordering - Verval van het recht tot sturen - Verstekvonnis - Verzet dat ontvankelijk wordt verklaard - Rechtsgevolgen van het verzet

Samenvatting: Bij vonnis van 8 februari 2021, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 17 februari 2021, heeft de Politierechtbank Oost-Vlaanderen, afdeling Aalst, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

«Schendt artikel 48 van de Wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, samen gelezen met art. 187 § 4 Wetboek van Strafvordering, de bepalingen over de fundamentele rechten en vrijheden gewaarborgd in titel II van de Grondwet, (met name de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet) én artikel 6.1 E.V.R.M., in de interpretatie dat deze bepaling, niet toelaat een bestuurder strafrechtelijk ter verantwoording te roepen voor het besturen van een voertuig spijts verval, indien tegen het vonnis - dat aan de basis van het uitgevoerd verval ligt - verzet werd aangetekend, dat ontvankelijk werd verklaard? ».

Het Hof zegt voor recht :

De artikelen 187, § 4, van het Wetboek van strafvordering en 48 van de wet van 16 maart 1968 « betreffende de politie over het wegverkeer » schenden niet de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, in zoverre zij de strafrechter verhinderen een bestuurder te veroordelen voor het besturen van een voertuig spijts verval van het recht tot sturen indien

die bestuurder tijdens de buitengewone termijn op ontvankelijke wijze verzet aantekent tegen het vonnis waarbij dat verval werd uitgesproken.

2.6. Raad van State

- Nihil

2.7. Hoven van beroep

A. Correctionele kamers

Gent 2 januari 2019, *RW* 2021-2022, afl. 12, 469-472.

Hyperlink:

Trefwoorden: Oplichting – Listige kunstgrepen – Vereniging van mede-eigenaars – Procedure van de syndicus tegen de vereniging van mede-eigenaars – Raadsman van de syndicus die aan een andere advocaat de opdracht geeft de vereniging van mede-eigenaars te vertegenwoordigen – Afwezigheid van begeleidende omstandigheden waaruit een bedrieglijk opzet blijkt

Samenvatting: De constructie waarbij de raadsman van de syndicus als eiser in een procedure tot invordering van erelonen een andere advocaat de opdracht geeft om de vereniging van mede-eigenaars te vertegenwoordigen als verweerster in die procedure, en waarbij de syndicus het daarop gewezen vonnis laat betekenen en beslag laat leggen op gelden van de vereniging van mede-eigenaars, kan niet worden beschouwd als een listige kunstgreep die het misdrijf van oplichting oplevert wanneer die constructie niet gepaard gaat met begeleidende omstandigheden waaruit met zekerheid kan worden afgeleid dat de betrokkenen met een bedrieglijk opzet hebben gehandeld. De omstandigheid dat de bewuste constructie vanuit procesrechtelijk en deontologisch oogpunt bedenkelijk is voor de raadsman van de syndicus en de syndicus zelf, doet hieraan geen afbreuk.

Gent 9 maart 2021, *TGR* 2021, afl. 1, 38-39.

Hyperlink:

Trefwoorden: Ontvankelijkheid hoger beroep – Saisine - Grievenformulier

Samenvatting: De akte van hoger beroep blijft de ultieme bovengrens bij de vaststelling van de devolutieve werking van het hoger beroep, in die zin dat een verzoekschrift met grieven op zichzelf nooit een uitbreiding kan inhouden van de devolutieve werking van het hoger beroep zoals die voortvloeit uit de akte van beroep.

Luik 17 juni 2021, *JLMB* 2021, afl. 38, 1713-1715.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Infractions diverses – Port public de faux nom – Usage d’un faux prénom – Incrimination (non).

2. Escroquerie et tromperie – Circonstance aggravante – Abus de la vulnérabilité de la victime – Notion.

Samenvatting: 1. Le port public de faux nom ne porte pas sur le prénom. L’infraction n’est dès lors pas établie lorsque le prévenu utilise son nom patronymique assorti d’un prénom qui n’est pas le sien.

2. L’abus de la vulnérabilité de la victime, au sens de l’article 496, alinéa 2, du Code pénal, consiste dans un usage mauvais, excessif, injuste. Il implique le recours aux voies de fait, aux menaces, aux manœuvres frauduleuses, à la violence, à l’intimidation, à la pression morale, au harcèlement, aux traitements inhumains ou dégradants ou même à la torture. Il peut encore se caractériser par le recours à la capacité de persuasion du prévenu, à son autorité, à son charisme, à sa persévérance ou à des moyens de déstabilisation psychologique ou de manipulation mentale.

Antwerpen 30 maart 2021, *Limb.Rechtsl.* 2021, afl. 3, 273-274.

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafvordering – Rechtstreekse dagvaarding burgerlijke partij – Onontvankelijk – Enkel hoger beroep van burgerlijke partij – Ook strafvordering aanhangig in graad van beroep – Samenstelling zetel in graad van beroep – Collegiale zetelsamenstelling – Openbaar Ministerie

Samenvatting: Wanneer de strafvordering die door een burgerlijke partij middels rechtstreekse dagvaarding werd geïnitieerd door de eerste rechter onontvankelijk wordt verklaard, maakt het enkel hoger beroep van deze burgerlijke partij in afwijking van artikel 202 Sv. en ingevolge rechtspraak van het Hof van Cassatie niet enkel de burgerlijke vordering doch ook de strafvordering in graad van beroep aanhangig. Bijgevolg gaat het niet om een beroepsprocedure die uitsluitend (nog) op burgerlijke vorderingen betrekking heeft, en kan er daarom geen toepassing worden gemaakt van de uitzonderingsprocedure voorzien in artikel 109bis, § 1, eerste lid Ger.W. juncto 109bis, § 3 Ger.W. om deze beroepsprocedure te voeren voor een kamer samengesteld uit één raadsheer (en zonder Openbaar Ministerie). Deze procedure dient te worden gevoerd voor een collegiaal samengestelde kamer van het hof van beroep, waarbij ook het Openbaar Ministerie aanwezig dient te zijn.

Antwerpen 5 mei 2021, *Limb.Rechtsl.* 2021, afl. 3, 275-276.

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafrecht – Strafvuiging – Tenuitvoerlegging buitenlandse geldelijke sanctie – Wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen in strafzaken – Wet 5 augustus 2006 – Rechtsmiddel tegen vonnis van rechtbank van eerste aanleg – Enkel voorziening in cassatie

Samenvatting: Tegen een vonnis van de correctionele rechtbank, geadieerd middels een rechtsmiddel ingesteld tegen de beslissing van de procureur des Konings om een buitenlands verzoek inzake een geldelijke sanctie ten uitvoerte leggen, kan enkel cassatieberoep worden ingesteld luidens artikel 21, § 5 van de wet van 5 augustus 2006. Er is geen hoger beroep mogelijk bij het hof van beroep.

Luik 19 oktober 2021, *JLMB* 2021, afl. 41, 1849-1866.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Infractions diverses – Entrave méchante à la circulation – Éléments constitutifs – Interruption de la circulation en cours (non) – Intention de rendre la circulation dangereuse (non).

2. Infraction - Causes de justification et d'excuse – Grève – Droits de l'homme – Liberté d'expression – Liberté de réunion – Restrictions – Proportionnalité – Pas d'atteinte aux libertés syndicales

Samenvatting: 1. L'infraction d'entrave méchante à la circulation est consommée dès la survenance du comportement prohibé, indépendamment de ses conséquences. Il suffit que l'action ou l'omission qui caractérise l'infraction soit réalisée. Elle incrimine également les comportements qui tendent à entraver la circulation, même lorsqu'elle n'a pas encore pris cours. Seule la mise en danger de personnes importe.

Il suffit que les prévenus aient entravé la circulation ferroviaire, routière, fluviale ou maritime, d'une manière qui peut la rendre dangereuse et empêché par-là les autres usagers de poursuivre leur marche normale, sans qu'il ne soit requis que le prévenu ait eu l'intention de rendre la circulation dangereuse ou d'occasionner un accident.

2. Le droit de grève ou de manifester n'est pas un droit absolu et il peut être soumis à des restrictions, à condition que ces restrictions répondent à des objectifs d'intérêt général et ne doivent pas être considérés comme une intervention disproportionnée et intolérable impliquant que les droits protégés seraient touchés en leur essence même. Le droit de grève ne constitue pas une cause absolue de justification pénale des infractions qui seraient commises en temps de grève.

Met noot: GILSON, S., « L'action syndicale confrontée au délit d'entrave méchante à la circulation », *JLMB* 2021, afl. 41, 1855-1866.

Brussel 27 oktober 2021, *JLMB* 2021, afl. 41, 1866-1880.

Hyperlink:

Trefwoorden: Infraction - Concours d'infraction - Délit collectif – Double du maximum de la peine la plus forte – Maximum de vingt années d'emprisonnement – Pas d'incidence de la récidive – Jugement des faits par des juridictions distinctes – Pas d'incidence

Samenvatting: L'article 60 du Code pénal, rétabli dans sa version telle qu'elle prévalait avant sa modification par l'article 15 de la loi du 5 février 2016, dispose qu'en cas de concours de plusieurs délits, les peines seront cumulées sans qu'elles puissent néanmoins excéder le double du maximum de la peine la plus forte et que, en aucun cas, cette peine ne peut excéder vingt années d'emprisonnement.

Les règles qui gouvernent le concours matériel d'infractions s'appliquent que ces infractions soient jugées simultanément ou successivement par la même juridiction ou par des juridictions distinctes. La récidive ne permet pas au juge de transgresser les limites assignées au cumul par ledit article 60.

Partant, le prévenu qui a déjà été condamné à des peines totalisant dix-neuf années de prison pour des infractions en concours matériel avec celles dont il a à répondre ne peut être condamné, pour ces dernières, à une peine excédant un an d'emprisonnement.

Met noot: BERBUTO, S., MOREAU, A., "Le concours d'infractions : un garde-fou au cumul infini des peines", *JLMB* 2021, afl. 41, 1871-1880.

B. Kamer van Inbeschuldigingstelling

Gent 2 januari 2019, *RW* 2021-2022, afl. 12, 472-473.

Hyperlink:

Trefwoorden: Onderzoek in strafzaken – Telefoontap – Verzoek tot kennisname van de opnames van de niet voor het publiek toegankelijke communicatie op basis van art. 90septies, § 6, tweede lid Sv. – Neerlegging van een verzoekschrift tijdens de regeling van de rechtspleging – Niet-toepasselijkheid van de in art. 127, § 3 Sv. bedoelde termijn

Samenvatting: Hoewel een verzoek tot kennisname van de opnames van niet voor het publiek toegankelijke communicatie op basis van art. 90septies, § 6, tweede lid Sv. moet worden behandeld overeenkomstig art. 61quinquies Sv., is de in art. 127, § 3 Sv. bedoelde termijn hierop niet van toepassing. Een verzoek tot kennisname van dergelijke opnames kan immers niet worden beschouwd als een verzoek tot bijkomende onderzoekshandelingen, daar het enkel strekt tot kennisname van het resultaat van een reeds uitgevoerde onderzoekshandeling. Zolang er nog geen einde werd gemaakt aan de saisine van de onderzoeksrechter door een beslissing van het onderzoeksgerecht, kan het verzoek tijdens de regeling van de rechtspleging dan ook nog op een ontvankelijke wijze worden gericht tot de onderzoeksrechter, ook al is de in art. 127, § 3 Sv. bedoelde termijn reeds verstreken.

Luik 1 april 2021, *JLMB* 2021, afl. 38, 1736-1738.

Hyperlink:

Trefwoorden: Presse - Délit de presse – Menace par écrit diffusé sur internet – Compétence – Cour d’assises

Samenvatting: La menace par écrit numérique d’un attentat punissable d’une peine criminelle adressée à l’égard des féministes ainsi que de la majorité des femmes et publiée sur un compte Twitter constitue un délit de presse relevant de la compétence de la cour d’assises.

Met noot : ROYER, S., KRACK, N., “Comment les incels ont déclenché la compétence de la cour d’assises en matière de délit de presse”, *JLMB* 2021, afl. 38, 1738-1745.

C. Burgerlijke kamers en kortgeding

- Nihil

2.8. Rechtbanken van eerste aanleg

A. Correctionele kamers

Corr. Luik (afd. Luik) 10 april 2019, *RDP* 2021, afl. 11, 1070-1080.

Hyperlink:

Trefwoorden: Recevabilité des poursuites – Droits de l’homme – Convention de sauvegarde des droits de l’homme et des libertés fondamentales – Article 6 – Article 6, § 1er – Droit à un procès équitable – Audition du suspect préalable à l’exercice de l’action publique – Absence d’audition et non-comparution de l’inculpé devant les juridictions d’instruction – Carences de l’enquête – Conséquences – Irrecevabilité de l’action publique

Samenvatting: Lorsque le suspect n’a pas été interrogé durant l’instruction ni inculqué, et qu’il n’a pas comparu devant les juridictions d’instruction, de sorte qu’il n’a pu se défendre avant qu’il soit statué sur le règlement de la procédure, que ses explications ne sont pas dépourvues de vraisemblance et que le tribunal n’est pas en mesure de les vérifier, les poursuites le concernant sont irrecevables.

Met noot : ALIE, M., « L’absence d’audition du suspect avant l’inculpation par réquisitoire : du règlement de la procédure au juge du fond, une faille procédurale dans les droits de la défense ? », *RDP* 2021, afl. 11, 1072-1080.

Corr. West-Vlaanderen (afd. Kortrijk) 8 mei 2019, *TGR* 2021, afl. 1, 34-35.

Hyperlink:

Trefwoorden: Betekening in strafzaken – Rechtspersoon – Art. 34 Ger.W.

Samenvatting: Enkel wanneer het afschrift van de betekende akte ter hand is gesteld aan de vertegenwoordiger van de rechtspersoon is er sprake van een betekening aan de rechtspersoon overeenkomstig art. 34 Ger. W.

Een betekening in strafzaken aan een rechtspersoon kan niet gebeuren door een betekening aan de woon- of verblijfplaats van de zaakvoerder van die rechtspersoon.

Een rechtspersoon zonder gekend adres in België of het buitenland dient gedagvaard overeenkomstig art. 40 Ger. W. betekend aan de procureur des Konings in wiens rechtsgebied de rechter die van de vordering kennis moet nemen of heeft genomen, zitting houdt.

Corr. West-Vlaanderen (afd. Kortrijk) 26 juni 2019, *TGR* 2021, afl. 1, 35-36.

Hyperlink:

Trefwoorden: Aanranding van de eerbaarheid – Zoen op de mond

Samenvatting: Een zoen op de mond van een 14-jarig meisje vertoont niet de vereiste graad van zwaarwichtigheid om als een daad van aanranding van de eerbaarheid te worden beschouwd.

Corr. West-Vlaanderen (afd. Kortrijk) 13 november 2019, *TGR* 2021, afl. 1, 37.

Hyperlink:

Trefwoorden: Aanranding van de eerbaarheid – Zoen op de mond

Samenvatting: Hoewel een zoen op de mond in principe niet de vereiste graad van zwaarwichtigheid vertoont om als aanranding van de eerbaarheid te worden beschouwd, kan dit laatste niettemin wel het geval zijn gelet op de zeer jonge leeftijd van de slachtoffers en de omstandigheden waarin die zoen op de mond werd gegeven.

Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Gent) 28 oktober 2020, *NC* 2021, afl. 5, 443-449.

Hyperlink:

Trefwoorden: Laster – Immuniteit tijdens pleidooi – Lasterlijke aangifte – Mededelingen aan de pers – Kwaadwillig opzet – Rechten van verdediging

Samenvatting: Laster bestaat erin aan een persoon kwaadwillig een bepaald feit ten laste te leggen dat zijn eer kan krenken of hem aan de openbare verachting kan blootstellen, en waarvan het wettelijk bewijs niet wordt geleverd, terwijl de wet dat bewijs toelaat.

Als een advocaat die optreedt voor een beschuldigde, op een preliminaire zitting van het hof van assisen vraagt dat een persoon zou worden opgeroepen als getuige ter zitting van het hof van assisen om hem te ondervragen over de beweerdelijke rol die hij gespeeld zou hebben bij een wijziging vanwege het O.M. bij het bepalen van het vervolgingsstandpunt, kadert hetgeen door hem naar voren werd gebracht als raadsman tijdens dit proces binnen de verdediging van zijn cliënt en had dit specifiek en rechtstreeks betrekking op de zaak zelf. Binnen de huidige maatschappelijke evolutie spelen audiovisuele en andere media een vooraanstaande rol in de verslaggeving van de actualiteit en beschouwt de rechtbank het niet als ongepast dat een advocaat verdere duiding – ook al is die per definitie subjectief – geeft over een rechterlijke uitspraak; en dit zeker wanneer dit beperkt wordt tot een weergave van wat er effectief is gebeurd op de zitting.

Lasterlijke aangifte (art. 445 Sw.) is de kwaadwillige en spontane aantijging bij de overheid in een geschrift van een vals feit dat nadeel kan veroorzaken aan diegene die er het slachtoffer van is. De vrijspraak volgt als het niet bewezen is dat het de rechtstreekse intentie is geweest van de vervolgte persoon om de persoon omtrent wie de aangifte zou gebeurd zijn, persoonlijk te schaden. Er is geen kwaadwilligheid als de gezette stappen kaderen in een verdedigingsstrategie, een begrip dat ruim geïnterpreteerd moet worden.

Met noot: ARNOU, L., “Laster door een advocaat: geen contradictio in terminis”, *NC* 2021, afl. 5, 446-449.

Corr. Limburg (afd. Hasselt) 19 januari 2021, <i>Limb.Rechtsl.</i> 2021, afl. 2, 122-127.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Strafrecht – Belaging – Eenmalige gedraging – Niet-aflatende of steeds terugkerende gevolgen

2. Strafrecht – Aanranding van de eerbaarheid – Seksuele integriteit – Collectief bewustzijn – Gedraging van zekere ernst – Voetenfetisjisme

Samenvatting: 1. Belaging kan ook bestaan in een eenmalige gedraging maar dan op voorwaarde dat zij door haar aard niet-aflatende en steeds terugkerende gevolgen heeft waardoor de persoonlijke levenssfeer van de belaagde persoon wordt aangetast.

2. Aanranding van de eerbaarheid vereist een gedraging van een zekere ernst waardoor de seksuele integriteit van het slachtoffer geschonden wordt. Het collectief bewustzijn in de maatschappij is bepalend voor de inhoud van die norm. In de huidige samenleving voldoet voetenfetisjisme hieraan.

Met noot : DELBROUCK, I., « Speel niet met mijn voeten ! », *Limb.Rechtsl.* 2021, afl. 2, 125-127.

Corr. West-Vlaanderen (afd. Kortrijk) 22 maart 2021, *TGR 2021*, afl. 1, 18-21.

Hyperlink:

Trefwoorden: Opzettelijke slagen en verwondingen met het volledig verlies van een orgaan tot gevolg – Burgerlijke afhandeling – Vooraf bestaande toestand – Afwijzing kapitalisatiemethode

Samenvatting: Ten gevolge van feiten van slagen en verwondingen geraakt een 55-jarige man zijn rechter oogbol kwijt, terwijl hij reeds zeer slechtziend was aan het linker oog.

Voor de feiten had de man nog een globaal zicht dat hem in staat stelde op normale wijze te functioneren in de maatschappij. Na de feiten is de man zo goed als blind.

De rechtbank houdt geen rekening met de vooraf bestaande toestand bij het weerhouden van het blijvende percentage persoonlijke ongeschiktheid.

Wanneer het slachtoffer reeds voorafgaand aan het schadegeval schade heeft geleden of een beperking vertoonde, wordt enkel de nieuwe schade of de verergering van de bestaande schade vergoed.

Er wordt een blijvende persoonlijke ongeschiktheid van 20% weerhouden.

De toepassing van de kapitalisatiemethode als berekeningswijze van de schade wordt afgewezen.

De rechtbank kent ex aequo et bono een forfaitair hoofdbedrag van 25.000,00 EUR toe.

Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Gent) 22 april 2021, *TGR 2021*, afl. 2, 114-116.

Hyperlink:

Trefwoorden: Verzet – Tijdigheid – Geestesstoornis – Overmacht – Rechtsgeldigheid van de betekening – Internering

Samenvatting: Het laattijdig verzet is geldig, nu blijkt dat er sprake is van overmacht die de opposant belet heeft aanwezig te zijn, bestaande in de ernstige staat van geestesstoornis waarin hij toen reeds verkeerde en die het hem onmogelijk maakte de draagwijdte van de hem betekende dagvaarding te begrijpen. Het verzet is ook ontvankelijk omdat er bij de betekening van het vonnis geen melding werd gemaakt van de van de mogelijkheid tot het instellen van het rechtsmiddel van verzet.

Corr. West-Vlaanderen (afd. Kortrijk) 21 mei 2021, *TGR 2021*, afl. 2, 116-119.

Hyperlink:

Trefwoorden: COVID-19 maatregelen – MB 23 maart 2020 – Artikel 187 Wet Civiele Veiligheid – Strafrechtelijk legaliteitsbeginsel – Bevoegheidsdelegatie – Ontvankelijkheid van de strafvordering – Geen misdrijf

Samenvatting: Aangezien de SARS-CoV-2 pandemie niet binnen het toepassingsgebied valt van de wet civiele veiligheid en de maatregelen vervat in het ministerieel besluit van 23 maart 2020 hoe dan ook niet geënt kunnen worden op de bevoegdheden die in artikel 182 wet civiele veiligheid aan de minister wordt toegekend, kan de overtreding van die maatregelen niet worden bestraft overeenkomstig artikel 187 wet civiele veiligheid. Bij gebrek aan een wettelijke basis voor bestraffing, is de strafvordering niet ontvankelijk. Het bezoeken van een vriend is daarenboven geen strafbare gedraging overeenkomstig artikel 8 MB 23 maart 2020.

Corr. Antwerpen (afd. Mechelen) 26 mei 2021, *NJW* 2021, afl. 450, 122-127.

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafrecht – aanzetten tot haat of geweld jegens een groep – wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie – drukpersmisdrijf – vrijheid van meningsuiting – Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens

Samenvatting: De correctionele rechtbank veroordeelde verschillende leden van de nationalistische organisatie Voorpost tot een gevangenisstraf voor het aanzetten tot haat en geweld tegenover moslims. Reden hiertoe was dat er, tijdens een betoging, gebruik werd gemaakt van een spandoek en borden waarop enkele vrouwen in boerka of nikab stonden afgebeeld en waarop de woorden 'Stop islamisering' en 'Is dit de toekomst van Vlaanderen?' stonden. Hoewel drukpersmisdrijven normaal gezien voor het hof van assisen worden beslecht (tenzij wanneer ingegeven door racisme of xenofobie), verklaarde de rechtbank zichzelf toch bevoegd op basis van de overweging dat er klaarblijkelijk mogelijks onderliggende racistische overtuigingen aan de basis van de actie lagen. Nochtans betoogden de leden van Voorpost duidelijk tegen een religie. Vervolgens stelde de rechtbank dat het recht op vrije meningsuiting niet belet dat het aanzetten tot haat, geweld en discriminatie kan bestraft worden. Daarna ging de rechtbank na of de actie kwalificeerde als 'haat of geweld jegens een gemeenschap'. Hiervoor toetste de rechtbank de feiten aan de constitutieve bestanddelen van artikel 22, lid 4 van de Antidiscriminatiewet. Hierbij is het opvallend dat de rechtbank oordeelde dat, hoewel de leden van Voorpost zelf geen haatdragende boodschappen aan de moslimgemeenschap uitten, hun gedrag indirect kon aanzetten tot haat. Toeschouwers zouden immers geïnspireerd kunnen worden door deze actie en zelf gelijkaardige acties kunnen ondernemen. (Art. 444 Sw.).

Met noot: HOUTAVE, E., Heeft de vrijheid van meningsuiting arbitraire grenzen?, *NJW* 2021, afl. 450, 789.

Corr. Henegouwen (afd. Bergen) 25 oktober 2021, *JLMB* 2021, afl. 41, 1880-1887.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Viol – Élément moral – Faute intentionnelle – Preuve - Matières pénales.

2. Viol – Élément matériel – Absence de consentement – Présomption de consentement (non) – Preuve - Matières pénales

Samenvatting: 1. Le viol suppose la preuve d'un élément moral dans le chef du prévenu, consistant dans la volonté délibérée d'abuser de sa victime et, donc, de passer outre un refus de consentement qu'il a pu ou dû identifier comme tel.

2. Le consentement libre qui doit présider à des relations sexuelles ne se présume pas, et si l'absence de réaction de la victime ne peut suffire à déduire son consentement, celui-ci peut cependant s'exprimer de différentes manières, que ce soit verbalement ou par les gestes ou attitudes adoptés par les partenaires. Le contexte des faits est un élément à prendre en considération pour apprécier la volonté ou non de l'auteur d'abuser de la victime.

Met noot : KUTY, F., « Le viol, l'absence de consentement de la victime et la connaissance de ce refus par l'auteur », *JLMB* 2021, afl. 41, 1882-1887.

B. Raadkamer

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en voorzitter in kortgeding

- Nihil

2.9. Hoven van Assisen

- Nihil

2.10. Buitenlandse rechtspraak

- Nihil

3. Rechtsleer

3.1. Overzichten van rechtsleer

- Nihil

3.2. Boeken

A. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht

- VANLERBERGHE, B., ROZIE, J., RUTTEN, S., *COVID-besmetting van de rechtshandhaving*, Mortsel, Intersentia, 2021, 158 p.

B. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht in de bibliotheek

- Nihil

3.3. Bijdragen in boeken of tijdschriften (inclusief noten)

A. Bijdragen i.v.m. internationaal en Europees strafrecht en strafprocesrecht

- ALIE, M., « Défendre un suspect ou accusé devant la Cour pénale internationale : le combat perdu de David contre Goliath ? », *JT* 2021, afl. 37, 782-787.
- DEPREZ, C., « La Cour pénale internationale : bref bilan critique », *JT* 2021, afl. 37, 764-769.
- FIERENS, J., « Le problème de la définition internationale des crimes contre l'humanité », *JT* 2021, afl. 37, 758-764.
- FRANSEN, D., « Voyage au cœur des juridictions pénales internationales », *JT* 2021, afl. 37, 795-800.
- MEIRE, P., FABRI, P., « La complémentarité de l'action des juridictions internationales et nationales : la situation de la Belgique », *JT* 2021, afl. 37, 787-795.

B. Bijdragen i.v.m. algemeen strafrecht

- AUDENAERT, N., « Selectief blind voor buitenlandse veroordelingen bij de straftoemeting: dan toch (g)een schending van het gelijkheidsbeginsel? », *T.Strafr.* 2021, afl. 6, 315-336. (noot bij GwH 16 januari 2020)
- BERBUTO, S., MOREAU, A., « Le concours d'infractions : un garde-fou au cumul infini des peines », *JLMB* 2021, afl. 41, 1871-1880. (noot bij Brussel 27 oktober 2021)
- KETELS, B., « Ook een zélf veroorzaakte geestesstoornis leidt tot vrijspraak », *De Juristenkrant* 2021, afl. 436, 1. (noot bij Cass. 25 mei 2021 (P.21.0266.N))

C. Bijdragen i.v.m. bijzonder strafrecht

- ARNOU, L., « Laster door een advocaat: geen contradictio in terminis », *NC* 2021, afl. 5, 446-449. (noot bij Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Gent) 28 oktober 2020)
- CLAES, L., « Strafbaarstelling van majesteitsschennis schendt de vrijheid van meningsuiting », *De Juristenkrant* 2021, afl. 437, 2-5. (noot bij GwH 28 oktober 2021)
- COP, M., « Seksueel strafrecht anno 2021; broodnodige (r)evolutie? », *RW* 2021-2022, afl. 17, 650.

- DELBROUCK, I., « Speel niet met mijn voeten ! », *Limb.Rechtsl.* 2021, afl. 2, 125-127. (noot bij Corr. Limburg (afd. Hasselt) 19 januari 2021)
- DERUYCK, F., “Een nieuwe strafbaarstelling in het financieel strafrecht: het instellen van een bijzonder mechanisme”, *NC* 2021, afl. 5, 377-383.
- GILSON, S., « L’action syndicale confrontée au délit d’entrave méchante à la circulation », *JLMB* 2021, afl. 41, 1855-1866. (noot bij Luik 19 oktober 2021)
- HOUTAVE, E., Heeft de vrijheid van meningsuiting arbitraire grenzen?, *NJW* 2021, afl. 450, 789. (noot bij Corr. Antwerpen (afd. Mechelen) 26 mei 2021)
- KUTY, F., « Le viol, l’absence de consentement de la victime et la connaissance de ce refus par l’auteur », *JLMB* 2021, afl. 41, 1882-1887. (noot bij Corr. Henegouwen (afd. Bergen) 25 oktober 2021)
- KUTY, F., « L’irresponsabilité pénale lorsque l’annihilation du discernement ou du libre arbitre trouve son origine dans la consommation de stupéfiants », *JT* 2021, afl. 35, 717-723.
- LOOS, S., « Hogere maximumstraf voor onopzettelijk doden in verkeerscontext is niet ongrondwettig », *De Juristenkrant* 2021, afl. 436, 2. (noot bij GwH 30 september 2021)
- ROYER, S., KRACK, N., “Comment les incels ont déclenché la compétence de la cour d’assises en matière de délit de presse”, *JLMB* 2021, afl. 38, 1738-1745. (noot bij Luik 1 april 2021)
- ROYER, S., « Verbod op anonieme belkaarten blijft overeind », *De Juristenkrant* 2021, afl. 438, 2-3. (noot bij GwH 18 november 2021)
- TERSAGO, P., “Het wakende oog van de sterke arm: Cassatie verduidelijkt hoe ver die arm reikt”, *De Juristenkrant* 2021, afl. 439, 4. (noot bij Cass. 12 oktober 2021 (P.21.1242.N))
- VOORHOOF, D., “Luiks hof van assisen bestraft online bedreigingen”, *De Juristenkrant* 2021, afl. 437, 6-7.

D. Bijdragen i.v.m. strafprocesrecht

- ALIE, M., « L’absence d’audition du suspect avant l’inculpation par réquisitoire : du règlement de la procédure au juge du fond, une faille procédurale dans les droits de la défense ? », *RDP* 2021, afl. 11, 1072-1080. (noot bij Corr. Luik (afd. Luik) 10 april 2019)
- AUDENAERT, N., “Het facultatieve karakter van een (EAB-)weigeringsgrond moet verplicht gerespecteerd worden”, *NJW* 2021, afl. 452, 865. (noot bij HvJ 29 april 2021 (C-665/20))
- BAUWENS, T., LAMBERIGTS, S., “Silence is a really good answer, that you are entitled to: HvJ onderschrijft ruime draagwijdte zwijgrecht”, *T.Strafr.* 2021, afl. 6, 370-374. (noot bij HvJ 2 februari 2021)
- CLAES, A.L., HORSEELE, M., “Finding nemo (tenetur)? Een stand van zaken en de toepassing in het douanerecht”, *NC* 2021, afl. 5, 384-406.
- CLOSE, F., “L’ amicus curiae et la loyauté de la procédure en cassation”, *JLMB* 2021, afl. 38, 1719-1732. (noot bij EHRM 18 mei 2021, Manzano Diaz t. België)
- DE SMEDT, J., “Vragen staat vrij, verhoren niet. Op weg naar een positieve definitie van het begrip ‘verhoor’ uit artikel 47bis Sv.?” , *NC* 2021, afl. 5, 417-420. (noot bij Cass. 5 november 2019 (P.19.0384.N))

- HENRY, P., « Une preuve recueillie en violation du secret professionnel de l’avocat porte atteinte au caractère équitable du procès », *JLMB* 2021, afl. 39, 1772-1775. (noot bij Cass. 19 oktober 2021 (P.21.0553.N))
- HOUTAVE, E., « Bescherming beroepsgeheim advocaten en artsen bij openlijke zoeking in informaticasystemen », *NJW* 2021, afl. 449, 731-732. (noot bij GwH 29 april 2021)
- VAN DEN STEEN, L., “De betekening van een dagvaarding in strafzaken”, *RW* 2021-2022, afl. 17, 679-682. (noot bij Cass. 2 juni 2020 (P.19.0985.N))
- VANDEUREN, J., “Het bewijs van kennisname van de betekening van een verstekvonnis en de naleving van de informatieplicht”, *T.Strafr.* 2021, afl. 6, 375-380. (noot bij Cass. 13 april 2021 (P.21.0108.N))

E. Gemengde of andere bijdragen

- DAEMS, T., TULKENS, F., “Het klachtenrecht voor gedetineerden”, *T.Strafr.* 2021, afl. 5, 259-279.
- DE METS, J., “Secundaire victimisatie en gerechtelijke motivering”, *T.Strafr.* 2021, afl. 6, 363-366. (noot bij EHRM 27 mei 201, J.L. tegen Italië)
- DE SMET, B., “De deontologische code voor gerechtsdeskundigen als aanvullend recht voor het deskundigenonderzoek in strafzaken”, *T.Strafr.* 2021, afl. 6, 337-359.
- DAEMS, T., “Het klachtenrecht en de rechtmatigheid van naaktfouilles in de gevangenissen”, *T.Strafr.* 2021, afl. 5, 289-293.
- EECHAUDT, V., “Recht op tegenspraak en bijstand van een advocaat tijdens de tuchtprocedure”, *T.Strafr.* 2021, afl. 5, 294-296.
- EECHAUDT, V., “Welke vaststellingen voldoen om twijfel over de feiten uit te sluiten?”, *T.Strafr.* 2021, afl. 5, 297-298.
- EECHAUDT, V., “Een tuchtinbreuk in een meerpersoonscel en compensatie bij een onwettige tuchtsanctie”, *T.Strafr.* 2021, afl. 5, 299-300.
- VALKENEERS, R., “Mag het Hof van Cassatie opnieuw ademhalen? Het recht op een eerlijk (cassatie)proces na het Straatsburgse arrest Manzano Diaz”, *Limb.Rechtsl.* 2021, afl. 3, 181-200. (noot bij EHRM 18 mei 2021, Manzano Diaz t. België)
- VANDER BEKEN, T., “Het systeem van aanpassing van detentieregimes na een tuchtinbreuk: louter een ordemaatregel en het intrekken van een gunst?”, *T.Strafr.* 2021, afl. 5, 302-305.

F. Strafrecht in het buitenland

- Nihil

3.4. Belangrijke evoluties in andere rechtstakken of belangrijke artikelen over het recht

- Nihil

3.5. Varia

- Nihil